

СРПСКА

СЛОБОДНЕ НОВИНЕ ● БРОЈ 98 ● 22. МАЈ 1994. ● ЦЕНА 2 ДИНАРА

ШТА МИ РАДИШ,

ДАНО, ДАНО...

ИТАЛИЈА 2200 ПЛ, ФРАНЦУСКА 6,30 ФРГ, ШВАЈЦАРСКА 4,8 СМГ, АУСТРИЈА 30 АТС, СР НЕМАЧКА 5,80 ДЕМ, ШВЕДСКА 25 СЕК, БЕЛГИЈА 40 ВЕГ, ХОЛАНДИЈА 4 НГЛ, ГРИЧА 500 ББД, НОРВЕШКА 25 НОК, ДАНСКА 25 ДМК

СЛОБОДНЕ НОВИНЕ / ИЗДАЊЕ
СЛОБОДНИХ НОВИНАРА
ДИРЕКТОР: Даница
Драшковић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК: Богољуб Пејчић

УРЕДНИЦИ:
Стево Батић, Илија
Давидовић, Љиљана
Јорговановић — Булатовић.

СТАЛНИ САРАДНИЦИ:

Милонко Вучетић, Славица Лазић, Сандра Петрушић, Благоица Стојановић, Александар Чотрић, Александар Цветковић, Војкан Ристић, Никола Бурзан, Владан Васиљевић, Ђорђе Вукоје (фото), Милица Лучић Чавић, Златко Чобовић, Ејуб Штитковац, Љиљана Шоп, Нада Мијатовић, Ружица Раинтовић-Јовић, Бранка Паламонац, Градиша Катич, Сандра Скоко (Лондон), Мира Трајковић (Париз), Бранка Митровић, Донка Михаиловић, Миша Бркић.

ГРАФИЧКИ УРЕДНИК:
Раде Марковић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Нада Бошковић, Драгица Бугарски

АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ:
Бранкова 13-15, I улаз, VI
спрат, 11000 Београд
ТЕЛЕФОН: 011/620-891,
628-242 (секретаријат),
625-937 (редакција)
ТЕЛЕФАКС: 624-598
ЖИРО РАЧУН:
60801-603-0-27562 СДК
Стари Град
РУКОПИСИ И ФОТОГРАФИЈЕ СЕ
НЕ ВРАЋАЈУ

ШТАМПА: ДП „Борба“,
Косовска 26, Београд

Мишљењем Секретаријата за
информације Републике
Србије бр. 413-01 221/91-01
од 15. фебруара 1991.
одређена је стопа пореза од
3%

ДАНИЦА ДРАШКОВИЋ:

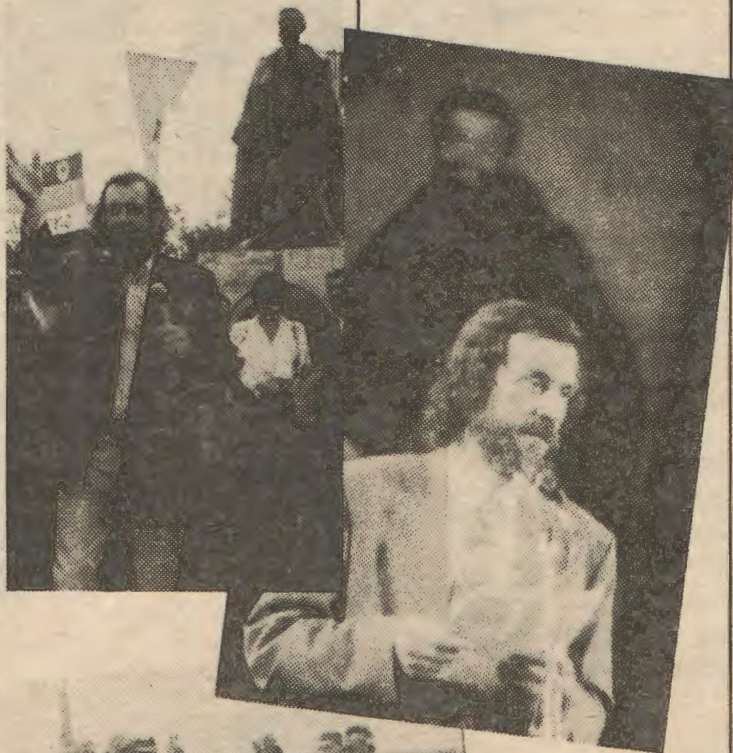

СВАКО ИМА СВОЈУ ПРИЗНАНИЦУ!

СТР. 6—7

РАВНА ГОРА

ЂЕНЕРАЛ ЋЕ ИСПРЕД БЕЛЕ КУЋЕ

СТР. 28—31

КО ЈЕ КО У ДАФИНГЕЈТУ

ПОВРАТАК „ОДЈЕКА И РЕАГОВАЊА“

Ко се налази у Управним
одборима Компаније
„Политика“; Личност и
дело Александра
Тијанића и Костадиана
Пушаре; Колико је од
пијаци уштедео Радмило
Богдановић;

СТР. 8—27

БОЖИДАР ВУЧУРЕВИЋ:

„ЗАВРШИТЕ РАЗГОВОР!“

СТР. 47—49

АЛЕКСИЈ ДРУГИ,
ПАПА И
СРПСКА ЦРКВА

ТРАЖИ СЕ ТУМАЧ

СТР. 43—46

ДВОЧЛАНА БАНДА

Ако нисте знали, пилићи моји, од ономад се зовем Дафина Милановић. Зато ме и тужи кусо и репато а праву Дафину, српску мајку, сви заобилазе и багателишу. Њену банку као основао СПО и за главног саветника испословао Даницу Драшковић, уместо непоуздане Кларе Мандић, којој је нађена грешка у змијским очима. И пустио режим метлу са три брзине да почисти Даницу Драшковић и Богољуба Пејчића, припремајући им у дну позорнице, уређене по сценографији власти, судницу и судије који ће их огласити кривим, што су упорно и с умишљајем опљачкали гладне патриотске снаге.

На главном процесу за главне сведоке тужиоци позивају најбогатију удовицу Дафину Милановић и вишеструку распуштеницу и личну пратиљу свих главешина, госпођу Клару Мандић. Оне треба да потврде да потврде невиност тужилаца и кривицу оптужених а као банкарски експерт и вештак најављује се господин Константин Пушара, чији је посао да разјасни технику фалсификата и метод крађе ове опозиционе банке, инсталиране по налогу ЦИЕ.

Али пре него што представа почне, свете судије режима треба да знају, да двочлана банда на оптуженичкој клупи није мајчи кашаљ, да и они коња за трку имају. Не, неће их лупити ни чаша ни флаша посред челенке, догодиће се нешто треће, што није и јесте у функцији правде, како за кога, јер голема је дробилица људских судбина. Страх је корен ништавила а тај је корен у трајном власништву режима. Постоје, дакле, политичке скривалице које агенти још нису дешифровали.

Па, кад се све горе наведено размотри и изваже, Страшни суд којим прете, може да нам — плу-не под прозор. Треба се сетити само старе истине: ђаволи јесу моћни али Бог је највећи.

Ето, тужи ме и први министар-председник са двоструким префиксом, господин-друг Мирко Марјановић, који је у Београд дошао са добрим партизанским педигреом из неке личке вукојебине и одмах постао генерални директор „Прогреса“. Кад је то било нико не зна али сви памте да му је ово четврти мандат. Познат је и по томе што је пријатељовао и лудовао уз француски коњак у париском „CRAZY HORSE“ са Јуром, сином Леонида Брежњева, некако у време кад сам и ја лудовао пуцајући у застакљену слику Ј. Б. Тита. Њему је то била улазница за комунистички естаблишмент а мени, позивница да радим ово што и данас радим, чак и после четрнаест година од Брозове смрти. Мики мајсторе.

Све је друг Марјановић прегрмео и миц по миц, попе се у социјалистичком капитализму на пето господско место најбогатијих Југословена. „НИН“ процењује (деманти није стигао) да у страним банкама држи у кешу 50 милиона долара, зарађеним нелегалним трансакцијама, „прањем новца“ и трансформацијом друштвене својине у приватну, „Прогресових“ иностраних експозитура.

Господин Марјановића није узнемирила признаница Дафимент банке, јер она својим износом показује циничну суму његовог правога богатства. Он је уплашен појавом случаја у ком би Влада и власт морали, коначно, да се суоче са опљачканим народом. За њега су зато важнија вербална спорезња а не чињенице и дела. Он би расправу о делима заменио расправом о речима. Паника је гадна ствар јер се човек у паници боји истине. Отуда и претње судијама, тужилаштвима и полицијом — само да би истина остала забашурена у породици социјалистичких капиталиста, којима је и Дафина оплодила богатство а народу снела мућак.

О господину Војиславу Коштуници све најлепше, не зато што се бојим тужбе његове личне и странке чији је председник, већ из сентимента према ДЕПОСУ, када смо му ударнички уочи избора помогли да добије двадесет посланика и у изгледу моћну странку, уступајући телефоне, телефаксе и просторије СПО у многим општинским одборима широм Србије. И ако сада каже да је СПО криминална и мафијашка странка део тог наслеђа носи у себи и ДСС, за то бар не требају сведоци.

Што се мене тиче, своју признаницу признајем, јер сам већ давно рекао да ако неко жели да те политички дискредитује, онда те најпре прогласи педером, затим удбашем и на крају лоповом. И то је то. Имамо у редакцији седамдесетак признаница а које су лажне, пресудиће ваљда Константин Пушара, уколико не буде изузет, будући да и он има свој листинг.

Када јасан случај доведеш до апсурда онда настаје слепило, бука и брука. Је ли то била добитна комбинација социјалиста, потурањем правих и лажних признаница — не знам.

ПИШЕ: Богољуб ПЕЈЧИЋ

и то је

Србија

Пише: Миленко ВУЧЕТИЋ

КАЉУГА

1.

Уговнима смо до гуше, с оловним теговима око ногу, а сваки пут кад нас неко повуче макар и тек толико да у говнима останемо до рамена, нама се учини да смо заувек спасени, да смо на коњу и да свуда око нас мирише.

Чим нам није горе, помислимо да нам је боље.

Не певамо, као сав остали нормалан свет, кад смо радосни, већ кад се уморимо од плакања.

Програми социјалиста, од декларативних залагања за мир, за борбу против криминала и за правну државу, до реформи монетарног и привредног система, добијају аплаузе чак и од опозиције само захваљујући тим и таквим нашим особинама, и зато су они, независно од стварних домета, савршени програми.

И када нам, ускоро, говна поново дођу до гуше, затрпавајући нас са свих страна, наћи ће се већ неко да нас мало повуче, па ће нам се, опет, и с говнима до рамена, чинити да смо заувек спасени, да смо на коњу и да све око нас мирише.

Добровољном ропству, које је, као стање колективне свести, идентификовао Етјен дала Боси још у шеснаестом веку, у нашем случају просто нема краја.

2.

Епохалне промене су често раскид с епохалним заблудама уз помоћ епохалних превара.

3.

Велике историјске личности се рађају у великим историјским пословима, у остваривању много пута одлаганих или онемогућаваних националних и државних пројеката и у претварању вековних народних снова у јаву, али то не значи да је свако ко се примакне неком великом историјском послу и ушета у неки вековни народни сањ с мислима да може да реализује нешто што пре њега нису успели да реализују многе мудре главе, велика историјска личност.

Ту негде су, у тој простој истини, корени неверице у могућност стварања српске државе од свих простора на којима живе Срби, па још

и „први пут после Немањића“, како се често патетично говори; ту негде су, у тој истини, и корени нових српских деоба и око националних и државних питања око којих се Срби, склони иначе деобама до самоуништења, никада нису тако оштро и непомирљиво делили као што се данас деле.

Тешко је, заиста, пред мапама Србије од Солуна до Сегедина и од Темишвара до Дубровника, поверовати да су Радован Караџић, Михаљ Кертес, Слободан Милошевић, курир Јовица, Никола Кољевић, Маргит Савовић, Ратко Младић, Буба Морина, Будимир Кошутић, Добривоје Будимировић-Бица, Рабија Шубић, Богдан Кеџман, Милан Гверо, Биљана Плавшић, Басри Плана, Слободан Јарчевић, Мила Штула, Добрица Ћосић, Клара Мандић, Божићдар Вучуревић, Радмило Богдановић, Михаило Марковић, Рака Радовић или Лазар Тртица умнији и већи од Цара Лазара, Карађорђа, Милоша Обреновића, Вука Караџића, Петра Петровића-Његоша, Илије Грашанина, Михаила Обреновића, Стојана Протића, Петра Карађорђевића, Живојина Мишића или Николе Пашића, мада то, с мапама Србије од Солуна до Сегедина и од Темишвара до Дубровника, пред какве смо гурнути, није једина непромостива тешкоћа.

Великани јесу пород историје, али само онда када историја није окот умишљених величина.

4.

Постали смо ратници у рату између Америке и Русије тек када су сви сем нас видели и схватили да је тај рат завршен.

5.

Шовинистичка лудила прерастају у доминантно друштвено стање и стање свести нације само ако их систематски подстиче, стално храни и вешто усмерава државни шовинизам.

Случај из касарне у Младеновцу је, у тој ствари, уз поређења са сличним случајем од пре седам година у касарни у Параћину, веома индикативан случај.

Војници албанске националности су у обе касарне, бар према званичним верзијама догађаја, у које, додуше, део јавности озбиљно сумња, масакрирали српске војнике.

После парафинске трагедије, Србију је заплъуснула антиалбанска хистерија до руба ратног стања; после младеновачке трагедије, неког посебног захуктавања антиалбанског расположења није било и Србија је остала мирна.

У парафинском случају, Слободану Милошевићу је, учи Осме седнице и обрачуна са Иваном Стамболићем, одговарало шовинистичко дивљање, и оно је мајсторски подстакнуто и усмеравано диктираним мега-публицитетом који је пратио парафински масакр; у младеновачком случају, због изненадне посете Дагласа Хоуга Београду и Приштини и због неких других међународних догађаја, ново шовинистичко дивљање никако није одговарало Слободану Милошевићу, па је младеновачки масакр у медијима, такође диктирано, праћен попут безначајног експреса.

Пре седам година, вест да је војник Албанац пуцао у војнике Србе пласирана је на насловној страни „Политике“ преко свих стубаца, готово као објава смака света, а пре месец дана исту такву вест, да је војник Албанац пуцао у војнике Србе, „Политика“ објављује при дну дванаесте стране, као да је реч о судару бициклисте и кокошке.

Народ је, у мржњи других народа и у реализацији те мржње, наспретан, несталан, несигуран, неборбен и нејак без високог покровитељства власти.

Иза лудила маса, од минхенских пивницама до антибирокуратске револуције, увек стоје луде вође.

Нацисти су, а не некакав архетипски немачки шовинизам, гурнули Немце у зло, као што су и Србе, архетипски блиске идејама космополитизма, у шовинистичко зло гурнули социјалисти.

Случај из касарне у Младеновцу је, у тој ствари, у поређењу са случајем из касарне у Параћину, заиста индикативан случај.

6.

Изјава да Србија може да издржи хиљаду година под санкцијама, коју је Слободан Милошевић дао америчкој ревији „Венити фер“, свакако је, чак и када је о Слободану Милошевићу реч, до сада најмрачнија и за даљу судбину Србије најпогубнија ратноушачка изјава.

У плану су, очигледно, нови крвави фронтони и јуриши на „угрожена српска огњишта“ из

национал-социјалистичких и „меморандумовских“ пијаних визија српских „историјских и етничких простора“, јер иза прихватања хиљадугодишњих санкција могу да стоје само такви експанзионистички и крвави планови.

Приче о миру, којима Слободан Милошевић пуни уши својим саговорницима из белог света, од Дејвида Овена до Андреја Козирјева, и којима их успешно заваљава, представљајући се као миротворац, па и повлачећи из тактичких разлога понеки ситан потез у том правцу, празне су и лажне приче.

Рат је, њему и његовој политици — што међународна заједница још не схвата — једини поуздан и мио брат.

И најављене чистке у војсци, од Срба до последње касарне, с циљем да се на кључна места доведу официри беспоговорно лојални национал-социјалистима, треба посматрати из тог угла.

Налазимо се, изгледа, пред покушајем реализације старе и до сада одбациване идеје да Србија загосподари Балканом и да се Балкан „посрби“, што значи да су и Србија и Балкан у предвечерју велике трагедије.

Вешто исфабриковане гласине да Слободан Милошевић ради на реинтеграцији Југославије по убуђалим кројевима СК ПЈ и да је то разлог што припрема чистке у војсци, на које је насео и увек добро обавештени др Војислав Шешел, служе само да би прикриле шта Слободан Милошевић заиста ради и шта смера.

Генерал Момчило Перишић може, узгред, мирно да спава, што, по свему судећи, не важи и за неке друге, мање ратнички расположене генерале.

Ушавши у таму, из које се здрав и читав не излази, Слободан Милошевић је, као заробљеник али и фабрикант таме, решио, очигледно, да иде до краја.

Порука о спремности српског народа да остане хиљаду година под санкцијама, објављена на страницама америчке ревије „Венити фер“, у чланку с кичерским насловом „Слобо и др Мира“, није, како се на први поглед чини, упућена ни америчкој ни светској јавности, и није никакво непромишљено прокошење, већ је лансирана да би охрабрила и још чвршће ујединила домаће милитантне, милитаристичке и

ратнохушкачке кругове, и због тога је она, ван сваке сумње, застрашујућа порука.

Млако или никакво реаговање опозиције на гурање Србије у нове трагедије само је још један доказ да је опозиција, сем часних изузетика, увек када је будућност Србије у питању, никаква или, у најбољем случају, млака.

7.

Информација из једног угледног листа, да нови председник српске Владе, господин Мирко Марјановић, поседује готовину у вредности од око педесет милиона долара, можда и није тачна.

Од дневница се не може за двадесетак година толико уштедети, чак и ако се на путовањима једу само хлеб и шваргла и ако се, уместо у хотелима, спава у парковима, а господин Мирко Марјановић, с обзиром да није имао приватне фирме, да није страни плаћеник, да није крао и да је целог живота био запослен у друштвеном сектору, могао је легално да стекне новац једино штедећи на дневницама.

Свему овоме ваља, ипак, додати чињеницу да и поред обећања датих посланицима, ни нови премијер, ни нови министри нису, пре ступања на дужности, ставили јавности на увид своја имовна стања.

8.

Патриотизам је, заиста, како је давно записао Самуел Џонсон, последње уточиште хуља.

Славни енциклопедиста живео је, вероватно, у непосредној близини људи сличних људима који су, и код нас, данас, на највишој цени.

У среду 11. маја уредник-патриота с државне радио станице оптужио је свог редакцијског колегу да је издајник и страни плаћеник јер је овај рекао да се претерује с емитовањем изјава Радована Караџића и Ратка Младића; у четвртак 12. маја у редакцију исте те радио-станице стигао је писмени налог да се емитовање изјава Радована Караџића и Ратка Младића сведе на минимум и будни уредник-патриота га је, ни не поцрвеневши пред колегом кога је дан раније, због исте сугестије, прогласио за издајника и страног плаћеника, ревносно спрвео.

Хуље које бране и заступају неморалну и превртљиву државну политику, а у овом случају је управо о таквој хуљи и о таквој државној политици реч, највеће су и најопасније хуље.

Сер Семјуел Џонсон оставио би иза себе, сасвим сигурно, и суровију мисао о патриотизму од оне због које је често цитиран да је, којим случајем, с нервом Џорџа Орвела, умео да замисли неке наше најпознатије патриот-серове.

9.

Скандал око признаница и листинга „Дафмент-банке“ ни по чему се не разликује од осталих скандала.

Над каљугом се дигла прашина, а кад се слегне, како увек испадне с прашином изнад блата, каљуга ће бити још већа.

СВАКО ИМА СВОЈУ ПРИЗНАНИЦУ

Објављујемо још неке листинге и признанице „Дафимент банке”. Истина је наш једини мотив и једини циљ.

Септичка јама звана „Дафимент банка” је отворена. То је и септичка јама српске власти, српског „патриотизма”, српског новинарства.

Не одустајемо. Не хајемо за тужбе, за претње затвором, за хистериију, за тужиоце, за добровољце-батинаше, за било шта. Нека кошта колико кошта.

У Африци живи племе Хотентоти. Кад их упитате шта је Добро, они ће одговорити: „Добро је кад ми опљачкамо друге”. А шта је Зло? „Зло је кад други опљачкају нас!”

Кад је „Дуга” објавила признанице и листинге „Дафимент банке” све мале и велике поглавице српског Хотентот племена (врхови СПС, СК-ПЈ, мафија и њихове водоноше на телевизији и у штампи) пале су у транс. Ударили су у бубње: лопови, лопови!

Најбучнији су били добоши ТВ-Бастиље, ТВ Политике и листа „Политика”. Господин Александар Тијанић је преузео и улогу инспектора, па је на ТВ-Политици ислеђивао „лопове”, а лист „Политика” све то штампао и даље раздувавао. Директор ТВ-Бастиље и шеф посланичке групе СПС Милорад Вучелић усхићено даје многе интервјуе и понавља: Разобличили смо опљачкаше! Председник Извршног одбора ДСС Мирко Петровић егзалтирано кличе: Грађани Србије, ми смо права опозиција, а СПО је странка криминалаца и мафијаша!

У „Српској речи” покушавам да упозорим грађане на ту срамну подвалу режима и његових трубача. У изјави „Борби” подсећам ту Хотентоти дружину да закон гарантује тајност штедних улога грађана и да је списак објављен у „Дуги” сачињен у једној кући у Толстојевој улици. Скрећем пажњу на чињеницу да је мој листинг у „Дуги” фалсификован и да не само што нисам подигла своје паре из „Дафимент банке” него сам још и дебело опљачкана. И ја и СПО.

Господин Богдан Тирнанић узвраћа на ТВ-Политици да листинзи не могу бити фалсификовани! Тијанић доводи новинарку „Дуге” у студио и поклања јој цело вече. Баш га брига да ли та дама лаже, баш га брига за част толиких људи и за закон који штити тајност штедних улога. Та полуписмена жена је лични биограф супруге Председника Републике. За Тијанића је та чињеница изнад Закона и изнад етике новинар-

ске професије. Осим тога, та дама је написала да су, у Србији, безмало сви нечасни, осим Слободана Милошевића и његове породице. Његов новинарски и партијски задатак био је да подржи ту тезу. И његов, и Тирнанићев, и Вучелићев...

Онда је „Српска реч” до краја одшрафала „бомбу”. Објавили смо оне листинге и признанице које „Дуга” није хтела да објави.

Какав шок и каква пометња у редовима Хотентот племена!

Хорски су закукали: фалсификат, фалсификат, фалсификат!

Пардон, господо! Управо ви сте тврдили и лагали Србију да се ни листинзи ни признанице не могу фалсификовати.

„Српска реч” је цео материјал добила од Одбора поверилаца, доста пре „Дуге”. Нисмо хтели ништа да објавимо, јер смо поштовали

Закон о тајности улога и јер смо, рецимо, на баш мом примеру и примеру Богољуба Пејчића установили да су неки листинзи и признанице фалсификовани.

Е па, на љуту рану — љуту траву! Кад сте већ толико очарани листинзима и признаницама, које по вама морају бити истините, онда — изволите листинге и признанице!

Наслађујемо се вашим бешчаштем, вашом избеумљеношћу и признањем да сте слуге и само слуге. Фалсификат је оригинал, ако тако одговара вашим газдама и вама. А оригинал је фалсификат, ако вас засврби и ако тако хоће ваши господари.

Државо, тужиоци, телевизије свих српских земаља, браните нас! — запомажу Тијанић, Тирнанић, Вучелић, Коштуница... И вичу, у један глас, како они никада нису били штедише „Дафимент банке”.

Па, господо, баш због оних који нису били штедише „Дафимента”, банка је и пропала!

Банку нису ојадрили они који су у њој имали своје паре и подизали своје паре, него „патриоти” који су, са признаницама и без признаница, узимали туђу муку, туђу уштеђевину.

Дође, тако, генерални секретар СПС-а Миломир Минић (ни он није био штедиша) и госпођа Дафина му стрпа у џак — 40 милиона марака. Исту суму поклони и генералном директору ЦИП-а Милутину Мркоњићу, а једном „поверљивом патриоти” подари 25 милиона марака, које он пребаца у Израел.

А „хероји” са Пала? Узимали су и шаком и капом у џакovima. Понешто би поклонили и „патриотским снагама” у иначе непатриотској Србији. Баш је занимљиво да благајна странке господина Коштунице бива све пунија откако он, човек из срца Шумадије, са врх Равне Горе, изјављује љубав Палама, утркујући се и са Илијом Гузином. А на Равну Гору не иде.

Портир у „Дафименту” постао је први човек Државне безбедности Србије. Сада води савезну царину. Ни он није био штедиша.

Све ове и многе друге чињенице сакрила је „Дуга”, на шта су упозорили само СПО и „Српска реч”. По налогу Вучелића и Тијанића, њихове телевизије игноришу саопштења СПО и конференције за штампу, којима се скреће пажња на једине виновнике колапса „Дафимент банке”.

Дафина Милановић је, од почетка, била играчка „патриота”, покриће да опљачкају народ. Огромним каматама извући од грађана девизе

Пише: Даница ДРАШКОВИЋ

и, у правом тренутку, покрасти тај новац: сав план је био у томе!

Госпођу Дафину прима нико други до Председник Србије, и то у његовој службеној канцеларији. Он јој налаже да настави са радом. Он је био банкар и он је знао да нигде у свету нема нити може бити толиких камата. Али, он је знао и да нигде у свету, осим у Србији, није могуће покрасти грађанима паре, па онда уз помоћ „Дуга“, Тијанића, и Вучелића кривицу за пљачку штедиша свалити на — штедише! И опозицију.

Господин Председник је знао да уз помоћ Војске не може готово ништа, да уз помоћ полиције може доста, али да тек уз помоћ нечасних људи у телевизији и штампи може све. Његов успон почео је псовачком рубриком „Одјаци и реаговања“ у „Политици“, где је сваки примитивац могао да објави лаж, сплетку, полуистину, подвалу. Одатле је кренуо морални суноврат српског новинарства и сад је на нивоу гатаре Миље и затворског управника Тијанића. А између? Између нам се догодио рат. Дафина, избеглице, беда, бескрајни и општи ужас. Такво новинарство у служби такве политике натерало је Виталија Чуркина да изјави како нигде није срео људе који тако лако и безочно лажу.

„Српска реч“ не лаже, господине Тијанићу. „Српска реч“ само разбија систем владајуће лажи. И успели смо прилично у томе. Натерали смо и Вас и Вама сличне да се сударите са сопственим неморалом и лоповлуком у огледалу!

Ми нисмо ни написали да сте Ви и Тирнанић били штедише „Дафимента“. Ми смо само објавили признаницу о подигнутим парама, и печат на признаници. Шта ви демантујете? Можда чињеницу да је човек (Милутин Мркоњић) који је однео из „Дафимент банке“ 40 милиона марака члан Управног одбора ТВ-Политика! Чиме је заслужио то чланство и одакле га плаћа?

Они који нису били Дафинине штедише, него само „патриоти“, покрали су штедишама око 300 милиона марака.

О таквима ћуте и штите их и Тијанић и Вучелић. Па они су у њиховим „Управним одборима“. А нама, који не ћутимо о лоповима и не штитимо лопове, прете ти јадни новинари који издају и срамоте новинарску професију.

Тешке речи, зар не?! Пресавијте табак и дрмните нову тужбу.

Знамо ми да су вам газде наложиле да тужите и да су наредиле тужилаштву и судству да вам буду на услузи.

Што ваши господари не туже „Српску реч“? Због тога што постојите ви, који обављате њихове комуналне послове.

Ево разлога за још једну тужбу. Можете и ви и ваше газде да се преселите у Тужилаштво, али „Дафингеј“ је отворен и ништа неће спречити сазнање пуне истине.

„Српска реч“ је постигла што је хтела. И чињито то и убудуће.

Листинзи и признанице нису фалсификовани! Не могу бити.

Цитирамо вас. Тужите себе.

И не заборавите. Свако има своју признаницу.

У Недељној Борби госпођица Мирјана Бобић и Ђока Кесић сложено су се укључили у хајку на мене. Није чудо за Кесића, јер он је увек у хајци на неког, али Бобићка ме изненадила. Додуше, код ње никада не знате где ће и на коју страну. Час је лево, час десно, час у цен-

тру. Тренутно је сасвим десно, фасцинира је Калајић и Исидора Бјелица, иде на њихове журке. Супер.

У „Борби“ ме критикује да неоправдано опоравам независност куће „Политика“, јер ја не знам шта је то, мисли она, пошто сам од прекјуче у новинарству и то као партијски радник мога мужа. Драга Миро, ми новинари од прекјуче, боље знамо шта је независно новинарство и зато смо од прекјуче, јер раније нисмо могли ући. Ни као партијски радник, ни било како, нисам могла ући у новинарство или на друга места, осим за своје паре, а ти размисли зашто. Сигурно не зато што сам лош новинар, јер одлично пишем и од прекјуче сам учинила више за независно новинарство него ти годинама. А ти си лако ушла и само шеташ. Тамо, овамо, има те свугде па и код Вучелића. Није ни чудо што браниш те медије од мене, треба опстати. Теби која ниси од прекјуче изгледа сасвим нормално и професионално када главни и одговорни уредник „Телевизије Политика“ заузме пола дневника своје телевизије, прети, хапси, шаље у санаторијум и то чини свакодневно, а уредно преноси новина „Политика“. Мој одговор на све то одбију од објаве, што ти одобраваш и сасвим логично замераш Студију Б који је једини објавио тај одговор на нападе целе куће „Политика“.

Ми новинари од прекјуче учили смо друге школе новинарства, које би требало да обиђете и ти и Тијанић и Вучелић и Тирнанић и Јакшић и многи „стари новинари“. Школу части и истине, која се тешко завршава. Све је просто у тој школи. По њој, никоме не можеш ускратити одговор на напад нити се политичка независност стиче везом са СПО — како ти кажеш или СПС-ом, него прихватањем реалности иако је противна личним афинитетима. А реалност је да Српски покрет обнове постоји, да је најјача и најутицајнија странка опозиције у земљи, што треба непристрасно прихватити. Није независно новинарство пљување по Вуку и Дани и Српском покрету обнове, које траје већ четири године и у којем сви учествујете јер је то просто, лако и за то се не одговара. Вук, Дана и СПО нису криви за стање у земљи, за ваше мале плате, за мали тираж новина, за мржњу према вама када пређете преко границе. Неко

други је крив за све то. Тамо се окрените и јуначите, пишите, говорите у ТВ дневницима и новинама. Нас не морате волети, али нас морате прихватити, јер нећемо нестати без обзира на ваше жеље. А телевизија, и новине које главни уредници користе за свакодневно вређање неке личности или странке а неће да објаве деманти или одговор од те личности или странке, свуда у свету су бастиле и нису независне. Или, можда ми новинари од прекјуче нисмо довољно упућени. Можда није требало да тражимо да ми објаве одговор, не бих се замерила Бобићки. Шта ми је све то требало, види се да сам од прекјуче.

Да је нешто труло у кући „Политика“ говоре и друге ствари. ТВ политика прелази границу неморала ТВ-Бастиле. У емисији „Молим, недељом“ Тијанић и Брадићка назвали су један прилог „друго стање Данице Драшковић“, са очигледном намером да се посрдају чињеницом да немам деце. Ја то нећу да коментаришем, можда ће Бобићка. Коментарисаћу нешто друго. У тој истој емисији, исти људи изнели су на пијаци породичну трагедију браће Лаушевић и још три породице, предлажући тај несрећни догађај за утисак недеље, уз објављивање фотографија Лаушевића са пиштољима у руци. Једна случајна трагедија, коју нико није желео и која је унесрећила толико људи, Тијанићу служи за забаву. Позивају се грађани да одлуче шта је упечатљивије: кошаркашка утакмица „Звезда — Партизан“ или смрт два млада човека и трагедија три породице. До ове границе неморала није отишла ни ТВ-Бастиле па је сасвим логично да је развојни пут ТВ „Политика“ сразмеран неморалу њених новинара и одговорних људи те куће. Није неважно рећи да ни Тијанић ни Брадићка, а ни директор Драган Хашиантић, нису завршили факултет нити довршили своје образовање. Зато је то и могуће у кући „Политика“.

„ДАФИНГЕЈТ“, ДОБРОДОШЛА СТВАР

ЛЕВИЦА ЗА ДЕСНИЦУ

„Дафингејт“ је последњих недеља добио нови, али сасвим другачији замах. Објављивањем нових имена у „Српској речи“ која дођу као нека врста списка комплементарног оном који је објављен у „Дуги“, у политичкој и парополитичкој чаршији Србије, а пре свега Београда, дошло је до драматичне концентрације паљбе на г-ђу Даницу Драшковић. Тако је „Данагејт“ донео Дани замашне политичке поене и прилику да се следећих месеци не скида са телевизијских екрана и не излази из судница, али је опозицији одузео значајно оружје које је опозиција, не својом заслугом, добила појављивањем „списка прокажених“ у „Дуги“.

ЛЕВИЦА ПРЕТЕРАЛА

Јер, сада је афера разводњена, међу осумњиченима је скоро свако ко ма шта значи у политичкој чаршији. Узгред, примећујем да је маја маленкост заобиђена па овом приликом улажем енергичан протест редакцијама „Дуге“ и „Српске речи“. На крају крајева, писао сам или пишем за једне и друге па су, ако ништа друго, као сараднику, могли да ми учине ту услугу и да ме ставе на списак са бар једно триста 'иљада марака, а не да ме доводе у понижавајућу ситуацију да ме људи по чаршији срећу и сажаливо питају: „Је ли, а ти се ништа ниси огребао?“

„Дафингејт“ је — јер је пре свега оружје у рукама левице која интензивно ради на томе да компромитује новонастали пљачкашки капитализам — циљао на ратни лоби и десно крило СПС-а. Но, имао је и један споредни ефекат. Ефекат који се одједном претворио у оружје демократске опозиције. Наиме, он је, у очима шире јавности, поткопао кредибилитет режима у целини. Ње се, коначно, и не тиче ко се са киме обрачунава унутар владајуће елите, и општи утисак који је афера остављала је да је власт огрезла у корупцији. То што је нешто опозиције било на списку, није ништа мењало на целовитости утиска. Јер, главни утисак је био да је режим озбиљно погођен. Баш зато је, изгледа, центар и закључио да је левица претерала, те да се обрачун са ратним лобијем и десним крилом СПС-а не може одвијати тако убрзаном динамиком а да не угрози СПС у целини. Прича се да је један угледни политичар и високи функционер СПС-а чак посетио „Политику“ у жељи да охлади медијску ватру која се око „Дафингејта“ распламсала. Наравно, не може се тачно знати да ли су они који су отворили „Дафингејт“ аферу, калкулисали и са тим фактором, односно са могућношћу да афера оштети СПС у целини, али је сигурно да се то догодило, бар као споредни ефекат.

Тај споредни ефекат је за демократску опозицију, која је политички у озбиљној кризи после протеклих избора, био прави дар са неба, јер јој је омогућено да сопствену неспособност

Споредни ефекат „случаја признаница“ је за демократску опозицију био прави дар с неба, јер јој је омогућено да сопствену неспособност и одсуство релевантних политичких акција — дакле слабост и дефанзиву у којој се наша — замени скандалом који потреса владајућу странку и тако њу баца у дефанзиву

Пише: Милан БОЈИЋ

и одсуство релевантних политичких акција — дакле слабост и дефанзиву у којој се наша — замени скандалом који потреса владајућу странку и тако њу баца у дефанзиву.

Одједном, појављује се списак у „Српској речи“ који, иако вероватно прија срцу радикално настројених припадника опозиције, читаву ствар претвара у апсурд. На списку осумњичених су сада практично сви и тиме је створена сумња да су практично сви из политичке и парополитичке елите, били они на власти или у опозицији, корумпирани; мање или више.

Поврх свега, фокус политичког обрачуна повезаног са „Дифингејт“-ом померио се са врха режима на троугао који чине ДСС, СПО и компанија „Политика“, па тако Брана Црнчевић може да одахне и да ненаоружан хода улицама града.

Но, ово није ни први — а бојим се ни последњи — пут да демократска опозиција сама себи поткопа намерно или случајно изграђену политичку позицију.

И, док ово пишем, већ видим да сам преко пола чланка посветио ламентирању над греш-

кама опозиције и почео да озбиљно конкуришем Кости Чавошком који је у претпрошлом НИН-у тврдио да се разлози за одржавање актуелног режима на власти, имају пре свега приписати опозицији која је имала мале амбиције и волела да се претерано слика на телевизији па је зато неопрезно, и по сваку цену, срљала у сваке изборе који се закажу.

Било би бесмислено да г. Чавошком спорим тезу да је опозиција политички дезоријентисана и слаба — уосталом и сам сам склон туробним расположењима и критикама сличне врсте — али, на његову жалост, јер он ту тезу покушава да потури свима са којима је крајем осамдесетих почео да прави опозицију, та слабост мало или нимало не произилази из људских слабости оних који је воде. Наиме, опозиција би лако компензовала ефекте погрешних људи који је воде и погрешних потеза које вуче када њена слабост не би била политичке и структуралне природе.

Уосталом, неактивност и одсуство свежих идеја, које од ових последњих избора, прате опозицију, најбоље се илуструју баш догађајима око „Дафингејта“. Јер, ма шта мислили о политичким ефектима медијске акције коју је у прошлом броју иницирала „Српска реч“, све то бледи пред запањујућом околношћу да је „Данагејт“ био заправо једина политичка акција коју је опозиција иницирала од избора наовамо!

Овове никакав коментар није потребан.

И, како то обично бива, сасвим случајно, компанија „Политика“ која је на све могуће начине ангажована у „Дафингејту“, омогућила нам је да слику стања у опозицији сагледамо кроз интервјуе дате листу „Политика“ тројице опозиционих вођа објављене, један за другим, у претходна три дана. Прво је наступао Ђинђић, па затим. Шешељ и на крају Коштуница. Вук је из серије изостављен, сва је прилика због родбинских веза са г-ђом Драшковић која у овој кући не ужива претерану љубав, али — испало је тако — на своју срећу, те је изостао из ове тужне серије.

Новинари су свој тројици постављали, заправо, стално једно те исто питање: „Зашто је опозиција слаба и у дефанзиви?“

НИКО КРИВ

Коштуница и Шешељ се нису сложили са тврдњом коју садржи то питање, при чему Шешељ није рекао ништа релевантно, осим што је за сва зла која су нашла његову странку оптужио телевизију и тајну полицију. Од активности које преузима његова странка навео је велику акцију сређивања евиденције чланства у чему му желимо успеха.

Коштуница је, иако се није сложио да је опозиција слаба и у дефанзиви, у каснијим одговорима, педантно и на тренутке чак бри-

лантном анализом политике главних опозиционих странака, управо доказао да је новинар био у праву када је изрекао ту паушалну оцену. У коначном салду, оптуживши све странке сем своје да овако или онако колаборирају са властима, он је као главног узрочника за спор развој демократских односа страначког живота и демократских институција у земљи оптужио владајућу странку која, како он вели, по сваку цену жели да остане на власти и зато не да опозицији да се развија. По Коштуници испада дакле, да је опозиција, у шта смо ми и иначе увек веровали, само облик појављивања владајућег режима, јер само од њега зависи да ли ће се она развити или не. Колико је ова тврдња тачна, друго је питање, али је сасвим ван сумње да, ако је стварно тачна, опозиција нема чему да се нада.

У првом у серији интервјуа, који је требало да буде последњи јер да је Бошко Јакшић мање шетао чаршијом, а више уређивао своје новине, Ђинђићев интервју би оставио за крај пошто он савршено субсумира стање у опозицији. Ђинђић је, на моје пријатно изненађење, показао сасвим непримерену искреност за једног шефа опозиционе странке. Очигледно, заморен дужином политичког пута који сви преваљујемо, Ђинђић је отворио срце, можда на ужас свог шефа маркетинга, али, понављам, на моје велико задовољство.

Прво је рекао нешто попут: „Хвала Богу те нисмо добили изборе са једно, рецимо, 140 посланика, јер не би знали како да саставимо владу, а и да је саставимо брзо бисмо се потукли међусобно!“ Затим је лamentsирао над одсуством политичког програма око кога би се бар већи део опозиционих странака могао окупити и који би садржао основне елементе договора око праваца за промену политичког поретка у земљи.

Да ли ће овим навући грдњу врха своје странке не знам, али се ја у потпуности саглашавам са њиме. Отишао бих чак и даље, што вероватно мисли и Ђинђић, али је то, као ипак шеф једне странке и опрезни политичар, заматао у формулацију око „одсуства договора“. Не ради се ту, на жалост, о одсуству договора него о присуству безидејности. Опозиција је, опет на жалост, после четири године у таквој кризи, да не зна шта да захтева од власти и шта да нуди бирачима.

У првој фази борбе, док вишестраначког парламентарног система није било, читав политички програм свих опозиционих странака се сводио на само једно, на захтев, борбени поклич чак, који гласи: „Дајте нам институције парламентарне демократије!“ Када су власти те институције, истина у накарадном облику, коначно дале, већ следећа равна критике која се

заснивала на тврдњи да то нису аутентичне институције парламентарне демократије, није више изазивала одушевљење код бирача опозиције. Коначно, они су, са правом, вероватно мислили: „Ето, имате парламент, јес' да вас власти ометају и подмећу вам ногу, ал' је ваш посао да се са тиме носите. Ви сте се кандидовали, а ми смо вам дали глас. Од нас је доста, остало морате сами!“

Следећа фаза борбе је дакле била фаза борбе за корекције тог система. Пропорционални систем је изборен, али га Шиптари саботирају па тако СПС-у увек, у старту, поклоне двадесетак посланика. Телевизију режим, наравно није дао, а никада ни неће.

НА ТУЂЕМ ТЕРЕНУ

Шта даље? Борити се против лопова, ратних профитера, нових капиталиста и разних „Дафингејта“ увек доноси политичке поене али не и одсудне, оне који би нас стварно довели на власт. Осим тога, опозиција ни сама није у потпуности имуна од таквих феномена, мада у суштински мањој мери него власт, па јој није лако да на томе изгради политику.

За стварни долазак на власт бираче морате убедити да сте способни да је вршите, да сте способни да понудите суштински друкчији концепт државе него што га нуди власт и да сте, што је најважније способни да том државом, када је преузмете, и управљате. И на том плану су ове четири године радиле у корист владајућег естаблишмента. Уведени су, опет на један наказни начин, и тржиште, и приватизација, и слободна предузетничка иницијатива и неприкосновеност приватне својине. Дакле, формално, постоје сви елементи либералног капиталистичког друштва, али наравно, функционишу у служби владајуће елите.

Оно што опозиција мора, а не ума да уради, то је да се дезидеологизује, баш онако како се дезидеологизовала власт којој не смета да има пребогате пословне људе и капитализам са почетка XIX века, а да и даље себе назива социјалистима. Иза тога је потребно изградити праве политичке програме, а не спискове жеља, који би бирачима тачно указали на она места у функционисању државе која владајући естаблишмент некомпетентношћу, малеволенцијом и жељом за личним богаћењем притиска и омета, и коначно, понудити компетентну замену за регулацију тих питања.

До сада се опозиција углавном обраћала целини друштва бавећи се проблемима државних и националних интереса. То је терен на коме је власт супериорнија јер их је она сама и отворила. Да би прешла на други терен, терен својинских, класних и других интереса опозиција мора да пронађе социјалне слојеве којима се обраћа, да заборави глобалне амбиције и да покаже способност да артикулише партикуларне интересе. Тек тада ће свака од опозиционих странака имати своје бирачко тело које ће пулсирати према њеним успесима и неуспесима. Тек тада ће они у странкама који планирају изборне резултате баратати једноцифреним процентима добитка или губитка а не двоцифреним или троцифреним. Очигледно, то је замашан посао, и вала ћемо се начекати пре но што се он обави.

АФЕРА ДАФИНГЕЈТ

Њему тако умилан појам — „Дафингејт“! — не значи вероватно ништа. У свим „гејтовима“ узимало се од богатих да би се дало исто тако богатима. Овде се узимало од уста.

ЧИЈА ЈЕ КОМПАНИЈА „ПОЛИТИКА“?

ВЛАСНИЦИ НА ЛЕПЕ ОЧИ

Пре годину дана, у време владе Радомана Божовића, највећој новинској кући на Балкану — „Политика“, запретила је опасност да постане јавно предузеће или — власништво државе. Опозиција у Скупштини Србије алармантно је реаговала на овакву могућност власничке трансформације, те је „Политика“ успешно брањена и одбрањена како би могла да постане компанија независна од државе и власти, заснована на принципима тржишта.

Недуго затим, у јавности је почео да функционише термин „борд компаније“ у којем су се помињали **Живорад Миновић**, **Александар Тијанић**, **Драган Хаџи Антић** и **Гордана Зечар**. То је био знак да је нека власничка трансформација изведена, али без информација (уобичајених за важност тако великих новинских и медијских кућа) на који начин и под каквим условима.

Да у случају Компаније „Политика“ није било разлике у власничкој трансформацији између „Политике“ и било ког социјалистичког предузећа купљеног низашто или будзашто, показује тренутни састав Управног одбора Компаније „Политика“ и Управног одбора Радио-телевизије Политика.

У Управном одбору Компаније „Политика“ налазе се: **Живорад Миновић** (директор Компаније), **Александар Тијанић** (главни и одговорни уредник ТВ Политика), **Драган Хаџи Антић** (директор свих новинских издања и директор ТВ Политика), **Недељко Ковачевић** (директор штампарије), **Петар Јанковић** (некадашњи председник Радничког савета „Политике“), **Слободан Лазаревић** (некадашњи председник Удружења новинара Србије), **Данко Ровчанин** (директор продаје), **Драган Томић** (председник Скупштине Србије, директор Нафтне индустрије Србије, Социјалистичке партије Србије) и **Љубиша Игић** (бивши директор Беобанке, пре Златана Перучића).

По правилу ствари, ови људи који управљају Компанијом (запошљавају, отпуштају, одређују плате) требало би да су уложили свој новац у ту Компанију. Али нису. Поменути чланови овог Управног одбора нису унели у Компанију „Политика“ ни једног јединог динара.

Готово је иста ситуација у Управном одбору Телевизије Политика.

Једини члан њиховог одбора који је уложио новац је **Љуба Михаиловић**, председник Комерцијалне банке Д.Д., чији оснивачки улог 83 процента чини приватни капитал. Михаиловић је у Телевизију Политика уложио 300.000 немачких марака.

Имена осталих чланова Управног одбора РТВ Политика звуче познато, а нека и крајње интересантно: **Живорад Миновић** (у оба Управна одбора), **Драган Хаџи Антић** (оба Управ-

Компанија изјављује како не жели да продаје „страначка и слична гласила“. Састав њених Управних одбора сврстава „Политику“ у типично партијско гласило, да извине „Борд“

Пише: Љиљана ЈОРГОВАНОВИЋ

на одбора), **Милутин Мркоњић** (директор ЦИП-а, по многим индикацијама извукао из Дафимент банке 40 милиона долара за изградњу „железничког чвора“), **Ивко Ђоновић** (директор „Такова“ из Милановца, члан Социјалистичке партије Србије), **Слободан Радуловић** (директор „Ц-маркета“, бивши члан Демократске странке и потпредседник Владе Србије), **Братислав Анђелић** (директор Хемијске индустрије ПКС из Чачка, члан СПС) и **Милован Степановић** (један од директора Беобанке, члан СПС).

Листа чланова несумњиво говори да политику Компаније „Политика“ одређују две странке: Социјалистичка партија Србије и индиректно Демократска странка.

Истовремено, није нимало случајно да се Компанија тако страсно укључила у аферу Дафимент банке, јер у њеним управним одборима седе људи директно повезани са овом банком.

Приликом формирања Управних одбора, Српски покрет обнове је тражио да, сходно својој политичкој снази и утицају, узме учешће у управљању „Политиком“ и понудио капитал.

Овај предлог је одбијен.

Уколико СПО не уђе у управне одборе Компаније „Политика“, ова странка ће, као политичка снага која је освојила на последњим изборима 800.000 гласова и постала најјача опозициона странка у српском парламенту, покренути у Скупштини Србије питање претварања Куће „Политика“ у јавно предузеће.

Тако би овај новински гигант могао да буде под контролом врховног законодавног органа, с обзиром да је евидентно да се не ради о независној, већ новинској кући која заступа интересе само једне странке.

ПОЛИТИКА

НОВИНСКО-ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ
11000 БЕОГРАД
Македонска 29
Пошт. факс 124

Телефони: 323-300
323-301
325-781
328-411

РЕДАКЦИЈА "СРПСКА РЕЧ"

На састанку Управног одбора Компаније „ПОЛИТИКА“, одржаном 4. Маја 1994. године, doneta је одлука да се због све чеšћег коришћења страначке и сличне штампе, за клеветанје неистомислјеника **НЕ ПРОДАЈУ** страначка и слична гласила све до изгласавања закона о заштити приватности..

Shodno gore navedenoj odluci nismo u mogućnosti da distribuismo i prodajemo Vaše izdanje.

у Београду 06. маја 1994. год.

КУЋА „ПОЛИТИКА“: ИЗ СВИХ ТОПОВА НА „СРПСКУ РЕЧ“

ПОВРАТАК „ОДЈЕКА

У циљу очувања сопственог дигнитета и заштите „угледа“ Куће старе један век, директор „Политике“, Хаџи Драган Антић, одлучио је да стави тачку на сваку потенцијалну и будућу расправу са Даницом Драшковић, њеним гласилима и помоћницима. А онда је, сутрадан, ставио још једну тачку, па још једну... све у складу са новоприспелим информацијама помоћу којих би гђа Драшковић могла да се компромитује. Шта то би са угледом старим један век и шта то би са „најбољом“ информативном кућом на нашем тлу (ако је веровати агенцији „Партнер“ која из недеље у недељу за потребе „Политике“ доказује како је, случајно, баш та „Политика“, најбоља, најреалнија, најобјективнија, најгледанија) са најбољим емисијама и најбољим новинарима?

Није се догодило ништа посебно — само признанице бивших штедиша „Дафимент банке“. И Даница Драшковић — али она се догодила још давно, а „Политика“ је до сада успевала да живи са том чињеницом и да сачува бар привидно хладну главу. То јој, некако, више не полази за руком. Остаје да се види да ли је вулкан мржње прорадио само због признаница (са не посебно драматичним сумама) директора „ТВ Политике“ Александра Тијанића и његовог заменика Богдана Тирнанића или можда због признанице њима неке драже особе?

Али, да почнемо од почетка.

ПРЕСУДА ПРЕ СУЂЕЊА

„Српска реч“ је 7. маја објавила фотокопије признаница које су се од „Дугиних“ разликовале само у једном — имале су печат. „Политикв“, која је здушно рекламирала „Дугу“, наједном одлучује да „Српској речи“ ускрати не само рекламу већ и дистрибуцију. Хаџи Драган Антић то правда већ „раније донесеном одлуком“ да њихова кућа не рекламира и не дистрибуира страначка гласила која се, гле, стицајем околности поклопила са проблематичним бројем „Српске речи“. Наравно, праће руку од рекламе и дистрибуције „страначког гласила“ уједно не значи и дистанцу од истог, тако да „Политика“ већ 8. маја шаље на терен своје новинаре који заскачу Одбор поверилаца „Дафимнт банке“ и његовог председника Михајла Младеновића. Г. Младеновић изјављује како не може да улази у то да ли су ти папири веродостојни јер их никада раније није видео, из чега „Политика“ закључује да је реч о фалсификатима, ваљда са уверењем да би у правној држави као нашој Одбор штедиша свакако добио на увид компромитујућу признаницу супруге Слободана Милошевића.

Пошто је нека новинарка „ТВ Политике“ нагурала у уста г. Младеновића све оно што су од ње захтевали да нагура, одлучила је да се позабави Костадином Пушаром, шефом стручног тима за консолидацију „Дафимента“. Он јој је већ драматичније изашао у сусрет па је шапнуо епохално откриће да је печат накнадно прав-

Доласком опозиције на власт у општини Стари Град, ова највећа информативна Кућа на Балкану побегла је на општину Палилула

Пише: Сандра ПЕТРУШИЋ

љен јер је различитих димензија, а и лулплен мало у „шрех“. Тај доказ, који ни за један правни систем не би био оборив, подстакао је следеће питање: „Да ли је то криминална радња?“ По свему судећи јесте, бар што се „Политике“ тиче. „Српска реч“, Даница Драшковић, а и сви они који су крај ње прошли осуђени су пре суђења.

„Фалсификати Данице Драшковић“ је наслов који је Политика објавила на насловној

страни својих новина изашлих 8. маја. Чему графолошки стручњаци, експерти за фалсификате и судски органи, када се зна да они потроше месеце пре него што утврде да ли је нешто фалсификат или не? Чему, када постоји „Политика“ која загонетку ове врсте дешифрира за 24 часа. За најугледнију информативну кућу је до-

вољно да директор њене телевизије изјави како је Даница Драшковић „трула, зелена“, лажљива и како он уме сам да проћерда свој новац, па да сви званичници ове куће (са тако чврстим доказом у руци) изнесу пресуду још пре суђења које су већ најавили. Чему онда суђење? Па, да би им Даница Драшковић дала паре! О истини неком другом приликом.

МЕДИЈСКА ЖЕНСКА ЗЛОБА

Али, тог 8. маја није био активан само „Г. Тијанић“ који је са пуном одговорношћу тврдио како је Даница сама правила списак својих љубимаца, већ и његов заменик, г. Тирнанић који се из непознатих разлога нудио да једе кесицу од Ципирипија, мада му исту нико није пону-

И РЕАГОВАЊА

дио (а ни оно друго што није хтео да једе). Била је активна и једна од Тијанићевих „малих од кужине“ која је у духу свог Робина Худа дошла до закључка како се **Оља Бећковић** постаје тако што јој украдеш емисију, па када је претило да се разочара, „Партнер“ јој је брже — боље поклонио анкету по којој је нај-водител. (Можда је њој помогло, али гледаоцима није). Е, па та мала која се сваком гледаоцу који се укључи у програм посебно представља као **Верица Брадић** (ваљда да је не би помешао са Ољом), дошла је до оригиналне идеје, или боље речено до две оригиналне идеје: да свој прилог посвећен признаницама објављеним у „Српској речи“ да два имена: „Фалсификована црногорска реч“ и „Друго стање Данице Драшковић“.

Да се задржимо на првом Прво, реч „фалсификат“ као појам очито није подложен никаквој сумњи, јер „Политика“ је уверена да би она морала да зна за постојање таквих признаница, вероватно рачунајући са блиским везама које има са људима који такве ствари знају. Друго, што је у овом случају много значајније, помињање појма „црногорска“ у једном веома пежоративном смислу. Да ли је Верица Брадић размишљала о традицији „Политике“ и томе шта би **Владислав Рибникар** рекао да је којим случајем у тужној ситуацији да види како се у кући коју је основао поставља таква срамна граница између црногорства и српства? Међутим, сазнали смо нешто друго — да у тренутку када у бившој Југославији бесни грађански рат, „Политика“ позива људе због њихове националности и то, ни мање ни више, него црногорске. (Да ли ова тако обавештена информативна кућа која зна више од судских органа и овога пута зна нешто што ми још не знамо?)

„Друго стање Данице Драшковић“ је нормални след развојне мисли Верице Брадић која из емисије у емисију удара о зид под именом Даница Драшковић не знајући шта ће са њим. Коначно добија зелено светло и испољава нешто што би се под нормално могло назвати женском злобом најпримитивнијег типа и што не би било страшно да она испољи при некој пијачној тезги резервисаној за дискусије таквог типа. Али, Робин Худ јој даје ударни термин и она га нештедемице користи да би вређала. И да би се љутила на гледаоце који мисле другачије. И да би се љутила на оне који цене НТВ Студио Б. Све у циљу објективне информативности и недвосмислених доказа да су „Партнерове“ анкете веродостојне.

ЉУБАВ ПРЕМА КОШТУНИЦИ

Уосталом, ових дана се „Политика“ по цео дан љути на НТВ Студио Б. У анализи догађаја једино што је могло да се примети је чињеница да је Студио Б који је за разлику од „Политике“ објавио не само Тијанићеву, Тирнанићеву и све остале тужбе, већ и писмо (и то у целости) које им је тим поводом упутила Даница Драшковић, а које су новинари „Политике“ препричавали произвољно, тенденциозно и мање—више нетачно, па је испало да се Даница одриче везе са признаницама и све сваљује на леђа **Бого-**

љуба Пејчића, главног уредника „Српске речи“.

Али, „Политика“ је паметна па јој није поверовала. Зато у наредним данима наставља хајку на њу. У броју од 10. маја на насловној страни рекламира текст под називом: **„Када Даница преваспитава“**, а у поднаслову истог је назива највећим скандал-мајстором у Србији. Иначе, текст је веома прилагођен дневном информативном листу и односи се на реч, дело и мисао директорке „Српске речи“, на „неоправдана поређења ње и Мирјане Марковић“, као и на догађаје од 1. јуна који су, ваљда из неког разлога, баш ових дана у жижи интересовања. Све у свему, коментар који је тако редак на страницима овог листа и који је лепо углављен испод **Коштуничине** слике (никад веће у овом листу) и његове кривичне пријаве против „Српске речи“.

Недовољно. „Политика“ се није задовољила само ударним насловима и још ударнијим текстовима у којима пре икаквог истражног поступка окривљује и изриче пресуду сама, већ је морала да закачи и СПО. Зато у „непристрасном“ извештају са конференције за штампу ове странке ставља следећи поднаслов: „Портпарол СПО Иван Ковачевић залаже се за нови закон о информисању који ће обавезивати све за јавно изговорену или написану реч, а притом и сам клевете“. Непотребно је нагласити да је наслов био: „Нове клевете на рачун ТВ „Политика“ и листа „Политика“. Олет оста ствар — чему истражни поступак када је ова информативна кућа у стању да сасвим објективно пресуди шта је истина, а шта клевета. И ко клевете.“

О наредним данима се понављају мање—више исте ствари. Тијанић тужи, Тирнанић тужи, траже се фалсификатори, Вучелић тужи, али дешава се и једна новина. Већ пољубивши политичар **Војислав Коштуница** постаје напрасно интересантан за „Политику“, па га даноноћно прате и бележе сваку његову изјаву и изјавицу против „Српске речи“. **„За лаж у „Српској речи“ мора да се одговара“**, махом је све што су новинари ове информативне куће успели да чују на редовној конференцији за штампу ДСС. Још један добар наслов резервисан за насловну страну листа, мада се ради о преседану да конференција за штампу, и то тако мале странке, буде тако помпозно најављена.

УЛАЖЕЊЕ УЗ ТЕПАЊЕ

Тужбе, објашњења, докази и појашњења Данице Драшковић нису у игри. На оно што она говори „Политика“ не обраћа пажњу, зато што се није сетила да говори против саме себе. У контексту таквог игнорисања изгледало је попут бомбе време које јој је посвећено 12. маја приликом њене посете кући „Политика“. Указана јој је част да је новинар дочека на улазу и упита о сврхи посете, част да је новинар испрати приликом одласка, па је чак и уприличено време у коме је Даница Драшковић објаснила да је Хаџи Драган Антић одбио да је прими и да је секретарица оставила да чека чи-

тавих пола сата док јој није рекла да „велики шеф“ није ту. Компромитијуће за „Политику“, али охрабрујуће за част новинарства. Чаршија је нагађала да ли се то „Политика“ сетила шта значи објективно новинарство или се преварила у процени по којој је очекивала да ће директорка „Српске речи“ рећи нешто што ће моћи да употребе у прилог своје срамне кампање.

Објашњење је стигло из уста Верице Брадић — био је то доказни поступак да Даница Драшковић лаже када каже да не може да уђе у „Политику“ пошто су сви видели како може. Може, али захваљујући Миновићу који ју је тог дана, и само тог дана, позвао на састанак. У сваком случају веома интересантан прилог за незграпну верзију „Утиска недеље“ који је пропустио да помене изјаву председника Милошевића да Србија може и хиљаду година да издржи под санкцијама, али не и да прикаже (сасвим добар) костим Данице Драшковић снимљен из свих углова у фоајеу „Политике“.

Хаџи Драган Антић није имао времена да прими гђу Драшковић, али је нашао неколико тренутака да срочи забрану за било какву комуникацију са Даницом Драшковић и њеним сарадницима и то баш у тренутку када је она заједно са Богољубом Пејчићем подигла оптужницу против Александра Тијанића због претњи да ће бацити бомбу (и још штошта што ће се чути приликом суђења) на њу, редакцију, кола... Фактор случајности је и овог пута помогао директору „Политике“.

Некако пре истека рока за „препуцавање“ стиже да се огласи и уредник листа „Политика“ који поручује: „Нисам Дафина, већ Бошко“. Шта је тачно хтео да каже није сасвим јасно, али из његовог покушаја да буде духовит види се како је огорчен чињеницом да га је гђа Драшковић назвала Божидарем, а не Бошком (што му је име). А то повезује са њом као фалсификатором: „Изгледа ми да се брљављење са потписима на наводним Дафининим признаницама наставља“ и поручује да због тога неће објављивати њене „уводнике“ све до надлежног места на коме ће расправљати о њеним клеветима, фалсификатима и фактографским промашајима.

Ако грешка у имену упућује на закључак да је неко фалсификатор онда би Бошко Јакшић, а и другови из његовог тима могли да знају да је г. Александар Тијанић (њихов ударни играч) у недељнику „Нин“ изјавио: „Напишите Даница, желим да јој тепам“, мисливши на гђу Драшковић. Пошто знамо да је Даница њено име а никакво тепање, онда остаје да се види шта је г. Тијанић тиме мислио да каже и има ли то везе са причом да фалсификатори не знају права имена. Наравно, и о томе на надлежном месту као што поручује г. Јакшић.

КОСТАДИН ПУШАРА, ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ УСПЕО ДА „ПОВЕЖЕ ЦРЕВА“ ЈЕДНОГ МОНСТРУОЗНОГ БАНКАРСКОГ ОРГАНИЗМА

„ЈА СТАЊЕ САМО ОПИСУЈЕМ“

Ма колико да га плати — биће то недовољно за посао које је Костадин Пушара урадио за банкротирану „српску мајку“ Дафину Милановић. Готово годину дана, некадашњи помоћник савезног девизног инспектора и професор међународног банкарства на Новосадском универзитету покушавао је да повеже „црева“ једне монструозне финансијске институције у којој се није знало „ни ко пије, ни ко плаћа“.

Доведен „у мају или јуну“ прошле године као лични избор тадашњег чувеног гувернера српске Народне банке Борислава Атанацковића, није био „дечко који обећава“. Гувернер Атанацковић, и сам до гуше умешан у пословање Дафимент банке, (Бог да му душу прости) тражио је поуздано лице које ће одрадити посао, али неће много у јавности „таласати“ овај случај. Неко ко би могао да одради посао, али није лично заинтересован да спасе своје паре и при том нема превише рачваст језик попут претходног стручног консултаната професора др Слободана Комазеца, који се на разстанку са „мама Дафином“ распричао о „тисућу безобразних података“ из њеног пословања.

„РОЂЕН“ НА ДЕДИЊУ

У стручним банкарским и економским круговима дуго је владала недоумица ко је уопште др Костадин Пушара. Новинари су дуго (и безуспешно) трагали за неким пикантним детаљем из кога би могли да извуку закључак који би Пушару сместио у било какав (позитивно-негативни) контекст с државно-партијским естаблишментом у Србији, али и са некрунисаном банкарском краљицом Дафином Милановић. Има индикација да је име Костадина Пушаре извучено из шешира једне лобистичке групе директорској рецимо припада и бивши српски премијер Драгутин Зеленовић и која је за место својих чешћих окупљања изабрала једну од чувених дедињских вила у Ужичкој улици. Та група је већ у пролеће прошле године имала Дафину „у шац“ и од чувене банкарке појављивала се само љуштурса која је играла онако како је поменута група свирала. Том директорском лобију није се допуњао ни професор Комазец, па се основано сумња да је Пушара заправо „рођен“ на Дедињу.

Два-три месеца пошто је уведен у посао и промовисан у „шефа експертског тима за спасавање Дафимент банке“, о господину Пушари изјаснила се и власница Дафина Милановић. У

Истуран је у прве борбене редове само када је требало смиривати духове, обично после егзалтираних и лажних изјава Дафине Милановић. Овај пут извукли су га да потврди нешто за шта ни сам не зна како је измакло контроли.

Пише: Миша БРКИЋ

једном дневном листу она је 7.августа прошле године изјавила „да је његовим доласком у Банци настао прави препород“. Била је то прилика да и Костадин Пушара после првих стручних сагледавања о стању Банке каже коју реч. Прво што је изјавио било је обећање да ће (тадашњи) губитак од 400 милиона марака свести на фамозну нулу уз помоћ једног од своја три решења: да губитке покрије Народна банка Југославије, да се Дафимент банка задужи кредитом код других пословних банака или да се мањак намири из пословања компанија које је Дафимент банка основала у земљи и иностранству.

Већ тада Пушара ће изрећи оцену иза које доследно стоји годину дана: да су монетарне власти Југославије главни кривци за лоше пословање Банке, јер је нису редовно и прецизно контролисале. Своју тадашњу изјаву само је зашотрио пре неки дан: „Потпуно је нејасно индолентно понашање монетарних власти земље које су толерисале такву банку и такву њену каматну политику. Нико се није нашао да каже — Стани народе“

ПРОТИВНИК СТЕЧАЈА

Тај први јавни наступ Костадина Пушаре откриће једну од његових мана које није успео да се ослободи до данашњих дана — ако ништа друго остаће упамћен као човек који је мало-мало па обећавао да Дафимент банка почиње са исплатом штедиша.

Тако је тог 7.августа прошле године уверавао новинаре да „немо ситне штедише Банке

исплатити до краја ове године“. Затим је 17.децембра кориговао своју раније дату изјаву новим обећањем „да би сви депоненти са улозима до 5.000 марака требало да буду намирени до марта 1994. године“. Прошао је, наравно и тај датум, а следеће обећање у истом стилу господин Пушара дао је 15.априла ове године: „Прве исплате биће почетком августа“. Злобници су тада коментарисали да је шеф експертског тима заборавио да каже (почетком августа) — али које године.

У новинарским круговима Костадин Пушара уживао је статус „лисице“ — човека коме је било тешко ископати било какву мрљу и на основу тога увући га у блато које се (независно од њега) ширило око Дафимент банке. Наравно, и сам Пушара се трудио да јавности не понуди било какав аргумент којим би себи везао руке као шеф експертског тима или упрљао образ као човек од струке. „Мој је задатак да непристрасно опишете стање“, изјавио је једном Пушара и после те реченице читалац би још и могао да му поверује да никада није имао блиске сусрете са политичарима у којима се разговарало о Дафимент банци.

Неколико пута, као човек који има непосредни увид у све папире, усудио се да прави генезу феномена Дафимент банке. На једној од седница Анкетног одбора Већа грађана Скупштине Југославије изјавио је „да тајна лежи у трговини цигаретама, нафти и штицованом курсу“. Да би пре неки дан објаснио да у случају Дафимент банке главни фактор није политички, већ међународна мафија, односно профитери разних сорти. „А било је и прања новца“, рекао је Пушара.

По његовом мошљењу слом Банке почео је са породичном трагедијом Дафине Милановић и повећањем пореза на цигаре, да би затим филозофски констатовао како је Дафина Милановић производ једног чудног времена и истовремено његова жртва.

У протеклих годину дана господин Пушара био је доследан у ставу „да не долази у обзир ни стечај, ни санација банке“, чврсто убеђен да Дафимент империја јесте уздрмана, али да може профитабилно да послује по систему унутрашњег сагоревања. „Има наде за Дафимент банку“ — оптимистички изјављује 6.октобра прошле године — „али уз велики рад, потешкоће и стрпљење“.

„Дошао сам до закључка да Банка има сопствених капацитета да се у одређеном року задовоље штедише. Неће то моћи ни за месец-два, ни за годину дана, али ће моћи за неколи-

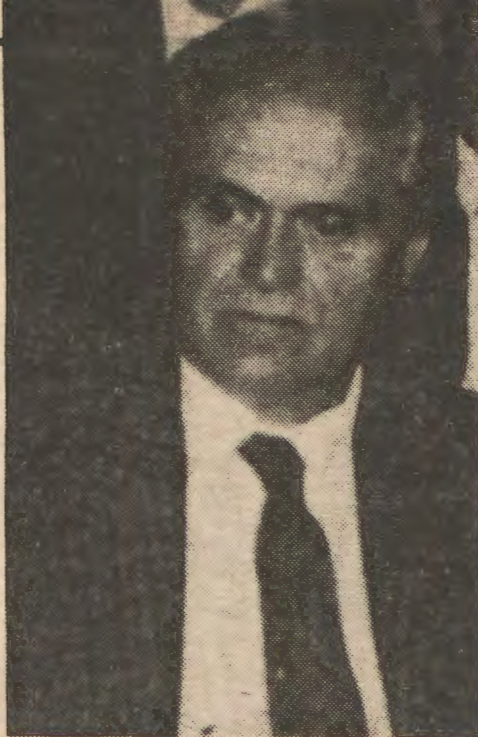
ко година. Улози наших штедиша неће бити претварани у стару девизну штедњу. Све ће бити решавано кроз систем деоничарства у холдинг кмпанији. Упућујем апел штедишама да имају стрпљења, јер је физички немогуће све постићи у року који они желе. Генерални излаз није чисто банкарски, већ комерцијални. Управо је у току пререгистрација предузећа у оквиру компаније која би требало да зараде новац за исплату штедиша", говорио је Пушара у октобру прошле године.

ДЕВЕТ САНАЦИОНИХ ПРОГРАМА

Месец дана касније Пушара наступа са „спасоносним“ решењем: „Банка поседује 251 килограм злата зашта би код НБЈ требало да добије кредит или пак чисти новац ако злато прода. Овај аранжман требало би да се заврши за дан-два и тако добијен новац значајно би помогао обештећењу штедиша“. Посматрамо из данашње перспективе, могло би се рећи да је то био један од ретких киксева шефа експертског тима. Пушара и његова послодавка завапиће почетком фебруара на судници Анкетног одбора да им држава врати тих 250 кило злата које чами у трезору Народне банке Србије. Држава је, међутим, до данас остала глува. И ако би себи нешто могао да замери, онда би Костадин Пушара могао да проклиње дан кад се одлучио да заложи златне полуге зарад безвредних динара из Топчидера.

У децембру прошле године, разматрајући варијанте „аутономне консолидације финансијског пословања Банке“, Пушара је изнео у јавност и једну, условно речено, банкарску јерес. Говорећи о исплатама улога штедиша, изјавио је да Банка неће поштовати уговоре са профитерским каматама. „Кamate су биле коцкарске и нема могућности да буду исплаћене“. Занимљиво је да је Пушара погодио „у сриду“ — није било ни великих, ни малих штедиша који су се нешто посебно због тога узбудили, јер је већина њих била свесна да свој новац не носе у банку већ у коцкарницу.

Пред крај прошле године могло се нешто од урађеног посла и сумирати. Пушара је то овако урадио: „Потпуно је сређена документација о штедишама. Сви уговори су доведени у уредно стање и после три провере архивирани у рачунару. Процењена је имовина Банке и за-

установљен прави хаос“. Вероватно је да иза ових речи нема много хвалоспева и саморекламаирања. Чињеница је да је Пушара челичном дисциплином, систематичношћу, неумољивом прецизношћу финансијског чиновника и истрајношћу успео да сложи коцкице једног суперхотичног и монструозног организма који се представљао као Дафимент банка.

Сређена база података омогућила је шефу експертског тима да крене корак даље и у складу са својим визијама сачини програм консолидације банке. Готово је извесно да у том покушају Костадин Пушара понекад изгледа и смешан, али му треба признати доследност. Он је, наиме убеђен да је санација Дафимент банке могућа на здравим и профитабилним програмима (а таквих је девет). Наравно, потребно је још да крупније штедише своје улоге претворе у деоничарски капитал, да се НБЈ одрекне кредита које је давала Дафимент банци, да се ослободи заробљено злато, да се здрави делови Банке ослободи пореза и да имају привилеговане царинске олакшице. „У том случају гарантујем да би већ почетком санације почели да исплаћујемо најугроженије штедише, а они крупнији намирили би се за три до пет година“

— изјавио је Пушара 25. фебруара ове године пред Анкетним одбором.

ОДБРАМБЕНО КЊИГОВОДСТВО

Удео Костадина Пушаре у спасавању Дафимент банке никако не треба оцењивати минорним. Несумњиво је да је његова послодавка Дафина Милановић имала у рукаву много јаке адуте кад је приморала Савет Народне банке Југославије да преиначи своју првобитну одлуку о стечају ове Банке. Ти адути имају, пре свега, политичку позадину и тежину. Допринос шефа експертског тима Костадина Пушаре треба посматрати пре свега из стручно-банкарског и чиновнички-занатског аспекта. Он, као и сваки други добар чиновник, неће себе истурати у први план и сакупљати поене за добро урађен посао. У истом стилу Пушара ће умети и да „опере“ себе у најновијем скандалу око подизања штедних улога у време док Банка формално није радила. „Паралелно са нашим радом из Банке је отицао капитал, а ми то нисмо могли да зауставимо. Нисмо имали никакву власт“, јада се Пушара.

У то нема сумње. Пушара је био само „стручно лице“ задужено за књиговодство и израчунавање биланса. Истина, с времена на време истуран је у прве борбене редове да би у јавности смирио духове, обично после егзалтираних и лажних изјава његове шефице.

Без штедне у Дафимент банци, неоптерећен дакле главницом и каматама — Пушара је могао „хладне главе“ да одреди поверени му посао. Као и сваки професионалац није се лично везивао за посао. Зато је пре неки дан емотивно равно одреаговао на новинарско питање — хоће ли доћи до његовог разлаза са Дафимент банком.

— „Специјалних разлога за растајак нема. Но кад урадим и последњи сегмент програма (завршни рачун предузећа Дафимент банке у иностранству) онда нема разлога за мој даљи опстанак у Банци. Трошкови мог тима и штампања материјала у протеклом периоду били су 6.500 немачких марака. Оставићу госпођи Дафини Милановић да сама одреди колико ће ме платити“, рекао је Костадин Пушара.

199 .....

DAFIMENT BANKA
MEŠOVITA BANKA d.d.
BEOGRAD

Isplata valute

280255000 ..... 512.780.00 ..... Dana 17.05.1993
KOSTADIN PUSARA BGD (ime i prezime, ulica i br., br. LK)

1604938716264

Vrsta valute

DEM

Iznos

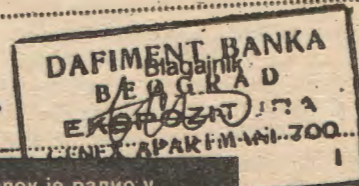
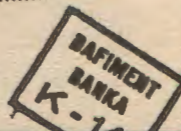
*****450,000.00

#4280

cetiristotinepedesethiljada DEM
slovima isplata kamate po ugovoru broj 28047000

Svrha isplate

Primio
[Signature]

Костадин Пушара: иако за њега нико никада није чуо, прославио се док је радио у Тржишној инспекцији Београда којој је потурио факсификовану диплому Економског факултета. Касније завршио факултет — у Битољу. Ово му је нахнада за књиговодствене услуге.

АМЕБЕ

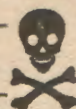
Наши људи из Америке јављају нам како је Милошевићев интервју листу „Венис фер“, у коме је рекао како Србија под оваквим санкцијама може да издржи хиљаду година и како нам оваква геноцидна блокада не може ништа, чинио барем 80 посто психолошко-политичког разлога да амерички Сенат изгласа резолуцију којом се тражи од Клинтона да једнострано укине ембарго на увоз оружја босанским Мус-

лиманима. Не зна се да ли је Милошевић намерно натемпирао овакву небулозу или су истовремена појава интервјуа и заседање Сената ствар коинциденције. У сваком случају, ако нам је после свега две године блокаде овако како јесте, после хиљаду година би нам заиста било исто, јер бисмо се вратили на стадиј амеба. Милошевић, међутим, очигледно мисли да би требало да амебе постанемо још за његова

живота. Тачније, да данас живимо исувише добро за његов укус. У америчкој штампи се такође поставило и питање каква је то америчка „геноцидна блокада“ ако јој је резултат жртвин просперитет, на чему Милошевић инсистира. За Американце то само значи да у српском језику „геноцид“ у ствари значи „тетошење“ и да их Клинтон (Американце) у ствари лаже кад каже да су Срби под блокадом. Дакле, последице тог интервјуа осетићемо на својој кожи.

КРВ

Друштво за неговање ТРАДИЦИЈА РАТОВА Србије до 1918. одликовало је, међу осталима, и Слободана Милошевића „орденом српског ратника“. У образложењу је речено да орден симболизује „храброст, хуманост и достојанство“. Председник, истина, стално прича о достојанству, док о његовој храбрости нема релевантних доказа. А и хуманост је релативна ствар. Тако, на пример, истог дана кад Слобу обавештавају да је „храбар“ и „хуман“, председница Црвеног крста Србије Слободанка Груден поводом Дана добровољних давалаца

крви подсећа на „евидентан проблем давалаштва крви“ за шта је „неопходна хуманост“. А хуманост је, опет, везана за властиту а не ТУЂУ крв. Да се, коначно, све повеже у логичну целину потрудио се случај. Овим поводом награђен је и рекордер у „давалаштву крви“. Зове се Васа КАСАПСКИ, а месарски је радник у сремскомитровачком „Митросу“. У животу је, наводно, дао укупно 120 литара крви. Нема живог створа који је ову вест прочитао а да се није упитао: ЧИЈЕ? Тако је хуманост дефинитивно релативизиована.

ТАНЈУГ

А Душан Зупан, главни и одговорни уредник Танјуга, кука у име своје фирме на неке безвезне и непрофесионалне новине („Време“, „Српска реч“, „Борба“, НИН), којима је смисао живота да лажу и петљају о његовој угледној и високопрофесионалној агенцији. Па, између осталог, каже: „Тако је, пре отприлике месец дана, „Српска реч“ оптужила Танјуг да је лажно представио, као свог дописника из Загребa, Игора Шарановића јер је он, у ствари, дописник из — Љубљане. Доказ — потпис на екрану једне од телевизија, такозвани кајрон, који пра-

ви неко техничко лице на телевизији — не у Танјугу. Деманти чланчића, у коме је Агенција оптужена за подвалу и ширење неистине, никада није објављен — иако је уредно послат у редакцију". Толико везано за „Српску реч“.

Господин Зупан је заиста упутио изузетно уљудно писамце, које заиста није објављено. Тада техничком омашком, а мало касније се испоставило — захваљујући божјој правди. Јер, г. Зупан у „демантију“ о Шарановићу тврди исто оно што и у горњем тексту, дакле потврђује писање „Српске речи“, само додаје и објашњење да је, заправо, прави дописник из Загреба Саван Томашевић (да ли сте то име прочитали на екранима откад је рат почео?) и да се на пут у Загреб спрема још један Танјугов новинар (ни дан-данас то није учињено). С друге стране, име Игора Шарановића се и даље на екранима, не само ТВ-Политике и НТВ Студија Б него и државне телевизије, појављивало у својству дописника из Загреба, што, наравно, ипак не говори о непрофесионализму ТВ-техничких лица, него о „професионализму“ Танјугових уредника. У истом „демантију“ г. Зупан своју тезу о злонамерности поткрепљује и тврдњом да неке телевизије (Политика и Студио Б), Танјугове дописнике потписују као дописнике конкурентске агенције Фонет. „Увидом“ у чињенично стање дошло се до закључка да је г. Зупан могао да мисли на, на пример, Слободана Марковића из Атине (кога је Танјуг заједно са женом, такође Танјуговом новинарком, отпустио само зато што им је дуговао паре па људи нису имали чиме ни да се врате кући), или на сјајног Жарка Модрича из Загреба, који је, кад је почео рат, једноставно „остављен“ од Танјуга иако је овај желео да настави да ради, или Бранка Стошића из Москве и Александра Новачића из Пекинга, према којима се Танјуг понео као према стварима. Баш као и према самом Небојши Магдеском, који је повучен из Лондона (сада је директор тог истог Фонета) и још многим изузетним новинарима који нису пристали на новокомпоновани Танјугов професионални патриотизам. Тако, са „историјске дистанце“, г. Зупан испада наивко који ни деманти не може да напише тако да му фирма не испадне смешна.

ЕКАВКА

Уместо да кува ручак борцима негде на фронту, што свакако сматра патриотском обавезом и моралним чином сваке поштене жене, Биљана Плавшић се у сред издајничког Београда одала чарима монденског живота. Последњих дана је тако ушла и у новинске рубрике за „интиму великих жена“, али и у лингвистичке, такорећи научне. Прво је демантовала да флертује са принцом Томиславом Карађорђевићем, јер јој је „истекло време“, а онда је

на сред Трга Слободе, говорећи на митингу у организацији Српске народне обнове, дала велики допринос развоју српског језика. Након што је успела да од некад нормалних градова направи БЕЉИНУ, ПРЕДОР, ОСЕК, РЕКУ, овде открива Србима да неправилно изговарају и Совјетски Савез, који у њеној варијанти треба да се изговара као — СОВЕТСКИ САВЕЗ. Звучи не само патриотски, него и — нобл. А иде јој и уз бунду.

БИЗНИС

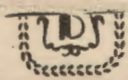
Београђанин Д. С. сео у кола и, како то ради већ 30 година из дана у дан, кренуо на посао. Одједанпут, у централној градској зони, једноставно „схвати“ да је ударио неко дете. Сав избезумљен изађе из кола и види дете како лежи поред предњег точка и његову мајку како престрављена над њим запомаже. После неколико минута дође полиција и Д. С. одведе. Успео је једино да схвати да дете није мртво и да му чак није ништа сломљено. У току истражног поступка, што на своју, што на иницијативу

мајке, дао је породици детета своју двогодишњу плату, онајвише у знак радости што детету није било ништа. Тако је, готово срећан, отишао да „одради“ поприличну затворску казну. Међутим, после два месеца пуштен је из затвора. Његов адвокат је, наиме, радећи на неком другом случају сасвим случајно открио невероватну ствар. На буквално истом месту, на којем се догодио инцидент са његовим клијентом, у последњих годину дана десила су се четири истоветна саобраћајна инцидента са истоветним епилогом — дете поред точка, мајка у грчу, новац породици. Погађате — у сва четири случаја била је реч о истој мајци и истом детету. Треба знати посао.

ОГРАДА

После појаве претходног броја „Српске речи“ из извора блиских врховима „Дафимент банке“ стигле су још неке признанице у власништву анонимних али и мање анонимних људи. Међу њима се нашла и једна оваква.

DAFIMENT BANKA
MEŠOVITA BANKA d.d.
BEOGRAD

Isplata valute

280660660 ..... 98.000.00 (line i prezime, ulica i b. b. LK) ..... Datum: 16.06.1993

SESTRE PETROVIC BGD

1702965713060

1702965713061

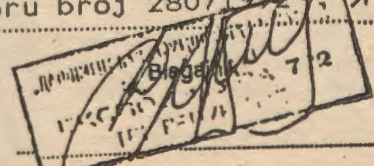
Vrsta valute DEM Iznos *****85.000.00 #5200

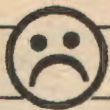
slovima osamdesetpet hiljada DEM

Svrha isplate isplata glavnice i kamate po ugovoru broj 28071992

Primio

[Signature]

СЛУЧАЈНОСТИ

1. Разговор са Дафином прављен је крајем марта и у првој недељи априла, а познати број „Дуге“, којим почиње „признанична афера“, појавио се 14. априла (носи датум 16. април). САСВИМ СЛУЧАЈНО, баш 14. априла шеф експертског тима Дафимент банке за санацију, Костадин Пушара, у „Политици“ најављује одлуку Савета гувернера Народне банке Југославије да нема стечаја за ову банку и да ће се ићи на санацију, односно на „аутономну консолидацију“!

2. Аутор текста о Дафини и доносилац признаница од „Одбора поверилаца“ је САСВИМ СЛУЧАЈНО Љиљана Ђуровић-Хабјановић, „лични биограф“ гђе Мирјане Марковић и породице Милошевић!

3. Ваљда из тог разлога, дакле САСВИМ СЛУЧАЈНО, нико, ама баш нико од оних, дакле, свих, који су демантовали да су „незаконито“ подигли новац или да су уопште били штедише Дафимент банке — ни не спомиње кривичну пријаву због фалсификата, док се месец дана касније на „Српску реч“ кривично окомљују готово сви у њој поменути!

4. Иако ни на једној од „Дугиних“ признаница нема чак ни печата, а камоли апоенске вредности издатог новца, и иако су сви прозвани демантовали оптужбе, сви (пара)државни медији (нарочито РТС и Кућа „Политика“) САСВИМ СЛУЧАЈНО апсолутно верују „Дуги“ и рекламирају је у ударним терминима!

5. Иако је, САСВИМ СЛУЧАЈНО, заступник Дафимент банке, г. Пушара изјављује да му нису доступни ни сви уговори ни сви остали релевантни материјали (ни банчин конто у иностранству) те стога признанице у „Дуги“ не може да коментарише. САСВИМ СЛУЧАЈНО, тек месец дана касније, кад је гужва око „Дуге“ прошла а око „Српске речи“ почела, у „Политици“ од 10. маја г. Костадин Пушара изјављује да „по нормалној процедури признаница мора да садржи печат, позив на број уговора, матични број и потписе... а ако тога нема (као што у „Дуги“ није било, али то тада није спомињао) онда је то фалсификат или некакав приватни посао“.

6. На страни оних који су и поред свега тога веровали „Дуги“ и њеним банкарским донаторима САСВИМ СЛУЧАЈНО најгласнији су, у конкуренцији и власти и опозиције, били челници Коштиничине ДСС тврдећи да се ради о „спрези криминалаца и мафијаша — СПС, ДЕПОС и ДС“.

7. При свему томе, САСВИМ СЛУЧАЈНО, ниједан државни медиј, ниједна надлежна личност из власти па ни кључни санатор Дафимент банке Пушара нису ни једном речју јавности ставили до знања да изнесећи такве податке и још их рекламирајући, чак и уз претпоставку да су сви апсолутно тачни, сви заједно чине кривично дело санкционисано позитивним законским прописима.

8. Кад се појавила „Српска реч“ са „инкриминисаним“ признаницама г. Костадин Пушара је детаљно образложио да се и због којих фалинки ради о фалсификату иако САСВИМ СЛУЧАЈНО „садрже све елементе банчиних признаница и уговора о орочавању девизних средстава“. Утврдио је да ових признаница апсолутно нема у званичној евиденцији, „Дафимент банке“, што значи да оних из „Дуге“, иако су фалсификоване (види став 5) — има?!

9. САСВИМ СЛУЧАЈНО, иако је то могао лако и елегантно да уради и у случају „Дуге“, г. Пушара тек у случају „Српске речи“ потезе

„њему доступне“ спискове како би доказао да баш тих особа на списковима — нема. Није ни покушао да докаже да људи са „Дугиних“ спискова — има!

10. Од свих људи који су у „Српској речи“ поменути и чије су признанице објављене САСВИМ СЛУЧАЈНО највише се узбудио и највише претњи Даници Драшковић и „Српској речи“ је упутио директор и главни одговорни уредник РТВ „Политика“ Александар Тијанић, на чијој се признаници, и једино на његовој (САСВИМ СЛУЧАЈНО, због лошег отиска) апсолутно не види о којој се суми ради — о 0,1 или о 1.000.000 ДЕМ. Или, ако је већ он сам одмах „знао“ да је фалсификат, да ли се уопште ради о било каквој суми! САСВИМ СЛУЧАЈНО јавна је тајна да је Тијанић штићеник и миљеник гђе Мирјане Марковић, а био је то и много пре него што је постао један од најактивнијих промотера њених сабраних „Одговора“!

11. САСВИМ СЛУЧАЈНО његов заменик Богдан Тирнанић, специјално за ову прилику, мења парољу изречену на ТВ-Политици поводом „случаја Дуга“ да је листинге — немогуће фалсификовати.

12. САСВИМ СЛУЧАЈНО, ТВ-Политика, иако није приватно власништво Александра Тијанића, одбија да рекламира „инкриминисани“ број „Српске речи“, а лист, односно Кућа „Политика“, иако нису ничим директно тангирани — да га дистрибуирају, и то „све док се не донесе Закон о заштити приватности“. У случају „Дуге“ ни о каквом Закону није било речи. Али о чијој приватности се ради говори чињеница да је, САСВИМ СЛУЧАЈНО, „Политика“ досад три пута обустављала дистрибуцију „Српске речи“ (4.3. 1991. због Мирјане Марковић с брковима на насловној страни, 16.8. 1993. због Милошевића с брковима у средини листа, и последњи број, који на насловној страни објављује при-

знаницу и листинг Мирјане Марковић). Личности из „Дугиног“ избора, укључујући и Даницу Драшковић, по тој логици су „Политикино“ колективно добро за јавну употребу!

13. Тијанић тужи „Српску реч“ и Даницу Драшковић позивајући се на чл. 233 КЗРС (фалсификовање исправа и других докумената), САСВИМ СЛУЧАЈНО то је исти параграф (уз 248) у вези с којим је (види „Политику“ од 11.5) 1992. судски доказано да је Дафина Милановић банкарски фалсификатор, али због чега није кажњена, јер њен чин „не представља већу штету за друштво“. Иако је, дакле, доказано да је фалсификатор, извори из њене околине, по Тијанићу, изгледа, у „Дуги“ објављују „истину“ а у „Српској речи“ лаж. Чак и ако претпостави да је његова признаница чист фалсификат, Тијанић је у свом „матичном“ листу могао да прочита да је Дафина, иако је доказани фалсификатор, проглашена невином, али зато, САСВИМ СЛУЧАЈНО, очекује да због тога по истом параграфу од Данице Драшковић инкасира 300.000 марака.

НАСТАВЉА СЕ

ПОБЕДА

Ни Дан победе 9. мај више није несумњив као што је некада био. Председник СРЈ и приде врховни командант ВЈ Зоран Лилић положио је венца на Гроб незнаног јунака већ 7. маја, јер је журио на авион за Јужноафричку Републику. (Очекује се да већ ових дана поново оде до Гроба и положи венца поводом 4. јула, јер тог дана има заказан ручак код таште, а с друге стране, како би свет протумачио одсуство председничког венца.) „Политика“ је, међутим, отишла и корак даље па је „истражила“ ко је све славио а ко није овај дан. Истрага је открила да су сви државни органи достојно обележили овај датум, а да се СПС достојан-

ствено одужила „подужим саопштењем“. Затим је речено да је СНО обележила овај датум (иако је држава, иначе, забранила њихов митинг на Тргу Републике), а да су га остале странке једноставно прескочиле (срам их било). Поводом таквог налаза огласила се пожарвачка уједињена опозиција тврдио да нису хтели да полагају никакве венце ни на какве металне петокраке, поготово не у организацији СУБНОРА, него да су то учинили на месту где су заједно закопане жртве фашизма и страдалници свих боја после завршетка рата. Њихово цвеће је, међутим, током следеће ноћи покупљено и запаљено. Јер, ако се већ зна да је Лилић победник, има да се не зна ко су жртве.

VOA GLAS AMERIKE

VOICE OF AMERICA ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

glas za Vas НА СРПНСКОМ

svakog dana po lokalnom vremenu

VREME		FREKVENCIJA
05:45 - 06:00	KRATKI TALASI SREDNJI TALASI	6040, 6125, 7125, 11805 756, 792, 1395
07:30 - 08:00	KRATKI TALASI SREDNJI TALASI ULTRA KRATKI TALASI	6125, 7180, 11845, 15115 1458 94,9 (Studio B)
15:00 - 15:30	KRATKI TALASI	7115, 11915, 15260, 17870
16:00 - 16:30	KRATKI TALASI	7115, 11915, 15445, 17865
17:00 - 17:30	KRATKI TALASI	7115, 11805, 17735
18:00 - 18:30	KRATKI TALASI SREDNJI TALASI	7280, 11855, 15155, 17875 1395
21:30 - 22:00	KRATKI TALASI SREDNJI TALASI	5965, 9650, 15280, 17705 792
00:00 - 00:30	SREDNJI TALAS	756, 792, 1224, 1458

"Music and more... in 1994"

VOA EUROPE in English

99.1 FM

midnight 'til morning

АЛЕКСАНДАР ТИЈАНИЋ, ИЛИ: КУДИ СЛОБУ — ДРЖ' СЕ МИРЕ!

РОБИН ХУД ИЗ

Све што сте хтели да знате о Александру Тијанићу а нисте смели да питате

Под насловом „Шта ће бити с нама“ објављена је пре неколико година књига **Александра Тијанића**, спортског новинара из Београда. У њој су сабрани памфлети које је Тијанић објављивао у загребачком тједнику „Данас“ и сплитској „Слободној Далмацији“, коментаришући политичка гигања у Србији.

Полемишући са Тијанићевим ставовима, изнетим у памфлету, који се нашао у његовој књизи, један београдски новинар написао је у „Слободној Далмацији“: „Разумем дилему колеге Александра Тијанића, којом је насловио и своју књигу. Ако питањем „Шта ће бити с нама“ очекује одговор каква ће му бити судбина и његовог бављења новинарством одговор је кратак — биће свашта“.

Без сумње, име колеге Тијанића остаће у историји српског новинарства. Читаоци се углавном неће сећати његових спортских извештаја и памфлета, али ће се памтити његова скандалозна понашања и афере у којима је био мирођија.

Ко је Александар Тијанић, актуелни главни уредник ТВ Политике?

НОВИНАРСКИ ПОЧЕЦИ

Новинар Тијанић рођен је 13. децембра 1949. године у Баковици. Основну и средњу школу завршио је у Приштини, а на Факултету политичких наука у Београду још утврђује знање.

Београд импресионира момка који оставља иза леђа косовске божуре. Као студент, који ће тај статус имати 25 година, Тијанић тренира кошарку — мува се у „Партизану“ — и уз обилату помоћ косовске везе успева да се запосли у НИН-у. Конкурс на коме је Тијанић примљен у стални однос и судски је оспораван. На њему нису примљени угледни новинари. Пишући о овој новинарској афери за лист „Младост“, сећам се да сам записао објашњење председника Радничког савета НИН-а и његовог уредника г. **Мирка Ђекића**: „Нисмо примили угледне новинаре који нас данас туже суду, јер смо и расписали конкурс за тркаче. Нама су потребна трчкарања која треба да нам сакупљају информације, да иду по пијацама, библиотекама, да прате седнице...“. Колега Тијанић је тада, по свему судећи, испуњавао све ове услове. Ноге су га тада добро служиле, ако већ није имао среће са испитима на факултету.

Као новинар — тркач г. Тијанић не показује резултате. Добија убрзо и проширење вена на ногама и закречење крвних судова. У НИН-у

Александар Тијанић: „Политика“ — то смо ја и професорка Марковић!

Пише: Милован БРКИЋ

МИРИНЕ ШУМЕ

трачу дају посао новинара-документаристе. Он исеца текстове и слаже их у фасцикле, а у Редакцији користи и уши. Слуша шта ко прича, и оно што треба записује. Биографија г. Тијанића, и његови студентски дани у досијеу Управе за аналитику и информатику описују се у неколико реченица: „Врло је агресиван, склон претњама и уценама, преварним радњама долази до новца. Дobar за сарадњу...“ Број досијеа — 279843.

Радећи годинама у документацији НИН-а г. Тијанић почиње да пише прилоге из спорта. НИН је, у то време, најугледнији југословенски лист и Тијанићеве спортски коментари су, вама то признати, сјајни. Као угледни спортски новинар, Тијанић гради своје позиције у спортским клубовима, нарочито у спортском друштву „Партизан“. Ове клубове држала је ЈНА, чији су највиши официри седели у клупским управним органима.

ПРЕЛОМНИ ТРЕНУТАК М. М.

Доласком антибироградске револуције, и Осме седнице ЦК СК Србије, г. Тијанић подржава уреднички колегијум НИН-а, на челу са Мирком Ђекићем, који није одушевљен доласком Милошевића на политички престо. Г. Тијанић почиње да пише текстове и памфлете у „Данас“-у и „Слободној Далмацији“, обрушујући се на Милошевићеву „антибироградску револуцију“. Отворене нападе на Милошевића објављује под псеудонимом Ратко Родић.

Када је Милошевић учврстио власт, и окупирао средства јавног информисања, Тијанић изненада „окреће лист“, и објављује опширан разговор са професорком **Мирјаном Марковић**. Клонећи се јавних наступа, многимима је тада било чудно да М.М. омогућује Тијанићу да је интервјуише. Тај разговор са госпођом Мирјаном, Александар Тијанић вешто ће искористити, исто као и његову даљњу везу са женом првог човека Србије.

Фасцинирајући Марковићку својом појавом и удвориштвом, Тијанић метеорски улази у политику.

ПРЕЛАЗАК НА „ШКОРПИОН“

Мира Марковић отвара сва врата Александру Тијанићу. Позивајући се на везу са председниковом супругом, Тијанић прво тражи копчу са полицијом. **Раде Марковић**, одани Милошевићев човек, долази за првог човека београдске полиције и Тијанић почиње да преко њега прави бизнис. Марковић омогућује Тијанићу, преко везе, возачку дозволу, као и дозволу за ношење оружја. Оружни лист број 22957 издат од СУП-а Београда потписује Раде

Марковић, који Тијанићу, поклања и службени пиштољ марке ЦЗ 99, калибра 9мм, фабрички број 17966. Корпулентни новинар Тијанић обожава оружје. Када је својевремено нападнут у Сарајеву, у коме се нашао са Мирјаном Бобић Мојсиловић да учествује у емисији Јутела, преплашени Тијанић тражи заштиту Караџићевог СДС-а. Професор Мићовић му ставља кола странке на располагање и оружану пратњу до Београда. Дат му је и пиштољ, уз обавезу да га доласком у Београд, врати СДС-у. Тијанић одбија да се одвоји од оружја, па је и министар информисања Републике Српске г. Мирослав Тохољ, јавно морао да прозива Тијанића, тражећи да врати оружје.

Тијанић проширује колекцију наоружања чим је промовисан за главног и одговорног уредника Радио ТВ Политике. Обилазећи специјалну јединицу МУП-а Србије, која се припремала на Копаонику, Тијанић је добио „шкорпион“ на поклон, јер је обећао специјалну емисију. Када га је новинар „Борбе“ случајно срео, Тијанић се правдао да је дошао само да „испроба оружје“.

Послови којима се бави г. Тијанић заиста су ризични и није ни чудо што се не раздваја од оружја, и када слава. Навешћу само неке, које сам помену у листу „Независни“, када сам пре неколико месеци представљао „живот и дело гиганта српског новинарства“.

ТЕЛЕВИЗИЈСКИ ЧОВЕК

Прошле године у Окружном затвору у Београду изненада је умро **Стеван Кунст**, звани **Лепа**, младић са Карабурме који је имао пуно пара, а ухапшен је под необичним околностима. Родбина је платила и добила информацију да је убиство наручио полицајац **Раде Марковић** са **Александром Тијанићем**. Марковић је у јавности оптуживан да је главни рекеташ у Београду и када су прозивке у јавности учестале, министарство је морало да Марковића смени, у послаће на безначајну функцију.

Како Тијанић успева да споји уредничку функцију са пословима које има у подземљу, опет ми се намеће питање?

„Нисам у Редакцији долазио често у контакт са колегом Тијанићем, јер смо седели у посебним канцеларијама, али сам слушао о његовим наводним разговорима са професорком Мирјаном Марковић. Колега Тијанић је знао да подигне слушалицу и да симулира разговор са професорком Марковић. Тај, по мени непостојећи разговор, Тијанић је „водио“ на начин који није за представљање, јер задире и у сферу интима. „Он је, по мом мишљењу, — каже **Јован Јањић**, новинар НИН-а, желео да импресионира и уплаши наше колеге својим личним везама са професорком Марковић. У редакцији та

прича није имала публику, али код руководства куће очигледно је сте."

Због блискости са Мирјаном Марковић Тијанић постаје главни и одговорни уредник "Спортског журнала". Има функцију, члан је колегијума и има довољно времена да "бизнис". Тијанићева супруга **Кети Петрушевска** постала је шеф у Финансијској служби "Политике", а **Мира Зечевић** директор маркетинга. Са Мириним супругом Жарком Зечевићем, генералним секретаром "Политике" г. Тијанић је у тесним пословним везама, везаним за пљачку у лутријској игри коју је овај клуб организовао пре неколико година, а Тијанић је био добитник неколико премија.

Као главни уредник "Спортског журнала", којег доводи до просјачког штапа, Тијанић води и неке емисије на ТВ Политици, и безецује место на коме се налази **Зоран Предић**. Када је Предић одбио да му потпише налог за астрономски хонорар за вођење емисије, упућујући финансијску службу да налог потпише директор Миновић, Зоран Предић је док се налазио на одмору смењен, и његово место добија Тијанић. Додељује му се и нова и пространа канцеларија, на четвртој спрату, поред Миновићевог кабинета.

Пространи кабинет Александра Тијанића опрема уз помоћ "Ктитора". Ова угледна фирма добија рекламне термине. Уместо да плати пропагандне поруке "Ктитор" опрема Тијанићев кабинет. Све је мимо закона, што је констатовала и финансијска полиција у свом налазу, контролишући пословање "Политике". Осим, што је опремио кабинет, Тијанићу се толико допао намештај "Ктитора", није му одолео. Морао је да и свој дом у Булевару уметности број 3, стан 126 њиме опреми. Бесплатно, наравно, јер је све плаћено рекламом на ТВ Политици.

Рекламирајући "Агенцију Рамовић", која се бави гледањем и прорицањем судбине г. Тијанић је узео лепе паре. Г. Рамовић тврди да је г. Тијанић био врло скроман. Узимао је по хиљаду марака по емисији, за свој џеп.

БРЗА ВОЖЊА

Прошле године у Нишу су тројица милиционара из саобраћајне патроле зауставиле познатог нишког "бизнисмена", који је возио кола у пијаном стању, враћајући се са једне од својих ноћних пијанки. Не заустављајући се на више позива саобраћајне патроле, "бизнисмен" је заустављен у центру града, у касне сате. Вођа патроле гурнуо је возача снажно и он је падом на асфалт ударио главом и на месту остао мртав. Уплашени полицајци побегли су са лица места, као и сувозач из кола бизнисмена. Два дана касније су полицајци ухапшени због убиства. Из Београда је приведен и сувозач, који је побегао са места злочина, не пријављујући дело. Из зграде "Политике" одведен је Александар Тијанић, који је у Нишу вршао са подземљем. Ниш је центар у коме се дрога најјефтиније продаје, а "мазда" коју Тијанић вози, не сме да се зауставља.

Окружни суд у Нишу изрекао је милиционерима 9. маја ове године затворске казне. Тијанићу није суђено због прикривања дела.

Одакле Александру Тијанићу нова "мазда"? Као главни и одговорни уредник ТВ Политике Александар Тијанић се понудио руководству Републике Српске да им омогући директну везу са Мирјаном Марковић, која одавно држи на зубу Радована Караџића, Биљану

Плавшић и генерала Младића. Заузврат, тражио је и добио нову "мазду". Саобраћајну дозволу дао му је Раде Марковић, јер у Заводу за здравствену заштиту Тијанић, због здравствених разлога, није добио потребно уверење.

"Министар Тохољ је још на службеном путу" кажу нам у Министарству информисања Републике Српске. Ипак, добијамо потврдан одговор на питање да ли им је познато да г. Тијанић није хтео да врати оружје које му је привремено уступљено. Чак је министар Тохољ морао преко страница НИН-а да опомиње Тијанића. За одговор на питање да ли је овом министарству познато да ли је и ко је наредио да се г. Тијанићу поклоним аутомобил, упућени смо да знатижељу задовољимо у министарству одбране.

"Министарство одбране није купило аутомобил господину Тијанићу. Не искључујем могућност да је неки од војних команданата г. Тијанићу поклоним аутомобил, јер су у операцијама јединица на терену заплена возила, обавештавају нас у Министарству одбране Републике Српске, додајући да у Кабинету господина Караџића можемо тражити одговор да ли је, ако је, господин Тијанић посредовао у мирењу Караџића и Мирјане Марковић.

ГНЕЗДАШЦЕ БЕЗ РЕКЕТА

Блискост Мирјане и Александра јавности је позната. На промоцији књиге "Одговори" ауторке М. М. редовно у улози критичара наступа и г. Тијанић. На гостовању у Подгорци узео је дневнице и од "Политике" и од Савеза комуниста Покрета за Југославију.

Мирјана Марковић супруга је актуелног председника Републике Србије и њено понашање је под лупом јавности, а и служби безбедности. А Тијанић је све разговоре са Марковићевом снимао, унапред је добијао информације о којим питањима са њом да разговара. Касета је предавана првом пендреку Србије **Радмилу Богдановићу**.

Професорка Марковић и Тијанић осим што се појављују на јавним местима, и у ресторану хотела "Југославија" за даље дружење користе стан, који је иначе власништво СУП-а Београда и којим је задужена Управа за сузбијање криминалитета. Стан се налази у улици Пролетерских бригада 37, стан 25, на вратима пише "БРАКОЧЕВИЋ". Реч је о некадашњем начелнику Управе за сузбијање криминалитета и актуелном помоћнику секретара СУП-а Београда **Ратку Бракочевићу**, припаднику моћног црногорског клана у српској полицији. Кључеве од стана Тијанићу је одобрио лично Раде Марковић, некадашњи чувар живота и дела чланова породице Милошевић. Прислушне уређаје за снимање "дружења" госпође Мире и господина Тијанића инсталирало је Одељење технике из СУП-а Београда.

Заједничко учешће у рекетирању угледних бизнисмена и приватника, које су вршили Тијанић и полицајац Марковић, донело је обојици огромне приходе. Један од рекетираних покушава да од Тијанића поврати око 50 хиљада марака, за колико га је прошле године г. Тијанић "олакшао". Преплашен због афере око своје штедње код Дафине, Тијанић је обећао враћање пара.

Ручкове г. Тијанића у Клубу књижевника, ресторанима "Код Шаце" и "Франш", који некада прелазе и износе од две хиљаде марака, плаћа "Политика". На рачуну који је испоставио

Клуб књижевника, на суму од 2121 динар, број 2879 из априла месеца, Тијанић је дописао ручком: "пословни ручак са другарицом Мирјаном Марковић". Те вечери, касније је утврђено, г. Тијанић није био у друштву М. М. јер је она тог дана била код баке Јоке у Суруку, селу на Дунаву, која је лични Мирин снајдер и модни креатор. Г. Тијанић жели да импресионира свет око себе, позивајући се на М. М. Тако је ових дана, пред сарадницима изводио показне вежбе разговора са Марковићком, мада она није била у Београду, због здравствених проблема: Мирјану је ујела оса, и добила је алергију и оток леве руке (Код ње је све лево) и лечена је ван Београда неколико дана.

Како је г. Тијанић подигао паре из "Дафимент банке"?

КОМУНИЗАМ И ЦЕДИЛО

"Сећам се да је лично звала председницу Милановић госпођа Марковић. Председница је казала љутило да јој је доста те Мирјане и њених интервенција, али је ипак наложила да издвојимо паре и однесемо их г. Тијанићу у "Политику". Знам да је покојни Хасо, који је радио у нашој банци, био запањен ароганцијом госпођина Тијанића, када му је предао новац", присећа се бивша радница у Кабинету Дафине Милановић.

Да ли је господин Тијанић члан Савеза комуниста — Покрета за Југославију? Смента ли руководству странке лична веза професорке Марковић и господина Тијанића која више није тајна? Да ли сви људи из личног живота професорке М. М. добијају станове, кола, привилегије и функције?

Ова питања поставили смо господину **Александру Вулину**, портпаролу Савеза комуниста — Покрета за Југославију.

Одговор све објашњава. "Могу само да одговорно потврдим да Александар Тијанић није члан Савеза комуниста — Покрета за Југославију", кратко нам на сва постављена му питања одговара господин Вулин.

Да ли ће веза Мире и Тијанића бити дугувечна?

"Професорка Мира је добар човек. Многим својим студентима и пријатељима је помогла, омогућивши им стан, напредовање у служби, или школовање у иностранству. Она никада не оставља на цедилу. Када је Зоран Тодоровић (чувени Кундан) смењен, професорка је (а он је био у добрим односима са њом и она му је тепала Зокице), помогла да Зоран добије добро плаћени положај у "Југопетролу" и да откупи нека предузећа. Мени је, каже Снежана Алексић, функционер СПС-а, помогла да добијем стан. Њој су једном казали за мене нешто ружно, и она се наљутила на мене. Данма сам плакала и молила је да ме прими. Дуго сам чекала на пријем, и она је после све ми опростила. Такве проблеме имале су и моје партијске колеге, јер се професорки подмећу интриге."

Докле ће у милости Мирјане Марковић још бити њен драги Александар Тијанић? Одговора на ово питање највише се плаши управо Александар Тијанић. Нека му Бог и Радмилу Богдановић буду на помоћи. А биће свашта када Мира изгустира оно што мисли да јој је припадало.

ДА ЛИ ВАС УЗБУЉУЈЕ ДАФИНГЕЈТ?

РУЖИЦА СОКИЋ,

ГЛУМИЦА:

„ИЛИ СУ СВЕ ПРИЗНАНИЦЕ У РЕДУ, ИЛИ СУ СВЕ ФАЛШ“

Нисам никада била штедиша „Дафимент“ банке, имала сам ту правилан рефлекс. Али, многи људи нису имали другог излаза и зато је то најподлија пљачка овог народа. И шта могу да кажем? Нисам толико изненађена, али се гнушам свега тога. Не мислим да је срамота бити штедиша те банке. То је једноставно успело зато што је наш народ до те мере у ентропији мозга, а и таквој материјалној ситуацији — много људи су преживљавали на тај начин. Разни људи су имали разне мотиве, али сви су они веровали и подло је управо то што се унапред знало да ће тај народ бити опљачкан. То је страшно.

Да бих говорила о афери са признаницама морала бих да имам неке аргументе. Могу да кажем само нешто генерално, али појма немам о чему се ту до краја ради. Или су све признанице у реду, или су све фалш — како ја могу то да просуђујем? Људи који су оштећени сигурно то доживљавају на свој начин. И ја сам оштећена — залепљена ми је стара девизна штедња. Довољно сам се „опекла“ — све што сам у животу стекла — пропало ми је. Зато нисам могла да изгубим и други пут — јер немам друге изворе прихода, зарађујем искључиво „у зноју лица свог“.

МИЛОВАН ИЛИЋ

МИНИМАКС, НОВИНАР:

„ОСИМ ДРИНЕ, КРИВИ СУ И ОНИ КОЈИ СУ ДАФИНИ ДАЛИ БАНКУ“

Ја сам заљубљен у Дафину! Док су други отварали банке калаузима и пајсерима, она је своју банку отворила кључем. Кад би мени поверили да саставим владу, Дафини бих одмах понудио место министра финансија. Није мала ствар прећи толико људи, а бити на слободи. У затвор ће највероватније отићи њене штедише, јер ово је, господо, правна држава. Дрина је крива, а Дафина је невина. Осим Дрине, криви су и они који су Дафини дали банку. Понављам: она је невина и ја сам заљубљен у њу!

Иначе, Већу грађана Скупштине Југославије требало је „само“ годину дана да утврди да Јездимир Васиљевић није власник „Југоскандик“ банке, већ само деоничар и директор. Исто веће ће, вероватно, за две-три године утврдити да је Дафина — часна сестра!

ЖИВАН САРАМАН- ДИЋ

ОПЕРСКИ УМЕТНИК:

„ИСПОД ТОЛИКО НАСЛАГА ИМА ДОСТА КОНКРЕТНИХ СТВАРИ“

Пре свега, у питању је лакомисленост једног народа који, чак и када се радило о економски верзираним стручњацима, није био у стању да схвати да то што се догађа са Дафином и Јездом нема никакве шансе. Ипак, мислим да је Дафина у једном тренутку имала неку врсту хумане улоге јер је у најтежим временима уз помоћ лажног система успела да део средстава богатих прелије сиромашнима. Не желим тиме да јој дајем значај, само говорим о стичају околности и чињеници да сам уверен да је у свему томе било злоупотреба.

Лично сам имао малу своту код Дафине, а пошто поседујем један налог за набавку лекова, стисао сам зубе и покушао сам да подигнем свој новац када је ствар са Дафином пуцла. Нисам успео. Морам да признам да ми је било неугодно када сам видео колико напашеног народа чека... Уверен сам да су многи људи искористили своје везе и политичке позиције, тј. лажне ауторитете да дођу до свог новца.

Што се објављивања признаница тиче, мислим да је текст у „Дуги“ био „шећерлема“. То ми је више личило на размишљање о ситуацији, а мање сам видео конкретне доказе за које мислим да прстоје у Вашем листу. Не кажем да су све те ствари истините, али верујем да испод толике наслага има доста конкретних ствари. Међутим, колико је то што сте објавили доказива о и нашта ће да изађе — не знам.

МИЛКА СТОЈАНО- ВИЋ:

„ОПЕРСКА УМЕТНИЦА:

„ТОЛИКО ЈЕ ЗАПЕТЉАНО ДА НИКО НЕ МОЖЕ ДА РАСПЕТЉА“

У земљи чуда у којој ми живимо, у којој цвета криминал и у којој не постоји никаква нада да ћемо у далекој будућности остварити неку правну државу, уопште ме не чуди читава ова афера са Дафином у којој је, како и увек, стра-

дао народ. Страдали су они који су улагали мале суме да би преживели у овим најужаснијим временима, а на време су подigli новац само они који су учествовали у свим тим аферама. Сигурна сам да је све то толико запетљано да нико не може да распетља. Све ово са тужбама је толико жалосно и доказује да живимо у земљи која није правна држава и да су све наше приче о демократији и напретку ка коме стремимо пушта измишљотина. Наш народ је лаковеран, то је доказао и са старом девизном штедњом и са Дафином и Јездом, то ће доказати и опет. Постоји нешто у нама самима што допушта овакве криминалне радње. Не видим крај у свему овоме. То ће се сада протезати, једни ће оптуживати друге, а остаће само чињеница да су страдали најсиромашнији.

БОРКА ПАВИЋЕВИЋ,

ДРАМАТУРГ:

**„ПО СНЕГУ, У РАНИМ ЈУТАРЊИМ ЧАСОВИМА,
ИШЛА ЈЕ ДАФИНА, СВА У РОЗЕ...”**

„Афера 'Дафимент' је једна од оних кључних ствари — сад га има сад га нема, рат је, а нисмо у рату... Има ли уопште „Дафимент“ банке, да ли то постоји? Или: да ли не постоји све што видимо да постоји, или оно што постоји — не постоји?! „Дафимент“ банка је кључни пример једне надреалистичке, боље и са мање комплимената речено, једне шизофрене ситуације у којој је или посматрано сулудо (и страшно), или је посматрач луд. Дакле, могло би се рећи да тужбе против Данице Драшковић треба да докажу да „Дафимент“ (не)постоји.

Једном сам у девалвирајућем новембру, док је падао мокар и влажан снег, а тргом код Градске кафане клизало се нешто становништва, већ уморно у раним јутарњим часовима, видела жену сву у розе. Било је то као у Фелинијевим филмовима, протрљаш очи и стварно: ишла је у розе варијанти Дафина, по блату и снегу.

Нисмо у рату а свуда рањеници. Има штедишта, али банке нема. Будући да ништа не по-

стоји — оно што постоји нема га. Будући да је све срушено, нестало, покрадено, режим може почети из почетка. Уништи, пакупи буд зашто... Фабрике, хотеле, музеје, позориште, куће, улице и људе. Пошто ништа није ничије онда је све онога који то може да узме.

Има ли стварности, да ли стварност постоји или је стварност оно што кажу да јесте (на ТВ, на пример)? Чињенице су оно што се договоримо да оне јесу. Када више нема ни једног оригинала, читав наш мали, омеђени, провинцијски свет постаје фалсификат.

ДРАГАН ВЕЛИКИЋ,

КЊИЖЕВНИК:

**„АФРИКА И ЛАТИНСКА АМЕРИКА ЋЕ НАС
ПРОУЧАВАТИ КАО ДОСТИГЊУЋА МАФИЈЕ”**

О списковима не могу ништа да кажем, јер их нисам ни видео. Знам да се ту нешто мути, али кад је реч о самој „Дафимент“ банци — никад нисам ни помишљао да се из ничега нешто може створити, па тако нисам веровао ни у тај трик. Читава прича са Дафином, то су оне игре — када првих десет добије, да би навукли остале, а зна се да су они касније, губитници. Међутим, све је то по страни, оно што ми је чудно, ако се размишља здравом логиком, то је да је десет државних банака у далеко, већем броју (то би се могло лако израчунати) опљачкало овај народ узевши му ту стару штедњу, и ништа се о томе не говори. Свака од тих државних банака, које су радиле и ту „стару штедњу“, је такође пљачкаш, који је оштетио мене и све оне који су имали понеку девизну црквицу. Дакле, о томе се ћути, а прича једног другог пљачкаша, као што је „Дафимент“ банка, налази се у жижи. Ипак, читава прича је ту јасна — мени се бар чини да је то један од начина да се једног дана може просејати естаблишмент који се временом накоти. Нарочито се накотио у овим временима када се веома лако може

наћи у тој Нојевој барци патриотизма и свега осталог. Очигледно је да се ту након пар година нашло пуно људи, а онда треба имати неке спискове да се они једноставно прочешљају. То је читава прича са Дафином.

Што се тих спискова Дафининих штедиша тиче, бесмислено је износити у јавност имена тих мученика који су хтели од сто марака да имају две стотине, а зна се да су они који су ту игру направили само оплодили своје паре. Као што се сад вештачки бензину диже цена, па ће држава, када из Хрватске и Румуније увезе нафту, имати већ њену цену готову. И онда ће се појавити са ценом нижом, чак можда и неких 10 фенинга, и исплаће да је — добротвор. То су трикови. Мислим да је ова техника владања — фантастична.

Та прича са Дафином је један фолклор коме ја не припадам, који се мени гадио, не из позиције неког елитисте, да се разумемо. Ипак је то изван мог подручја. То не може да уђе чак ни у моју литературу, јер књиге у које то улази су естрадне. Ја то не пишем. Али, добро, као техника владања, то је већ нешто. И ту смо ми дали свој допринос свету — Латиноамериканци ће нас проучавати једног дана. И нека афричка држава. Европска не, сигурно. Проучаваће нас, јер ово је мафија. То су у свету нека достижња која нису мала.

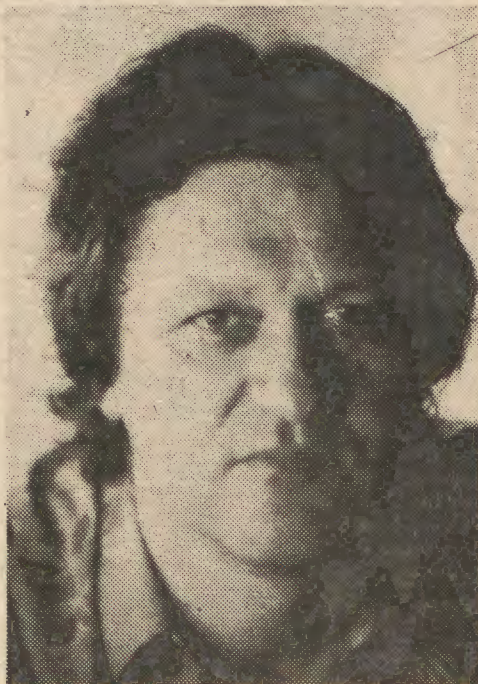

ДР ЖАРКО КОРАЋ,

ПРОФЕСОР УНИВЕРЗИТЕТА:

„НИЈЕ СУШТИНА У ПРИЗНАНИЦАМА”

Афера „Дафимент“ банке је тако велика, тако велика количина новца је у питању, огромна је пљачка у коју је укључен велики број људи па је разумљива пажња коју она привлачи. Не заборавите да је дозвола за рад и директну подршку Банци дао српски режим. Желео бих да направим једну паралелу: слична банка је по-

стојала и у Румунији, али је тамо председник Илијеску позвао народ да пази шта ради и да не улаже паре у ту банку — овде се ништа слично није догодило. Напротив, у банци су се појављивали и неки људи из Државне безбедности, као на пример Михаљ Кертес који је био нека врста контролора рада Банке.

Ја очекујем да се у облаку прашине који је подигао „тресак“ ове финансијске афере открије још много прљавштине. Суштинско питање није разговор о пријаницама, него једна непристрасна државна истрага: шта је уистину „Дафимент“ банка била? Чак сам близу једне врло цињичне идеје да то не би требало сами да радимо, већ да би тај посао морао да обави експертски тим из неке велике светске банке.

Али, наравно, то се неће догодити.

МР СРБОБРАН БРАНКОВИЋ, ДИРЕКТОР „МЕДИУМ“-А:

„ИСТЕ НОРМЕ ЗА СВЕ“

Ја сам у принципу против сваког фалсификовања и, да кажем, неаргументованог напада. Међутим, то би морало да важи — исти узуси, исте норме — за све учеснике у јавном животу. Према томе, ако важи за „Српску реч“, мора да важи и за „Дугу“. Ствар је потпуно јасна. Смешно је покретати поступак против једног листа а другом исто толерисати.

Не могу да будем категоричан, али мој је утисак (на основу површног посматрања са стране) да је та фама, која је евидентно индукована одозго, требало у јавности да створи слику о томе како су, пошто је пукла брука са Дафином, па наводно нема више никаквих тајни, главни људи остали чисти. Они нису упрљали руке. Према томе, по мом мишљењу то је била једна врста симулације некаквог скандала, што је требало да сакрије главне скандал-мајсторе, да их остави по страни. Довољно је видети само на који начин Дафина износи цео случај. Према њеним речима, једини чист човек је — Слободан Милошевић!

ДР РАЈКО ДАНИЛОВИЋ, ЗАСТУПНИК „СРПСКЕ РЕЧИ“

О томе да су Александар Тијанић, Богдан Тирнанић, Мирко Марјановић, Милорад Вучелић, Војислав Коштуница и Драгомир Драшковић поднели тужбу суду због кривичног дела клевете сазнали смо из штампе. Ниједну тужбу до сада нико, ко је помињан да је тужен, није добио. О тим тужбама рећи ћемо више када их добијемо. Према сазнањима из штампе поменути тврде да нису били штедише Дафимент банке. „Српска реч“ је објавила да су поменута лица, према извештају о исплати, подигла назначене девизе од Дафимент банке. Тиме да ли су били штедише, није се „Српска реч“ бавила.

Наведена лица су такође тврдила да је реч о фалсификованој документацији Дафимент банке. Главно упориште за ову „експертизу“ налази се у изјавама господина Пушаре. Све оно што се догађа у вези са Дафином Милановић и „њеном“ Дафимент банком управо је спорно, непоуздано и што треба испитати. Сумњамо да су информације добијене од ове банке, па и господина Пушаре, оно што је „несумњиво“, како тврди господин Вукашин Јокановић. Наиме, господин Јокановић тврди да му је

господин Пушара потврдио да су објављене признанице у „Српској речи“ „класичан фалсификат“.

Мени као правнику веома је тешко да се изјасним шта је класичан фалсификат јер такав правни институт не постоји. Оно што мени као правнику смета јесте да државни чиновници попут Јокановића и Пушаре унапред знају стање и документацију Дафимент банке, што је иначе у непосредној колизији са изјавом господина Пушаре да је књиговодствено стање Дафимент банке крајње алкаво и непотпуно. Такав приступ и председника Анкетног одбора Савезне скупштине унапред га елиминише као објективног анкетара успешног рада Дафимент банке.

Пада у очи нервозно, исхитрено и са пуно емоција реаговање појединих званичника због појаве речених признаница, мање у „Дуги“ а више у „Српској речи“, а истовремено лагано, поступно, без емоција, „аналитичко“ испитивање успешног пословања Дафимент банке.

Овакво реаговање појединих званичника подгрева сумње да је улога Анкетног одбора да ствар заташка а не растветли.

КО ЈЕ ТУЖИО „СРПСКУ РЕЧ“

1. **АЛЕКСАНДАР ТИЈАНИЋ**, главни и одговорни уредник ТВ Политика, поднео приватну кривичну тужбу против **ДАНИЦЕ ДРАШКОВИЋ** због основане сумње да је извршила кривично дело клевете.

2. **АЛЕКСАНДАР ТИЈАНИЋ**, главни и одговорни уредник ТВ Политика, поднео кривичну пријаву против **БОГОЉУБА ПЕЈЧИЋА**, главног и одговорног уредника „Српске речи“ и републичког народног посланика, због основане сумње да је извршио кривично дело клевете.

3. **МИЛОРАД ВУЧЕЛИЋ**, генерални директор РТС, поднео кривичну пријаву против **БОГОЉУБА ПЕЈЧИЋА** због основане сумње да је извршио кривично дело клевете.

4. **МИРКО МАРЈАНОВИЋ**, председник Владе Србије, поднео приватну кривичну тужбу против **БОГОЉУБА ПЕЈЧИЋА** због основане сум-

ње да је извршио кривично дело клевете

5. **ДРАГОМИР ДРАШКОВИЋ**, функционер СК—ПЈ, поднео приватну кривичну тужбу против **БОГОЉУБА ПЕЈЧИЋА** због основане сумње да је извршио кривично дело клевете.

6. **ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА СРБИЈЕ** поднела кривичну пријаву против „Српске речи“ и Богољуба Пејчића због основане сумње да су извршили кривично дело ширења лажних вести.

7. **ВОЈИСЛАВ КОШТУНИЦА**, председник Демократске странке Србије и републички народни посланик, поднео приватну кривичну тужбу против **БОГОЉУБА ПЕЈЧИЋА** због основане сумње да је извршио кривично дело клевете.

8. **БОГДАН ТИРНАНИЋ**, заменик главног и одговорног уредника ТВ Политика, поднео кривичну пријаву против **БОГОЉУБА ПЕЈЧИЋА** због основане сумње да је извршио кривично дело клевете.

КОГА ЈЕ ТУЖИЛА „СРПСКА РЕЧ“

1. **ДАНИЦА ДРАШКОВИЋ**, приватни тужилац, 10. маја поднела приватну кривичну тужбу против **БОГДАНА ТИРНАНИЋА**, заменика главног уредника ТВ Политика, и **ВЕРИЦЕ БРАДИЋ**, новинара ТВ Политика, због основане сумње да су извршили кривична дела клевете и увреде. У образложењу се тврди да су окривљени новинари, на руководећим функцијама, а којима је познато да за текстове објављене у „Српској речи“ одговарају аутор и одговорни уредник, имали намеру да нанесу штету части и угледу приватног тужиоца.

2. **БОГОЉУБ ПЕЈЧИЋ**, **ДАНИЦА ДРАШКОВИЋ**

и **БЛАГИЦА СТОЈАНОВИЋ**, 11. маја поднели су кривичну пријаву против **АЛЕКСАНДРА ТИЈАНИЋА** због основане сумње да је извршио кривично дело угрожавања сигурности. У образложењу се тврди да су због озбиљних претњи туженог угрожени чланови и сарадници редакције.

3. **ДАНИЦА ДРАШКОВИЋ**, приватни тужилац, 10. маја поднела приватну кривичну тужбу против **АЛЕКСАНДРА ТИЈАНИЋА**, главног и одговорног уредника ТВ Политика и **БОЖИДАРА ЈАКШИЋА** в.д. главног и одговорног уредника листа „Политика“ због основане сумње да су

извршили кривична дела клевете и увреде. У образложењу се каже да су окривљени злоупотребили своје функције наносећи штету части и угледу приватног тужиоца.

4. **ДАНИЦА ДРАШКОВИЋ**, приватни тужилац, 17. маја на основу кривичне тужбе од 10. маја поднела захтев за накнаду штете од ТВ Политика у висини од 1.000.000 динара и куће „Политика“ у вредности од 1.000.000 динара.

5. **„СРПСКА РЕЧ“** је 17. маја поднела тужбу против куће „Политика“ због једностраног раскида уговора о продаји „Српске речи“.

ДА НЕ ОСТАНЕМО ДУЖНИ

Beograd, ... 199 .....

DAFIMENT BANKA
MEŠOVITA BANKA d.d.
BEOGRAD

Isplata valute

750 x 100

840117766

MARGIT SAVOVIC

900.000.00 BGD

Dana 07.1993
(ime i prezime, ulica i br, br L.K.)

u gotovu

2212948716028

Vrsta valute

USD

Iznos: *****750,000.00

#6450

slovima sedamstotinapedesethiljada USD
Svrha isplate isplata glavnice i kamate po ugovoru broj 840776611

Primio

DAFIMENT BANKA
BEOGRAD
EKSPOZITURA
GENEX APARTMANI 300

Margit Savović: ministarka za dolarska prava

DAFIMENT BANKA
MEŠOVITA BANKA d.d.
BEOGRAD

Beograd, ... 199 .....

Isplata valute

280440240

RAĐMILO BOGDANOVIC

1.900.000.00 BGD

Dana 04.06.1993
(ime i prezime, ulica i br, br L.K.)

u gotovu

1210938771460

Vrsta valute

DEM

Iznos

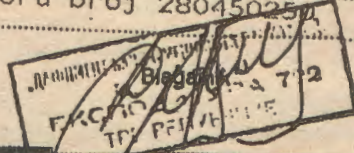
*****1.800,000.00

#8500

1800 x 1000

slovima milionosamstotinahiljada DEM
Svrha isplate isplata glavnice i kamate po ugovoru broj 280450251

Primio

Radmilo Bogdanović: izvanredno je naplatio Vuкове и Данине батине

Beograd, ...

DAFIMENT BANKA
MEŠOVITA BANKA d.d.
BEOGRAD

Isplata valute

Dana 16.04.1993.

012300017

ALEKSANDAR TIJANIC

278,000.00 BGD

(ime i prezime, ulica i br, br L.K.)

u gotovu

24079951730067

Vrsta valute

DEM

Iznos

***** 46,200.00

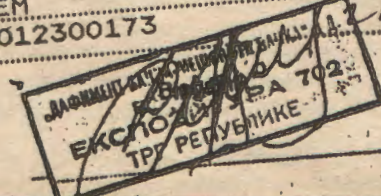
#0870

20 x 1000
10 x 500
30 x 200
12 x 100

slovima cetrdesetseshiljadadvestotine DEM
Svrha isplate isplata kamate po ugovoru broj 28012300173

Primio

DAFIMENT BANKA
BEOGRAD
EKSPOZITURA

Aleksandar Tijanić: da se lepo vidi

DAFIMENT BANKA
MEŠOVITA BANKA d.d.
BEOGRAD

Beograd, ... 199.....

Isplata valute

200 x 1000
100 x 500

280420770 ..... 400.500.00

VUKASIN JOKANOVIC BGD

(Ime i prezime, ulica i br., br. L.K.)

Dana 09. 06. 1993

02099940717062

Vrsta valute

DEM

Iznos

*****280,000.00

#6220

u gotovu

slovima

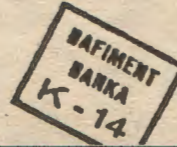
dvestotinesamdesethiljada DEM

Svrha isplate

Isplata kamate po ugovoru broj 280504700

Primio

[Handwritten signature]

Вукасин Јокановић: Пушара му је класично рекао да су признанице „класичан фалсификат“, њему се то свидело.

Beograd, ... 199.....

DAFIMENT BANKA
MEŠOVITA BANKA d.d.
BEOGRAD

Isplata valute

280411770 ..... 39,000.00

BOGOLJUB PEJCIC BGD

(Ime i prezime, ulica i br., br. L.K.)

Dana 11. 05. 1993

1106939774238

Vrsta valute

DEM

Iznos

*****36,000.00

#3400

150 x 200
60 x 100

u gotovu

slovima

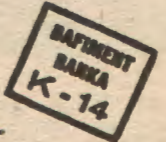
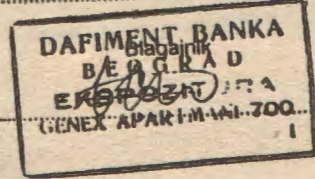
tridesetsestihiljada DEM

Svrha isplate

isplata glavnice i kamate po ugovoru broj 280411770

Primio

[Handwritten signature]

Богољуб Пејчић: најтуженији штедиша Дафимент банке

ENDE

13. МАЈ, ГОДИШЊИЦА ТРЕЋЕГ СРПСКОГ УСТАНКА

ЂЕНЕРАЛ ПРЕД

Споменик генералу Михаиловићу биће подигнут испред Беле Куће, поред споменика Абрахаму Линколну

На дан Трећег српског устанка, 13. маја 1994. год. на Равној Гори, код споменика Ђенерала Драгољуба Драже Михаиловића окупили су се његови следбеници — следбеници равногорске идеје.

Ни санкције, ни сиромаштво, ни несташница горива, ни разлокани путеви који воде на Равну Гору нису били препрека да жељни слободе стигну на своје зборно место, на дан када је Ђенерал Михаиловић запалио буктињу отпора немачком окупатору и развио барјак Трећег српског устанка. Више од стотину аутобуса, аутомобила, трактора, мотора, пешака, успело је да се пробије до Равне Горе, симбола отпора и непокорства.

Дошли су да се поклоне храбром Ђенералу и његовој војсци, али и да се понуде Србији у овим тешким временима, да пруже отпор режиму који води у беду и смрт, да стану наспрот оних који заварavaju лажима, ђбманом, примитивизмом, варварством... Да учине све да Србија нађе своју тачку ослонца у демократији, правди и својој вери.

Одмах по доласку на Равну Гору, Вук Драшковић, у пратњи чланова Општинског одбора Горњи Милановац, положио је венац на гроб Крсте Кљајића, храброг команданта 1 батаљона Таковске бригаде, а потом је положио венац и на споменик Ђенералу.

Након интонирања химне „Боже правде“ окупљенима се обратио Влајко Сукњаја из Шипова, иначе члан Главног одбора СПО. Замолио је све Србе без обзира на партијску припадност да се окупе око два основна национална интереса: успостављања демократије у Србији и монархије на подручју свих српских држава.

Стари Равногорац, чича Милија Савић, кроз песму се присетио својих славних дана, док је Љиљана Грађанин, (члан Општинског одбора СПО из Врњачке Бање) резигнирано констатовала да се игром случаја презива Грађанин, али да се уопште не осећа као слободан грађанин у овој и оваквој Србији.

У тренутку када се за говорником појавио председник СПО, књижевник Вук Драшковић, Равном гором разлегли су се пуцњи... „Прекини паљбу!“, издао је наредбу председник СПО, и пуцње је заменило скандирање „Вуче, Вуче“.

Ево шта је рекао Вук Драшковић.

АМЕРИКА СЛАВИ ЂЕНЕРАЛА

Не може се, господине Ђенерале, сакрити, удавити истина. Она се неко време може гушити, али она је увек у историји бивала као и зрак сунца: покушајте да га прекријете било чим он се увек пробије на врх. Истина о Равногорском

„Још се у читанкама ђачким његово име помње као име сарадника окупатора, као издајника. Ми ћемо се састајати на Равној Гори све док оно што уче америчка деца, што уче француска деца, енглеска деца о генералу Михаиловићу, не буду учила и српска деца и све докле док они идеали његове Србије не буду постали стварност, а не само наш сан који сањамо пола века“.

(Вук Драшковић на Равној Гори)

Забележила: Благница М. СТОЈАНОВИЋ

покрету, истина о Ђенералу Михаиловићу, на жалост, још се скрива у његовој отаџбини, још се кривотвори и још је велики број Срба који је омамљен лажима старим пола века и који у те лажи верују. Ове године велики савезници српског народа из Другог светског рата обележавају један јубилеј; пола века од савезничког искрцавања у Нормандији. Званична прослава тога јубилеја одржаће се 31. маја у Чикагу. Прослава ће почети одавањем почести и захвалности народа Америке великом ратном савезнику Ђенералу Драгољубу-Дражи Михаиловићу.

Народ Америке одаће му признање за огромни допринос победи савезника над фашизмом у Другом светском рату, али ће му нарочито одати захвалност за једну, како амерички и сви савезнички историчари процењују, од најбриљантнијих војних акција у Другом светском рату, акцију спашавања неколико стотина америчких авијатичара које су Немци оборили на небу изнад Србије. Људи генерала Михаиловића спасавали су их да не падну у руке Немцима, отимали оне који су им падали у руке и у условима окупације, у брдима, у слободним српским планинама, у Грањанима, успели да направе аеродром са којег су ти спашени савезнички авијатичари — Американци отпремани у ратне базе у Италији и друге крајеве, да би поново могли да лете и поново туку заједнич-

БЕЛОМ КУЉОМ!

ког непријатеља Срба, Американаца, Руса, Француза, Енглеза и целокупног антифашистичког света. На тој прослави у Чикагу неће бити представника оног режима, оне власти која је првог герилца Европе, генерала Михаиловића осудила као националног издајника и слугу фашиста, приредила му монтирани процес и убила га у зору 17. јула 46', а данас још не знамо му ни гроба.

Али, наши савезници на западу знају да није сва Србија од те сорте, да је увек постојала једна друга Србија. Србија Драгољуба Михаиловића и тој Србији упућен је позив да учествује у прослави у Чикагу. Позив је стигао СПО-у и наша делегација у којој су посланици Александар Чотрић, др Гвозден Росић и унук генерала Михаиловића, Војислав Михаиловић, представљаће на тој прослави не само СПО него ону целу Србију о којој је сањао, за коју се борио и за коју је живот дао генерал Михаиловић, Србију утемељену на принципима европске и америчке демократије.

БРИГА О СРПСКИМ ЖИВОТИМА

Могу и то да вам кажем, да су велики изгledi да ће генералу Драгољубу Михаиловићу у Вашингтону ускоро бити подигнут споменик пред Белом кућом, поред Линколна. Поред свих прича да цео свет мрзи Србе, а да их нико данас тако не мрзи као што их мрзи амерички народ, Америка ће ускоро једном Србину, и само Србину, учинити ту почаст да га постави на вечно место поред свог најславнијег председника. Та истина о генералу Михаиловићу још није стекла право грађанства у његовој отаџбини, још се у читанкама ђачким његово име помиње као име сарадника окупатора, као издајника. Ми ћемо се састајати на Равној Гори све док оно што уче америчка деца, што уче француска деца, енглеска деца о генералу Михаиловићу не буду учила и српска деца и све докле док они идеали његове Србије не буду постали стварност, а не само наш сан који сањамо пола века. Због тога смо ми на Равној Гори данас. Нисмо ми оно што покушавају, нарочито последњих година, да народу сервирају они који су убили генерала Михаиловића: шовинисти, кољашини, лудаци... Не, не, то генерал Михаиловић и његови људи никада нису били. За све то што су га окривили, они су то учинили. Све своје злочине, сву своју сарадњу са окупатором свалили су на леђа једнога праведника. Ми нећемо да кривотворимо историју — ми хоћемо само да се, у историји говори и пише онако како је било. Ни по бабу ни по стричевима, већ по правди Бога истинскога.

Браћо и сестре, можда ћу вас сада изненадити неким речима:

Син: сусрет старих Дражиних сабораца са Бранком Михаиловићем, Дражиним сином

Цео свет мрзи Србе, цео свет завиди Србима зато што смо најбољи, зато што смо одабрани, зато што смо небески народ. Цео свет нам, браћо, не може ништа. Наша је дужност да сви ако треба изгинемо у борби противу цела света! Какве санкције, какви бакрачи! Шта Србији могу санкције! Ми не можемо да живимо ни са једним народом, ми можемо да живимо само са Србима, и то само са оним Србима, који су према нашој оцени прави Срби. Ми са кривим Србима не можемо да живимо!

Немојте да жалите своју децу, немојте да жалите своје животе. То сте дужни да дате за небеску Србију! Ако треба, бомбардоваћемо Лондон, Њујорк, Рим, Москву... Србија је јача од целог света.

Е, браћо и сестре, шта ме кошта да ово кажем, шта ме кошта да народу бацам у очи и у лице овако глупе, неодговорне и опасне речи?! Али, не, не, ја сам само, цитирајући, њих покушао да на Равној Гори кажем да се ништа није променило од 41. Они су 41. имали поклич „Баш нас брига колико ће Срба изгинути, баш нас брига колико ће јединаца нестати и црних барјака вити Србијом. Баш нас брига хоће ли после рата у земљи Србија живети Кинези или Срби.

Генерал Михаиловић то није хтео. Он никада није желео да, наштавши се пред избором између своје личне славе и крваве промоције на једној страни и народног спасења и државне одговорности на другој страни изабере ово право. Тукао се са Немцима мудро, одговорно. Постављао је бомбе под немачке возове, али тако да експлодирају mine у Бугарској, Грчкој, Турској, да не би било крваве одмазде: за једну немачку — сто српских глава, за једну аутомобилску гуму немачку — двадесет пет српских глава.

СПО стоји на темељима тим истим на којима је стајао генерал Михаиловић. Нема пречег задатка него Србију суочити са истином!

МИЛОШЕВИЋЕВИХ ХИЉАДУ ГОДИНА

Данас на Балкану Срба има 12 одсто мање него што их је било почетком овог века. У Војводини је прошле, 93' године, 3500 више умрло него што их је рођено. Слична ситуација је у Шумадији, у Поморављу, у Крајини, а о Косову и сеобама које трају да и не говоримо. Званични подаци кажу да ће за 15 година у Србији бити много више 70-годишњака него 18-годишњака. У овоме моменту, у овим границама Србије, само је 63% Срба, а преко Дрине данас их је мање 500.000 него што их је било на по-

четку рата у Босни. Цео свет је против нас, изоловани, у међународном затвору и таквим околностима крваво се промовишу на телевизији људи који урличу о небеској Србији, који траже јединце, који траже касапницу и покоп Србије. Приметићете да су то углавном старци и да су то углавном људи који, ако су из Босне, своју децу не држе на ратиштима Босне него су их склонили у Београд. А они који урличу и позивају мајке Шумадије да дају јединце, ако су из Сбије — своју децу не шаљу на разбојишта. Ништа није случајно — све је исто као и '41. На једној страни неодговорна банда коју само њихова власт занима и не интересује их цена у српској крви и у српским главама. Ако буде требало сву ће Србију свести на оних неколико стотина квадрата у Таковској 10, у њиховој Бастиљи, ту ТВ-бастиљу прогласиће за Велику Србију и одатле је бранити, браниће своју власт.

Чули сте јуче, председник Клинтон не усуђује се да каже да је Америка много јака. Председник Србије рекао је тим америчким новинарима и то да санкције не могу нам ништа и да још 1000 година Србија може да трпи санкције! Значи, можемо у међународном затвору издржати дупло више него што смо издржали под Турцима и то без санкција. Да су такве речи изговорене на митингу Жириновског, могао би да их користи неки хумористички програм, на пр. „Индекс радио-позориште“, али кад тако неодговорне речи, убилачке за свој народ, изговори шеф државе, онда је то назнака катастрофе. Може он са Дедиња 1000 година, под условом да живи 1000 година, да живи под санкцијама. Да му можда не фали бензина, да му можда не фали намирница, да му можда деца нису на ратиштима? Нису! Да ли осећа икакве последице он лично и они око њега од санкција? Не, па чак и кад треба да путују негде у свет — путују право са пустог београдског аеродрома који је одузет свима нама осим Њему. Он са њега лети кад год хоће и онда прича да 1000 година Србија може под санкцијама, да 1000 година може противу целог света. А када је то Србија била против целог света и када је то цео свет био против Србије?!

ЛОШЕ ПОРЕЂЕЊЕ СА 1914.

Браћо и сестре, пред Српским покретом обнове су огромне обавезе и рекао бих — свети задаци. Ми смо ти који морамо да спашавамо народ, државу, нацију из чељусти ове куге. Знате ли, браћо и сестре, да је из земље Србије за последњих 4 године побегло у бели свет више од 400.000 људи?! Не треба ја вама на Равној Гори да причам шта је Србија била док је Србије било, шта је српска војска била док је Српске војске било, шта су српски ђенерали били док их је било, шта је српска дипломатија била док је Српске дипломатије било... Ја знам да ће сваку реч коју сам изговорио на тзв. Конгресу интелектуалаца разумети Шумадија јер то нису моје речи — то су њене речи, то је њена историја, то је њена мисао, то су њени темељи. Сваку нашу државу српску стварао је, обнављао и ширио опанак и шајкача наша србијанска. Ви добро знате шта значи држава, шта је наша Црква и вера православна, ви добро знате шта нам је дозвољавала, шта нам никада није могла дозволити. Ми смо народ који никада није стрљао ничије ђаке, наши ђаци су извођени пред пушчане цеви. Ми смо народ који никога никада није спаљивао, ни гладу, ни смрћу морио у концентрационим логорима — ми смо спаљивани у концентрационим логори-

Унук: Војислав Михаиловић, у подножју споменика своме деди, Дражи Михаиловићу

ПРЕКО РЕКЕ

После митинга на Равној Гори, председник СПФ Вук Драшковић отпутовао је у Косјерић. У место у које је дошао први пут од '90. године сјатило се неколико хиљада грађана Косјерића и околних места.

У свом говору г. Драшковић је сагледао учинак четворогодишње власти Социјалистичке партије и њеног председника Милошевића и истакао да за Србију постоји нада све док постоји и она друга Србија која се бори за мир и демократију.

Сутрадан је председник Српског покрета обнове посетио село Субјел, Сеча Река, Ражану и Букове, где је разговарао са сељацима о њиховим проблемима: вискоси порези, несташица нафте и вештачког ђубрива, лош превоз до већих места, спора пруга... Господин Драшковић дао је обећање да ће све њихове проблеме изнети за скупштинском говорницом и да ће учинити све да се ситуација промени на боље.

У једном од села, готово хиљаду неповерљивих мештана слушало је Вука — али са друге стране реке.

ма, ми смо народ који никада није рушио, ми смо народ који је све велико од Солуна до близу Алпа озидао. Ви добро знате да једна од наших најславнијих и најпознатијих наших песама говори о зидању Скадра на Бојани и каже: да би се град одржао, млади краљевић Гојко своју жену зида у зидине града. Не могу се данас у српско име рушити градови и притом делити ордени Немањића. Немањићи нису рушили — они су градили. Градите куле и градове и цркве-задужбине, па онда делите ордене Немањића! Не може се у српско име чинити оно што су чиниле нама онда и што нам данас чине усташе. Јер онда се брише знак једнакости између нас и између њих, а нама до тога знака једнакости није стало, ми не дозвољавамо да постоји такав знак једнакости. Не може се ни у једно прегнуће ићи противу целог света. У својој историји никад Србија није била без савезника. У свим европским и светским бурама и олујама увек смо имали на својој страни већу, бољу, напреднију половину света. Карађорђе је кренуо из једног дворишта, па је преко ноћи имао уз себе моћне руске савезнике. Аустрија га је помагала, Француска... никада нисмо били сами.

Погледајте шта је било у I св. рату, шта је било у Балканским ратовима... Кад нам је 1908. год. Аустрија узела Босну и Херцеговину, прогласила је за своју територију, у Београду су избиле демонстрације и тражио се рат, одмах, са Аустријом. А министар иностраних дела Милован Миловановић запути се Шумадијом, па од сељака до сељака, од шајкаче до шајкаче пита шта да чинимо. И људи му овако говорили: „Нама рат због Босне са Аустријом слеђује, али сачекајмо неће ли неко велики уватити Швабу за рогове, а онда ћемо га ми Срби помоћи. И није прошло више од шест година то се десило. Данас они покушавају да пореде ову ситуацију са 1914. годином. Те године Србија је учинила све да избегне рат. Од 15 тачака ултиматума испунила је све осим једне: није хтела да дозволи, и није могла да дозволи, да стране аустријске трупе врше полицијску истрагу по земљи Србији. Али, 1914. године и Русија, и Француска и Америка и Енглеска и Италија били су на страни Србије. Да ли можете да замислите да бисмо преживели да нисмо имали савезнике, да ли можете да замислите да смо губав народ данас који не може имати ни једнога савезника?

МНОГО МУКЕ РОТИВ АНТИПАМЕТИ

Браћо и сестре, пред нама је велика обавеза: да Србији вратимо Србију, да је ослободимо куге која јој је стала под грло '45. год., све наше несреће одатле потичу. Немојте веровати њиховим причама о било чему, ширите истину Србијом да није истина оно што они говоре о четницима, о Равногорском покрету, хоће да нам униште историју. Упозорио сам и 1991, кад је овај споменик подигнут, да ће једнога дана кад буду поражени и посрамљени уништивши српски национални интерес, бежати из овога њиховог рата, сву кривицу за ратне злочине, сву кривицу за све оно што је учињено српском руком свалити на Михаиловића, на Равногорце, на четнике. Никада ни у оном, ни у овом рату у Босни, то нису радили Равногорци, ни за време Другог светског рата. Овде, на Равној Гори, било је поред генерала Михаиловића не само Срба, него и Словенаца, Хрвата, Муслимана и никад генерал Михаиловић ни његова војска није учинила ни један злочин из кога може да се стиди српски народ пред својом историјом. Дакле, ми морамо да бранимо част нашег народа, да спашавамо његову душу, да се изборимо да их отерамо, да их победимо. А кад то дође, све ће преко ноћи кренути, не лако, не тако нагло, али кренуће. Србија ће опет да стане на своје темеље, српска кућа и државна и народна, и свака појединачно, поново ће бити утемељена у камену, чврста и премештена из песка где се налази од 45' године. Само тако и никако другојачије. Ја морам да кажем да сам са великим песимизмом гледао у догађаје који су пред нама. Нећу да кажем да сам нарочити оптимиста. Много је муке, много напора, ни сами не слутимо колико је још пред нама борби и жртви да се ослободимо овога зла, ове антипамети, ових људи који упропастише све што је наше. Али видећи данас вас овде, у оволиком броју, и знајући да сте само кап оне Србије која је жива, која им се не да и која ће победити ја заиста верујем да они живе њихове последње дане и да су ово последњи трзаји једне преварантске, злочиначке памети и злочиначке власти.

Хвала вам и видимо се, опет, до године на Равној Гори.

ДОМ СИНДИКАТА

НОЋ ГЕНЕРАЛА

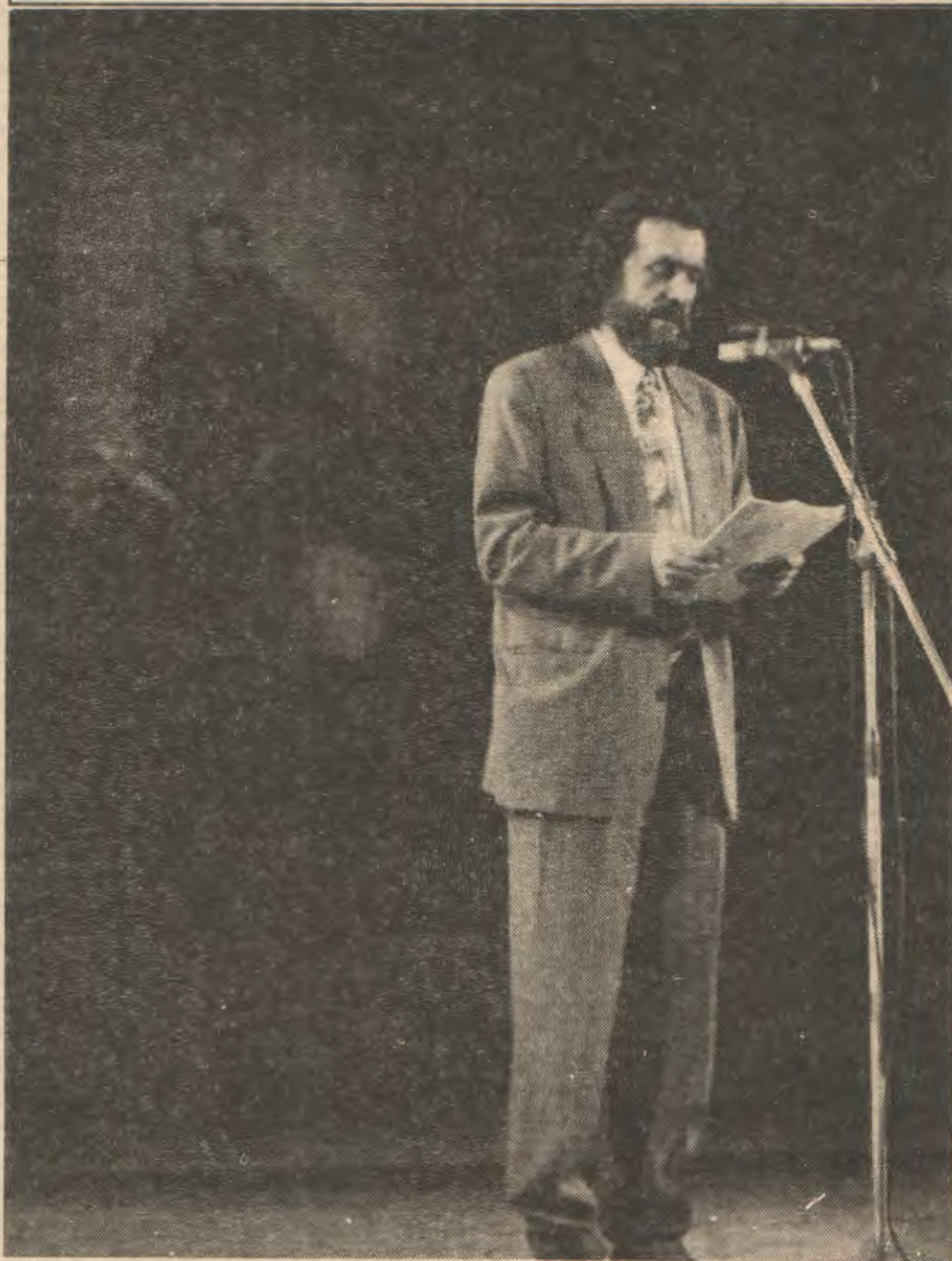
Поводом годишњице Трећег српског устанка, у славу Генералу Михаиловићу и Равногорском покрету, 15. маја '94. године у Дому Синдиката у Београду одржана је свечана Академија.

Председник СПО, књижевник Вук Драшковић, прочитао је одломак из свог необјављеног романа, романа који је у рукопису, Драшковић је прочитао део који је назвао „Ноћ Генерала“, у коме генерал Михаиловић, у ноћи између 16. и 17. јула 1946. године, у ноћи пред стрељање, разговара са собом о узалудности, али и о узвишености своје борбе.

Осећа снагу примљених седатива, мути му се разум, сећа се своје Јелице... Види да је, заборављен и остављен од свих: од народа за кога се борио, од краља, од своје деце, од савезника које је спашавао и са којима се борио против окупатора, али је и даље спреман да понови своју борбу: „Живела Србија, живео краљ, не можете стрељати Равну Гору!“

Генерал је сигуран у честитост своје борбе и поручује на крају своје кошмарне ноћи: „Не победих Тита за живота, али ћу мртав да га победим!“

У програму су, поред књижевника Вука Драшковића, учествовали глумци Ружица Сокић, Симиша Ђопић, Љубивоје Тадић, Ђиљана Лашић, песник Милан Комненић, певачка дружина „Руковет“, Драган Млађеновић и Александар Филиповић који су на крају свечаности отпевали неколико комитских песама.

Псујем, вређам, лупам, галамим, добацујем, ревељим се... Једном речју, ја сам српски интелектуалац!

Владимир Жириновски поседује „елиптон“, а Слободан Милошевић своје средство за масовно убијање: Радио-телевизију Србије!

На премијери филма „Сеобе“ неколико хиљада посетилаца Центра „Сава“ извиждали су генералног директора РТС-а Милорада Вучелића.

То је најбољи знак да Вучелићу предстоји „сеоба“ са места на коме се налази.

Француски мислилац **Монтескје** је говорио: „Домовина од нас може тражити да за њу жртвујемо све, али не може тражити да лажемо за њу“.

Господин Вучелић и његова Телевизија се тога придржавају. Они и не лажу за отаџбину, већ за Социјалистичку партију Србије.

Симбол СПС-а је рука.
Пелцер је из Куће цвећа.

Били бисмо ми под Турцима и више од пет стотина година, само да су се досетили да на време промене име!

Са социјалистима се ипак мора разговарати.

Они морају да одговарају за своје злочине.

Били су другови, сад су господи.
Када ће постати људи?

Војислав Шешељ, председник СРС каже у новосадском „Свету“:

„Бојим се да ће судбина брачног пара Милошевић — Марковић бити слична судбини брачног пара Чаушеску“.

Ми се, за разлику од Шешеља, тога уопште не бојимо.

У Јужноафричкој Републици бишаи робијаш је постао председник. Код нас тај процес треба да иде обрнутим смером:

Бивши председник треба да постане робијаш!

Србија и Црна Гора су као два ока у глави, али их воде слепци.

Наш Устав гарантује слободу говора, али ономе који говори ништа се не гарантује.

У интервјуу „Вечерњим новостима“ син председника Републике, Марко, рели возач изјавио је:

„Тата се љутио на привх 15 слупаних аутомобила. После те бројке више не обраћа пажњу“.

Тата не обраћа пажњу ни на десетине потпуно уништених градова, а како би тек мислио о колима.

(Још увек) савезни посланик **Страхиња Кастратовић** поверава се „ТВ новостима“:

„Још доста читам, бележим и цртам интензивно. Уосталом, то радим и у Скупштини“.

Пише: **Александар ЧОТРИЋ**

Шта ће један човек? Удба стално тражи детаљне извештаје.

Српски интелектуалац (сликар + писац) **Момо Капор** гостујући на Радио Београду изнео је и један свој оригинални закључак:

„Туризам је чиста духовна проституција“.
Капор је врло духовит човек.

Хрватски редитељ **Лордан Зафрановић** има један предлог:

„Милошевићу треба подићи споменик на Јелачић плацу у Загребу“.

Да, треба му подићи споменик. И то што пре!

Даци су дошли на заиста необичну и оригиналну идеју: немачким туристима су понудили изузетну (мада помало морбидну) атракцију — летовање у баракама бившег нацистичког конц логора.

И ми треба да позовемо стране туристе. Чим пређу наше границе осећаће се као у — логору!

Михаљ Кертес, првоборац Јогурт-револуције, одлуком Владе СР Југославије постављен је на место директора царина.

Г. Кертес, од свих српских функционера, има највеће шансе да побегне преко границе.

Социјалисти су збринули нашу омладину. У иностранству се много боље живи.

Сликар **Милош Шобајић**, једини наш интелектуалац у Паризу који подржава Милошевићеву политику, прича о свом националном опредељењу:

„Ја сам до овог рата био Француз, био сам Парижанин, био сам Београђанин, био сам Југословен, али никада Србин! И српство ми баш ништа није значило до овог рата — када сам дефинитивно почео да увиђам неке ствари“.

На основу ових речи, може се закључити да је г. Шобајић у ствари — Србин трогодац!

Тзв. „српски интелектуалци“ говорили су о потреби уједињења српских држава: Србије, Црне Горе, Републике Српске Крајине и Републике Српске.

Зашто су заборавили да помену и Српску Републику Кипар, САО Чикаго, Српски Нови Јужни Велс, Јужносрпску Републику...

Кубански комунистички диктатор **Фидел Кастро** уопште не размишља о свом повлачењу:

„Моје занимање зове сереволуција, а револуционари као, на пример, књижевници никад не одлазе у пензију“

Ни наш диктатор неће дочекати пензију. Али из других разлога.

У Врању је за 8. март свака жена у „Симпу“ добила примерак књиге „Одговори“.

Неко ће због тога морати да одговара.

Југославија има излаз на море, али нема излаз из ове ситуације.

Предлажемо малу промену назива родног места актуелног председника:
ПОЖАРЕВАЦ!

Сви Срби су у затвору, зато што их воде лопови.

Драгослав Аврамовић, гувернер и „спасилац“, хтео би, ваљда, да докаже како се не бави само високом економијом, па је почетком маја после сусрета са групом сељака из Војводине рекао:

„Ето, спасили смо те прасице“.
Изгледа да је професору Аврамовићу спасавање прасадипостао рутински посао.

И од краја јануара покушава да спасе једног прасца!

Прокопавањем тунела испод канала **Ламанш Велика Британија** је престала да буде острво.

Зато је, на другој страни, Србија постала једино комунистичко острво у Европи.

Слободан Милошевић нас је баш обрадовао тврдњом једном америчком листу да „можемо под санкцијама издржати још хиљаду година“.

А шта ћемо после?

Новинарка **„Дуге“ Љиљана Хабјановић Ђуровић** је на ТВ Политици казала:

„Имала сам срећу и част да пре интервјуа са Дафином Милановић добијем исповест **Мире Марковић**“.

Госпођа се два презимена је заборавила да напомене да је од Мире Марковић добила и — наводни списак штедиша „**Дафимент банке**“.

Марко Милошевић, на питање новинара „Времена“: како је политички опредељен, одговара:

„Идеолошки, ја сам комуниста“.
Дечко је прави комуниста: узима колико му треба!

Милошевић ће бити доживотни председник.

На његову несрећу!

●
Онима што верују у **Алаха**, ни **Бог** више не може помоћи.

●
Муслимани кољу, пале, силују...
Такав народ могао је **настати само од Срба**.

●
Како да **потпишу** примирје, када нас воде **неписмени**?!
Љубав Срба према суседним државама једноставно не **зна за границе**.

●
У Босну и Херцеговину долазе **турски „плави шлемови“**.
Чују се извесни предлози да их дочекамо на **пољу Косову**.

●
Међународна заједница намерава да из **ратног сукоба искључи Србе**.
Зато што су се **неспортички понашали**.

●
Код нас нема **добровољаца**. Сви су **лоше воље**.

●
Србија није **учествовала у рату**. Штета, **много је пропустила**.

●
ЈНА тврди да није **партијска војска**.
Не само да није партијска војска, него није ни **војска**.

●
Нико у свету не **схвата** шта ми то радимо.
Толико смо **паметнији од других**.

●
Нисмо ми хтели **Велику Србију**. Али, ето, **омакла нам се!**

●
Убио сам толико **Хрвата и Муслимана**, а још ми не верују да **волим Србе**.

●
Објавили смо **победу**. Као да је важно што **нисмо учествовали у рату**.

●
Судећи по политици коју та странка води у последње време, **Демократска странка Србије** требало би да се преименује у **„Демократску странку Републике Српске“**.

●
Драган Костић, министар за рударство и енергетику Србије на време је упозорио грађане да се **идуће зиме не греју струјом јер ће рачуни бити папрени**.

●
Да ли то значи да **струје** неће бити довољно **јер ће радити електричне столице?**

●
Александар Вулин, портпарол **СК-ПЈ** и председник **Југословенске револуционарне омладине** недавно је рекао:

●
„**Највећи хипик** за кога ја знам је патријарх **Павле**“.

●
Највећа будала за коју ја знам је портпарол **СК ПЈ**.

●
Имамо **слепог вођу**, али **видеће он свога Бога!**

●
Михаило Марковић, организатор **„Конгреса српских лудака“** у Центру „Сава“ прославио се још једним **„бисером“**:

●
„**Готово сва штампа је у рукама опозиције**“.
На жалост, **истина је да је готово сва штампа под ногама владајуће странке**.

ДРАГИША КАШИКОВИЋ

„**ДУПЉАЦИ**“

Комедија у четири чина и „**Партија те тужи, партија ти суди!**“

АФОРИЗМИ

Издавач: Српска реч

Рецензенти: проф. др Ратко Божовић и Александар Баљак

Пропратни текстови: мр Радован Калабић, Илија Р. Лубарда и Александар Чотрић
Ликовно-техничка опрема и илустрације: мр Миленко Михаиловић

За издавача: Даница Драшковић
Пластификоване корице, формат Б-5, 76 страна

ЦЕНА У ПРЕТПЛАТИ 30% НИЖА: 7 н. дин.
КЊИГА КОЈА ЈЕ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА БИЛА ЗАБРАЊЕНА У ЈУГОСЛАВИЈИ!

НАРУЧБЕНИЦА

претплата на књигу Драгише Кашиковића „Дупљаци“ и „Партија те тужи, Партија ти суди“

Наручујем _____ примерака књиге

Име и презиме _____

Адреса _____

Телефон _____

Овај исечак заједно са петим примерком уплатнице послати на „Српску реч“, Бранкова 13-15, Београд са назнаком „за књигу“, жиро-рачун за нове динаре% 40801-603-0-27562 СПП Стари Град корисник: „Српска реч“, сврха уплате: претплата на књигу. Књига се може наручити и телефоном: 011/628-242 и 620-891 (10 до 16 ч)

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ И СЛОБОДНЕ НОВИНЕ

„СРПСКА РЕЧ“

установљавају

НАГРАДУ

„**ДРАГИША КАШИКОВИЋ**“

Сваке године биће додељено четири равноправне награде из области којима се бави Драгиша Кашиковић. „Српска реч“ ће првог јуна 1994. године, на дат излажења првог броја који је истог дана забрањен 1990. године, доделити награде за најбоља дела објављена у периоду између 15. маја 1993. и 15. маја 1994.

- 1) Награду за најбољу књигу из области публицистике са темом из српске политичке историје и политичких односа или о српској политичкој емиграцији;
- 2) Награду за новинске текстове који најпотпуније и најпримереније афирмишу демократска начела и доприносе хуманијим и толерантнијим друштвеним и националним односима;
- 3) Награду на најбољу сатиричну драму;
- 4) Награду за најбољу књигу сатиричних афоризама.

Имена добитника биће објављена 30. маја 1994. године.

Висина новчаних износа сваке појединачне награде је 1000 динара.

Лауреате награда одредиће жири „Српске речи“ у саставу проф. др Ратко Божовић, Љиљана Шоп, Александар Баљак

ДРЖАВА ПРЕД ВОЈНИМ СУДОМ

КУМОВИ ЗЛА

Творци Савезне Републике Југославије истичу да она представља државно правни континуитет претходне, СФР Југославије. А за распад друге Југославије и грађански рат, посредно, дакле, и за пораз политике СФРЈ која је претходила том распаду и неуспех ЈНА, они криве искључиво сецесионистичке власти у Словенији и Хрватској и међународну заједницу која их је подржала. О сопственом доприносу, наравно, не говоре. Ипак, прилику да се и о томе, коначно — после три године — проговори, да се чује јавна реч и суд, дао је још 13. јула прошле године у званичном обавештењу (чиме је испунио своју законску обавезу) судија војног суда, капетан прве класе **Борђе Дозет**. До данас, међутим, није било ефекта. Почетком маја 94. агенција Тикер јавила је да је захтев судије Дозета да се суди члановима бившег Председништва СФР Југославије и тадашњем војном врху ЈНА, прослеђен на оцену војном тужиоцу.

Повод да до ове иницијативе уопште дође је суђење генералу бивше ЈНА **Влади Трифуновићу**. Он је, познато је неколико пута излазио пред војни суд са неколико старешина којима је командовао у Вараждинском корпусу под оптужбом да је предајом ове јединице Хрватској издао земљу. Ослобођен је, али је свако његово појављивање пред судом и сведочење упућивало на то да су краху ЈНА у грађанском рату у Словенији и Хрватској кумовале одлуке тадашњег политичког и војног руководства земље.

Председништво СФРЈ сачињавали су у првој половини те 1991. године **Стјепан Месић**, **Јанез Дрновшек**, **Васил Тупурковски**, **Борисав Јовић**, **Богић Богичевић**, **Југослав Костић**, **Сејдо Бајрамовић** и **Бранко Костић**. Потом се свело на **Јовића**, **Бајрамовића**, **Ј.Костића** и **Б.Костића**, јер су остали отишли у своје републике, данас међународно признате државе. По мишљењу судије Дозета из поменутог службеног обавештења, све би их требало гонити по службеној дужности јер су одбили предлог генерала Велка Кадијевића за разоружавање паравојних формација да би спречили међунационалне сукобе, затим због хитног спровођења плана „Јединство 3“ и — одлуке да се ЈНА повуче из Словеније.

Када је о паравојним формацијама реч доволно је подсетити на чувени филм о кријумчарењу оружја у Хрватску и разговоре **Мартина Шпегела**, који — осим што је доживео репризу на тадашњој државној телевизији (ЈРТ) због великог интересовања гледалаца — никаквог ефекта није имао. „Јединство 3“ био је, на неки начин, план пречишћавања ЈНА. Састојао се у отпуштању из службе активних војних лица. Отпуштено је, такође, и око 5.000 војника јунске и септембарске класе а уместо њих примљени необучени осамнаестогодишњаци. Усред ратних дејстава многи људи на командним положајима у ЈНА у зонама борбених операција до-

Хоће ли војни тужилац поднети оптужницу против чланова бившег Председништва СФР Југославије и тадашњег војног врха због грађанског рата и краха Југословенске народне армије?

Пише: Златко ЧОБОВИЋ

бијали су решења за одлазак на годишњи одмор или су без проблема и провера одлазили на боловања! Тиме је, очевидно, докусурана већ дезертерствима и кадровско етничком комбинаториком нарушена борбена готовост ЈНА.

Одлука о повлачењу ЈНА из Словеније је посебна прича. Њу је донело крње Председништво (**Бранко Костић** председник, **Борисав Јовић**, **Југослав Костић** и **Сејдо Бајрамовић**), по њој је поступило одмах војно руководство. Али одлука никада и нигде званично није објављена. Једини званични писани траг и доказ је, можда, официјелно мишљење Уставног суда Југославије, достављено Скупштини СФРЈ (и објављено у штампи) — да је начин на који је наређено повлачење ЈНА из Словеније неуставан. Ратна психоза, али свакако и политичке интервенције и утицаји, па и традиционални игноратски став државе према Уставном суду, узроци су да овим поводом тада па све до данас нико није реаговао! Није се заинтересовао ни савезни јавни тужилац по службеној дужности! Прилику за поправни добио је сада војни тужилац.

Од личности из тадашњег врха ЈНА, судија Дозет сматра, на пример, да су генерали **Велко Кадијевић** и **Благоје Ађић** одговорни јер нису спречили (!?) одлуку Председништва СФРЈ о повлачењу ЈНА из Словеније и зато што нису наредили офанзиву у Првој и Трећој војној области према хрватским паравојним јединицама. Отворено је, такође, и питање зашто није проглашено ратно или бар ванредно стање и донета идлука о општој мобилизацији у СФРЈ почетком септембра 1991. године.

Како пред судом утврдити истину, односно одговорност ових људи? **Сејдо Бајрамовић** је умро. Југословенским властима недоступни су **Месић**, **Дрновшек**, **Тупурковски** и **Богичевић**. Прва тројица су, поуздано, уз то и страни држављани. Према неким тумачењима било би изводљиво судити им у одсуству. Али, јалово. Но, веома су доступни **Бранко** и **Југослав Костић** и **Борисав Јовић**, који су практично сами и водили државну политику и доносили одлуке као чланови Председништва СФРЈ у време избијања грађанског рата и последњих месеци

постојања бивше Југославије. То што је први део Председништва ван домаћаја не ослобађа остале утврђивања евентуалне одговорности. Баш као што у том случају не би требало дозволити да се они сакрију иза било каквог имунитета.

Извођење поменуте тројке на оптуженичку клупу није, међутим, неопходно (ако се алстрахује утврђивање њихове одговорности) да би се уочило неколико неспорних чињеница везаних за догађања у 1991. и 1992. години. Председништво је, као врховни командант, морало тако најпре реаговати на филм (или пре његовог емитовања) о тајном неоружавању хрватске паравојске, а није. Затим је, такође као актуелни врховни командант војске једне још постојеће државе, без обзира што је било у крњем саставу (сетимо се да је тада била јерес то констатовати званично), имало овлашћење да нареди и енергичну војну интервенцију (префесионалаца, а не деце) у Словенији. Ни то није учинило. Сецесија Словеније иако је институционално најављена више месеци раније, педантно и јавно припремана, није, наиме, тада још имала међународну подршку. Још је то била југословенска унутрашња ствар.

Алтернатива интервенцији је, свакако, био миран разлаз. Компромис макар и у последњи час да би се добило у времену за преговоре и избегао грађански рат. Али ни за то два Костића плус Јовић нису имали слуха. Или нису смели да га искажу. Тек, наредивши повлачење из Словеније — пошто су претходно били неми сведоци масакра младића у униформама ЈНА од стране територијалаца у словеначком близи кригу — предали су део територије државе коју су водили. Признали су капитулацију. „Ја сам политичар — значи да варам и лажем. Кад не љубим децу, крадем им цуцле. Али, то исто тако значи да су све моје опције увек отворене“, каже у америчком филму „Пов на црвени октобар“ глумца који тумачи улогу саветника председника САД за безбедност. Све опције чланова бившег крњег Председништва СФРЈ, који данас мирно живе у „континуираној“ СРЈ, а појединци (**Б. Јовић**) се — каквог ли лицемерја — чак још баве политиком, као да ни у чему нису учествовали, очигледно нису биле отворене. Да ли је отвор код њих имала само ратна опција утврдиће суд — ако војни тужилац оцени да има довољно елемената за покретање поступка. До тада остаје информација да је због сумње за много мању ствар (него што је издаја земље и допринос грађанском рату) после више месеци откако је отишао с власти, доспео недавно у затвор одакле ће пред суд некада неприкосновени председник Рамиз Алија, наследник Енвера Хоџе. У једној Албанији.

ОПОЗИЦИЈА: ТРОШЕЊЕ ПРОЛЕЋА

„ОМЕРТА“

Суочен са оваквим стањем духова неки би циник могао помислити да је реприза 9. марта могућа још једино као коначни обрачун међу присталицама опозиције!

Пише: Михајло КОВАЧ

После шокантне јесени, када је Председник Србије једним потезом пара пресудио српском парламенту, бурне изборне зиме, која је накратко пробурила наде у толико жељени преокрет у Србији, троши се и пролеће са једном једином поруком политичким делатницима: „Господо, сведите рачуне!“

Биланс српске опозиције није достојан хвале. Нити су обећања испуњена, нити је за педаљ померена претешка громада социјалистичког режима који је Србију довео у положај светског парије, осуђеника на дугогодишњу самицу.

Сећања се неумитно враћају на Видовдански сабор '92. последњи импозантни скуп опозиционе јавности Србије. Тада су још тињале наде у позитивне промене, а и светла у Толстојевој 33 на Дедињу горела су дуго у ноћ, последњи пут због српске опозиције. До даљњег.

На том истом месту испред Савезне скупштине, коју годину раније, Слободан Милошевић је своје следбенике из радничке Раковице послао на радне задатке, а опозициони прваци ДЕПОС-а поделили су учесницима Видовданског сабора свеће и уз Бетовенову „Оду радости“ — послали их кућама! Кома се исплатило, просудите сами. Први су закорачили у царство комунистичке доколице, чашћавани платама без рада и синдикалним поклон-пакетима, а други — ућукани и разочарани — увукли се у љуштину грађанске осаме или се распршили по свету, уверени да је и тежак живот бољи од бескрајног животарења на родној грудни.

Политички епилог четворогодишњег надметања власти и опозиције је јасан и белодан: последња петокрака у Европи и даље стреми у небо из центра Београда, са палате Председника Републике.

Размишљање о злој судбини српске опозиције води нас у праву прашуму апсурда. Први и највећи крије се у резултатима избора. У оба последња огледања децембра '92. и '93. социјалисти су извукли дебла крај: више од 60 одсто гласача није поклонило поверење СПС-у. Дакле, народ је прилично убедљиво гласао за промену. У парламентарној пракси било где у свету нема примера да је мањак гласова донео толики вишак власти, као што се дешава у Србији. Испада да социјалисти власт нису дали, а опозиција се око ње баш није много ни отимала.

Други апсурд је у огромној количини доказа који су још потребни опозиционим лидерима да би своје концентрисано деловање подредили једном једином циљу — промени власти у Србији. Као у причи о несаломивом снопу од седам прUTOва и њиховој крхкости када су раздвојени, јасно је да се у оваквом изборном систему то може постићи једино јединственом изборном листом или бар чврстим уговором о

политичком садејству. Авај, како спојити рогове у врећи? Све што је постигнуто био је неки папирић о узајамном ненападању уочи последњих избора. Као да се, Боже мој, ради о зараћеним странама у Босни!

Трећи хендикеп лежи у олаком одустајању од политичких циљева. Једва да неко још данас спомиње уставотворну скупштину, монархију, изборне услове, грађански отпор и непослушност, антиизборну кампању, распуштање Скупштине, оставку господина Милошевића... Тачно пре две године око 700 хиљада грађана Србије потписало је захтев за оставку Председника Републике. После свега, као некад Карађорђе и Милошевић данас може да каже: „Ето мене, ето вас!“

Следећа невоља извире из жестине учесалих унутрашњих размирица у готово свим важним опозиционим странкама. Осим тога, мењао се и политички курс, што је на пијаци идеја и у главама гласача изазивало прави ршум. На широкој скали од суманутих претњи елиптоном, ракетним нападом на Рим, до јутарње беле кафе код Клинтона, измешало се и демократско и националистичко, и радикално и грађанско-либерално, тако да данас ниједан грађанин Србије, ни под најтежим батинама, не би могао да призна шта је целовита и јасна политичка алтернатива Милошевићевом пројекту.

Додамо ли свему томе прилично необуздану, каткад и хистеричну, склоност јавном опањкавању унутар и између опозиционих странака, добијамо слику акутног стања српске опозиције која се може допсти једино властима у Београду. Јер, упорно надгорњавање у стилу „ко је коме смеистио“ и „ко је права, а ко лажна опозиција“ лоша су препорука за замисао да се сутра води држава и један цео народ. Социјалисти раде другачије: организовани као политичко предузеће строго се држе правила пона-

шања, попут сицилијанске Коза ностре. Једно од најважнијих је да се ћути о сопственом прљавом вешу. 'Омерта' на ћрпски начин!

Из пренапорног стојећег положаја на улицама, опозиција је прешла на онај удобнији, седећи парламентарни положај. Све страначке вође сада су на оку и под институционалном контролом шефа државе. Пређене су многе етапе — од конспирације, конфронтације, колаборације до активне мирољубиве егзистенције учешћем неких у влади наводног (није словна грешка!) јединства. До даљњег, око 70.000 полицајаца у Србији зева од досаде и не зна шта ће: кога да бију кад су сви добри? Последњу прилику да тренирају строгаћу дали су им матуранти који су се бунили због математике и још неких уротничких предмета.

Кад смо већ код рачунања, прва рунда парламентарних окршаја показала је да члановима оног уврнутог Марфијевог закона треба додати још један: 123 је увек мање од 127, сем у српском парламенту. Захваљујући примени овог члана социјалисти су прогурали баш све што су хтели, чак и секретара Скупштине. Обећања о постизборној победничкој коалицији опозиције остала су лудом за радовање. Још један олако потрошен адут.

Да зло буде веће, опозиција у Србији „успева“ на чудесан и тешко разумљив начин, готово мазохистички да на себе преузме кривицу у очима јавности чак и тамо где лук нит је јела нит га мирисала. Шта је Дафингејт друго него измишљотина овог режима и монстр-чедо Социјалистичке партије? Правим кривцима и пљачкашима народних пара као да је сам Бог подарио жестоко препуцавање опозиционих странака, тужакања и најаве судских размачуна поводом Дафине. Да весеље буде веће, у то клупко су се уплели и алтернативни медији.

Суочен с оваквим стањем духова неки би циник могао помислити да је реприза 9. марта могућа још једино као коначни обрачун међу присталицама опозиције!

У условима парламентарне већине која то није и после избора владе народног јединства, која то није, шта да ради српска опозиција? Ништа друго до да се уозбиљи, врати својим темељним намерама, да се боље организује и сарађује за добро народа. Зашто је то баш у Србији тако ђаволски тешко?

ПОГЛЕДАЈТЕ КО...

А грађани, бирачи, поданици и следбеници? Као да је њихове данашње муке још '49 предвидео француски филозоф Сиоран у делу „Кратак преглед распадања“, записавши: „Пажљиво испитујте ваша усхићења, погледајте ко, у самој ствари, има корист од ваших уверења, ко су профитери ваше усамљености: испод коре најнекористољубивијих мисли открићете самољубље, славољубиви подстрек, жеђ за влашћу, тежњу ка моћи. Сви су мислиоци људи који нису успели у акцији и који се свете за пораз постојећих појмова; без икаквог права они уздижу сопствене јаде на равину законитости, своје трачарије преобрађују у начела.“

Не морамо се у свему сложити са Сиораном, али...

ПОМРАЧЕЊА У ЗЕМЉИ (ЛАЖНИХ) ЧУДА

Дефинитивно, ово је постала земља (лажних) чуда! „Тито по други пут међу Србима“! „Жириновски по други пут међу Србима“! „Аврамовићево чудо“! „Српско помрачење Сунца“! „Танјуг ускоро јавна (информативна) кућа“! „Владислав Јовановић преиначио Југославију“! „Тијанић и Тирнанић хапсе Даницу“! „Милошевић добио Орден српског ратника“! И тако даље — ко ће се свега сетити.

Био председник СРЈ Зоран Лилић на инаугурацији Нелсона Манделе за председника Јужноафричке Републике и онда изјављује за новине како је био „третиран“ као „равноправни члан међународне заједнице“ и да је тамо имао „низ разговора и неформалних сусрета“. Али, пошто ниједно име од тих силних саговорника „на највишем нивоу“ није наведено, може се претпоставити да су они (тј. разговори) вођени у ходницима, антишамбрима и осталим нуз-просторијама. Овако: преко К., тј. колена.

И онда министар иностраних послова СРЈ, друг Владислав Јовановић, иначе познати песник и шахиста, лансира у свет досад незабележену и нечувену синтагму о „преиначењу Југославије“ — пре две године! Шта је писац, песник Јовановић, тиме хтео да каже, то само он зна. А можда и — Он. Ову информацију из далеке Преторије није пренео Танјуг, наша позната „надстраначка и ванстраначка“ агенција са чланом Главног одбора СПС као директором на челу што значи да је (информација) поуздана. Али, брже боље та је агенција дојавила јавности да се ускоро претвара у „јавно предузеће“ у коме ће држава имати „већинско власништво“, а после ће — у „другој фази“ — бити „створена“ и ка „другим облицима мешовите својине“. Акционари су, прича се по граду, већ навалили к'о муве на црвени фењер.

КОМЕ ЈЕ ПАО МРАК

„Танјуг је национална агенција СР Југославије и једна од ретких институција старе Југославије која у целој овој пометњи није изгубила ни нерве, нити углед. Танјуг се у иностранству још преноси, наводи, па чак и злоупотребава. И то је, такође, доказ да му се верује и да свој посао обавља професионално“ — саопштило је руководство агенције, чији је председник Савета мр Жељко Симић, истовремено и председник Ватерполо савеза Југославије, иначе — „надстраначка“ и „ванстраначка“ личност.

И, к'о за инат, баш тада нам дође — помрачење Сунца, (оно друго нам је одавно помрачено). И каже Танјуг да ће то помрачење моћи да виде само грађани „Југославије и западних српских земаља“, а да ће за „остатак света“ оно (помрачење) бити само — „прстенасто“. Па је тако ова агенција у свету „злоупотребљена“, јербо није дозволила да Муслимани, Хрвати и остали отпадници од „небеског народа“ виде то право српско помрачење Сунца. У ствари, нису схватили да је то био четврти улти-

Милошевићев „Орден српских ратника“ — Аврамовићево „чудо“ и његови „генијалци“ (у продукцији Танјуга) — Можемо ли неправедне и геноцидне санкције издржати хиљаду година (како каже ОН)? — Двојац без кормилара К-К хоће да нас увуче у рат

Пише: Никола БУРЗАН

матум (овог пута са Највишег Места) који су (неки) Срби морали да прихвате. Она претходна три су прославили као, што рекао др Караџић, „најбриљантнију победу“ српске војске и народа. Свака част! Тако треба!

Од Танјуга смо минулих дана добили још једну узбудљиву, патриотску вест: „Друштво за неговање традиција ослободилачких ратова Србије до 1918. године, одлучило је да, за службу у неговању традиција ослободилачких ратова српског народа, новоустановљеним „Орденом српског ратника“ одликује старе српске ратнике и истакнуте државнике“ и да је управо тај високоцењени и најуваженији орден „српског ратника“ добио председник Републике Србије Слободан Милошевић! Остале није вредно ни помињати. Зна се овде ко је ко.

Афере око Јосипа Броза и Владимира Жириновског „по други пут међу Србима“, нису ни вредне више од помена, али се вреди позабавити „Аврамовим чудом“ у Србији, а и шире. Е, то „шире“, поново је лансирао — ко ће други — него наша „надстраначка“ агенција Танјуг. Наиме, верно преносећи шта други о нама пишу она је обавестила југословенску (и ширу) јавност да енглески, веома угледни лист, „Економист“, говори и пише о „Аврамовићевом економском чуду“.

ТАНЈУГ ОВЛАШЋЕН ДА ПРЕЋУТИ

Танјуг, наравно, као „надстраначка“ а још више и „национална“ агенција, цитира из „Економиста“ оно што је „баби мило“: проф. Аврамовић је направно „економско чудо“, а српски бизнисмени су „генијалци“. Ову Танјугову „информацију“, наравно, „злоупотребила“ је, најпре и углавном државна ТВ-Бастиља и још једном слудела: „небески народ“. У име — истине о Србији.

А шта је, у ствари, написао „Економист“? Односно, шта је Танјуг био овлашћен да прећу-

ти? Пре свега, наслов у лондонском недељнику гласи „Економско чудо или мехур од сапунице?“ Лист каже да су досадашњи резултати — „ако је веровати владиним подацима“ — импресивни и додаје: „Многи посматрачи са стране сумњичави су према тим тврдњама, а за Србе је прерано да би могли да знају да ли их Аврамовић само замајава — а можда и самог себе — овим предахом који ће бити кратког века“. И поставља логично питање: „Да ли је један човек заиста могао да потпуно преокрене привреду за само три месеца?“

Тај исти лист, угледан — наравно — како каже Танјуг, још пише да је до тог наводног „привредног чуда“ дошло „вероватно и делимично захваљујући изопаченим ефектима санкција“!? Ха-ха! Што горе — то боље! И, наравно, цитира се г. Аврамовић — а не коментатор — да су српски привредници „генијалци“ и да ће увек наћи начина да изиграју санкције.

Обични грађани Србије, пише даље лондонски недељник, „прилагодили су се животном стандарду који је далеко нижи него раније. За људе на селу мало тога се променило. Они који одбијају да верују да њихова земља води оправдани рат или који једноставно чезну за бољим животом — ти емигрирају“.

КО У КЛИН, КО У ПЛОЧУ

И други лондонски лист „Индепендент“ пише, у наслову чак, да је реч о „сумњивом економском чуду“, а још угледнији „Фајеншел тајмс“ најпре цитира проф. Аврамовића да се у Србији бележи привредни раст „упркос санкцијама“, а одмах затим и министра спољних послова Јовановића, са исте конференције за штампу, да су санкције „неправедне и геноцидне“.

„Те потпуно различите изјаве — пише лист — одражавају сукоб двеју политичких улога. Наиме, г. Јовановић покушава да убеди своје колеге у иностранству да је немогуће постићи мир уколико се санкције не укину, док је г. Аврамовић истовремено задужен за подстицање поверења јавности у нови динар и у опоравак српске привреде. И, заиста, изгледа да људи верују г. Аврамовићу, најновијем српском спаситељу“. Верују? Да, отприлике као у — стару штедњу. Чије решење он, г. Аврамовић, јел'те, обећава већ три месеца и нешто више. Мало потом г. Милошевић се оглашава у познатој ревији „Веншти фер“, и каже да „можемо бити и хиљаду година под ембаргом, он нам не може ништа учинити“.

Но, идемо даље. „Вашингтон пост“, рецимо, има наслов „Тито се враћа“ и таман кад сам се уплашио, читам да није у томе виц. Ствар је, каже се, у томе што се „чини да Милошевић, који је дошао на власт захваљујући расприњавању српског национализма тако што је 1986/87. држао ватрене говоре, сада трага за новом идеологијом. Многи овде сматрају да Милошевић користи своју супругу као „од-

скочну даску" за рехабилитацију титоизма — како његових социјалистичких циљева, тако и панјугословенског федерализма".

Добро, то није ништа ново. Али, има тога још. „У исто време, пише „Вашингтон пост“, чини се да Милошевић примењује исте методе полицијске државе које подсећају на титоизам да би ућуткао своје критичаре, иако је српска опозиција разједињена и не представља никакву опасност за његову власт. Прошлог месеца је Милошевића влада (опет велика лаж западне штампе — то је Контићева влада! — прим. Н. Б.) предузела корак за који западни дипломати кажу да можда представља почетак репресивног друштва које би било — затвореније. Он је (ма, није он, већ Игњатовић! — прим. Н. Б.) одузео акредитиве локалним и страним дописницима (укупно њих 30) међу којима су били..." итд.

ПИРАТИ КАО НАЦИОНАЛНИ ХЕРОЈИ

Као да је важно ко је све протеран! Таман посла! И уопште ми није јасно зашто лист цити-

ра г-ђу Соњу Лиخت, шефицу озлоглашене хуманитарне организације Сорос, да ову кампању спроводе „ниже бирократе, који мрзе сваку идеју о отвореном друштву“, а поготово што истиче да је „један од њих и Милорад Вучелић, генерални директор државне телевизије и водећа личност у Милошевићевој СПС“. Збиља, какве везе Вучелић има са Игњатовићем? То ти је као Бог и шеширџија. А и не пију исто пиће.

Немају они везе! Све се враћа, почиње и завршава, са Њим. Каже „Волстрит џорнал“: „Милошевић је само тренутни иредентиста. Широм света постоје пирати који се представљају као национални лидери и којима је стало да, под маском историјских жалопојки, нападају и убијају људе до себе. Садам је био први постхитлеровски иредентиста...“ Није ми јасно шта се овим жели саопштити српској јавности, јербо Танјуг то није ни пренео, ни коментари-сао...

А можда и није све тако црно? „Њујорк тајмс“, рецимо, пише: „Знаци ублажавања става Србије могу се уочити у извештајима београдске телевизије (чуј, београдске! — прим. Н. Б.)

која је под контролом владе (чуј, владе! — прим. Н. Б.). У извештајима о босанском рату, за Хрвате се више не говори да желе да понове масакр Срба из Другог светског рата, нити се Муслимани приказују као фанатични муџахидини који имају намеру да оснују фундаменталистичку државу уз српску границу“.

Стварно, ови страни дописници виде овде неке невиђене ствари, па још и додају: „У ТВ-извештајима такође је почело да се говори о лидерима босанских Срба, посебно о генералу Младићу, више као о амбивалентним личностима него као херојским заштитницима српског национализма. „Срби у Србији више не схватају босанске Србе као жртве“, изјавио је Предраг Симић, директор Института за међународну политику и привреду. „Како можете да саосећате са људима као што су генерал Младић и други? Они нису људи које треба жалити. Све више и више их сагледавамо као људе који нас увлаче у новоље. Овде је сада веома ојачало антиратно расположење“.

КАО У ТИТОВОЈ ЕРИ

Не знам колико су верно пренете Симићеве речи, али ако јесу и ако су процене тачне — веома се радујем. А шта се о Босни пише? Причавају се углавном неке старе и добро познате ствари. Као: „Председник Србије Милошевић и његов босански сатрап Караџић — пише Миша Глени у бечком „Профилу“ — обећали су Јељциновом неуморном преговарачу Чуркину да ће српске снаге прекинути артиљеријску ватру и да ће се повући из околине Горажда. Међутим, уместо да играју онако како Москва свира, босански Срби су игнорисали своје најбоље пријатеље на Истоку...“

Игнорисали?! А Жириновски?! А „елиптон“? А најмање 50.000 козака?! Заиста, ова белосветска штампа пише свашта и заслужује прогонство из ове земље чуда. А о Танјугу и ТВ-бастилји?

„Многи критички настројени Срби не могу више да чују језик и тон државних средстава јавног информисања, нити то могу психички да поднесу. Та бујица речи подсећа на Титову еру — она кида живце, као и срачунато презентирање вести“ — пише угледни (и независни) хамбуршки „Ди цајт“.

Није коректно цитирати само западну штампу. Ево и московски дневник (близак руској влади) „Известија“ пише да је „званични Београд повео жестоку пропагандну кампању чије су жртве постали страни новинари“. И додаје: „Задајући разорни ударац страним новинарима, власти су, по свему судећи, имале далеко важнији циљ — па „пришрафе“ своје, домаће новинаре, које су већ одавно поделиле на „патриоте“ и „издајнике“. Ови последњи, по правилу раде у независним медијима и налазе се изван оквира званичне државне цензуре...“

Где ли је то „Известија“ видела цензуру у земљи залазећег Сунца?

Па још и званичну и државну?! Да је то написао неко са Запада, па хајде де! Али, браћа Руси! „Буди се Исток и Запад...“, а „племе моје сном мртвијем спава“.

Узбудљив је, заиста живот у земљи (лажних) чуда. Још нам само треба да нас чувени двојац без кормилара К-К (Коштуница — Килибарда) увуку у рат око „коридора живота“ (и смрти), па ћемо имати — осебујни угођај. Ако Танјуг не попусти у форми...

ДР ИВО ВИСКОВИЋ: „КАНЦЕЛАРСКОМ МОДЕЛУ ВОЂЕЊА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ СПОЉНЕ ПОЛИТИКЕ НЕДОСТАЈЕ САМО ЈЕДНА СИТНИЦА А ТО ЈЕ — ПАРЛАМЕНТАРНА ВЕЋИНА!“

ПОЧИЊЕ ПРАЊЕ РУКУ

„Већ је, чини ми се, доста јасно да интерес Срба из Босне и Херцеговине и интерес СР Југославије, па чак и ужем смислу и саме Србије, полако долазе у конфликт. Интерес Србије и Југославије јесте што брже успоставити мир и почети нормалан живот, док је интерес босанског руководства да се војничком победом или неком спектакуларном дипломатском акцијом оно што је освојено на бојном пољу претвори у политички успех.“

Разговарала:
Ружица РАНИТОВИЋ — ЈОВИЋ

Чини се да је Горажде постало „пупак света“ и да га се тичу сва питања везана за међународну политику. Да ли је то тако или постоји могућност да се у томе, ипак, претерује? Ових дана један наш драмски писац изјавио је да је све то претерано, јер овај рат у Босни није рат типа вијетнамског или „пешчане олује“?

Тачно је да рат у Босни није таквог обима каквог су били други ратови, као рецимо вијетнамски — да не помињемо раније корејски — али треба узети у обзир тренутак у коме се рат води. Чињеница је да сада у свету тако великих сукоба нема, а оно што се никако не сме previdети јесте да је ово први рат на тлу Европе после Другог светског рата. Уз то, он се догађа у специфичним околностима стварања онога што се доста pejоративно назива 'новим светским поретком', а што је просто неминовност

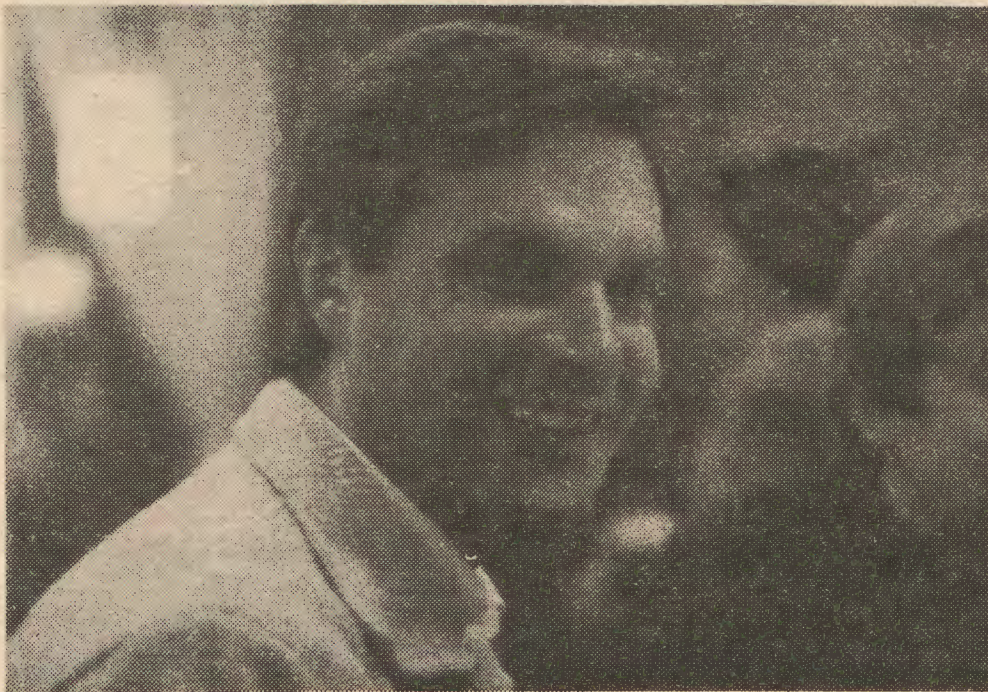

Фото: Ђорђе ВУКОЈЕ

после слома хладноратовске структуре међународне заједнице.

У таквим околностима развијене земље и Уједињене нације као репрезентант међународне заједнице, суочене су са претњом крајње отворене и бескрупулозне употребе силе уз најбруталније кршење свих међународних конвенција, тзв. хуманитарног права, међународног права. Мислим да је испит који се недавно полагао пред светском јавношћу, везана за Горажде, био управо у томе да се потврди или одбаци могућност међународне заједнице да у садашњем тренутку утиче као једна врста регулатора у таквим сукобима. Према томе, локални сукоб у Босни и Херцеговини, па и сам „случај Горажде“, имају симболички много већи значај, потенцијално много шире оквире него што они заиста у овом тренутку јесу. Сматрам да Уједињене нације, а у великој мери и НАТО,

као једина мултилатерлна одбрамбена организација у овом тренутку, нису могле а да се не суоче с тим, и да би њихово затварање очију било фатално по судбину оног што се реално може назрети као тзв. нови светски поредак.

А то је поредак у коме ће међународна заједница морати да има превентивну улогу у спречавању сукоба, и у сваком случају много више „полицијску“, него војну функцију у оквиру тих сукоба.

СТРАХ ОД МОДЕРНИЗАЦИЈЕ

Апетити великих сила у односу на наше просторе тумаче се и потребом да се омогући „излазак на топла мора“, где се пре свега апострофирају Русија и Немачка, при чему се када је Русија у питању на то гледа са панславистичким симпатијама. Колико је то

обични анахронизам, односно прича из XIX века, а колико реалан мотив у модерној спољној политици?

Чувена је прича да је од Петра Великог до данас константа руске политике „излаз на топла мора“. То на неки начин има смисла у једном економски рационалном приступу интересима земље, јер чињеница је да се још увек велики део светске трговине обавља поморским путем, као најекономичнијим, и да паметна власт сваке велике и према свету оријентисане земље мора о томе да води рачуна. Међутим, мислим да се данас реална вредност таквог геополитичког приступа прецењује и да се заборавља модерни развој комуникација. Савремене комуникације су усмерене и разним другим правцима — лети се и преко Северног пола, путује се и ледоломцима кроз лед. Комерцијални интерес Русије за топла мора постоји, али не у таквом обиму да би то било *sine qua non* њене политике. Треба пре свега имати на уму да је Медитеран Русима, односно некада Совјетском Савезу, био преваходно занимљив као подручје војног надметања са другом страном и да они њега нису толико користили за трговину и уопште поморски промет.

Овако или онако, са наше стране панслависти дају до знања да, иако страна сила, Русија није нимало непожељна на овим просторима.

Мислим да је то у добром делу срамота српског круга тзв. националне интелигенције. Најрадикалнији у томе су управо они који ксенофобично заговарају потпуну затвореност Србије према Европи и Западу. Имам утисак да у српском народу и његовој интелигенцији постоје две потпуно јасно дефиниране струје, једна отворена према развијеном, модерном свету, и друга ксенофобична, отворена само за оно што би се евентуално могло сврстати под окриле православља. При чему мислим да је то само један изговор да се побегне од онога што се назива модернизацијом. Мислим на модернизацију као социјални, а не као технолошки процес, јер заправо ти људи беже од неминуности коју Срби као и свака модерна нација морају да преживе, а то је рушење старих, патријархалних, руралних оквира и прерастање у модерно изграђено индустријско и грађанско друштво.

У ВИРУ КОНЦЕНТРИЧНИХ КРУГОВА

Шта је са немачким „изласком на топла мора“?

Немачка заинтересованост за нашу обалу, такође се прецењује. При том се мора знати да је и немачка обала на Северном мору, такође — обала топлог мора. Ту иде Голфска струја и саобраћај тамо ни на који начин није угрожен. Сав немачки трговачки саобраћај је окренут према Хамбургу и, у крајњој линији, према холандским лукама. Кад се говори о томе да су Немци били и још увек су заинтересовани за Јадран као потенцијалну дестинацију својих туриста, то стоји у некој мери. Али, ако узмете статистику немачког туризма, видећете да они неупоредиво више одлазе у Италију, па се ја онда питам зашто не би били заинтересовани на горепоменути начин — за италијанску, него баш за нашу обалу? Наравно, свака велика сила, а Немачка данас то јесте, има првенствено некакве економске интересе, а кад смо ми у питању они постоје у односу на читав простор бивше Југославије. По мом убеђењу, ма шта ми говорили и против Немачке, нема реалних шанси да се онаг тренутка када се успостави мир и почне нормалан живот садашње СР Ју-

гославије, односно, Србије, оне дистанцирају од Немачке и не буду заинтересоване за даље економске, технолошке, научне па чак и културне, везе са том земљом.

НЕВАЉАЛИ У ЦРНО-БЕЛОМ СВЕТУ

Ваша магистарска теза својевремено била је: „Креирање спољне политике САД“. Како је ова тема актуелизирана америчким ангажовањем у Босни, објасните нам под чијим утицајем се у САД доноси одлуке везане за спољну политику?

У погледу америчког модела креирања спољне политике, већина аутора се мање-више слаже у описној слици креирања спољне политике, као низа концентричних кругова, где је у средини председник САД. Први непосредан круг је **Савет за националну безбедност** као најближа саветодавна околина председника, затим долази **Конгрес** и одговарајућа тела у њему. Врло утицајан сегмент у креирању спољне политике САД су несумњиво **медији**, нарочито најмоћнији као што су ТВ канали, или познати листови — „Њујорк тајмс“, „Вашингтон пост“, „Лос Анђелес тајмс“ и слично. Међутим, мислим да овде влада забуна, или сувише симплификовано приказивање њиховог става и утицаја у спољној политици. Током боравка у разним земљама нисам нигде видео толико разлика у приступању спољно-политичким проблемима као у америчким медијима, вероватно зато што конкуренција којој су изложени тражи од свакога од њих да има сопствени став, да би публика имала разлога да их прати. Скоро сви аутори се слажу да у току стварања спољнополитичких ставова и конкретних одлука у Америци, врло често долази до оштре битке међу појединим секторима државне администрације. Неретко се наиме они разликују по ономе што Американци називају интервенционизам и неинтервенционизам у спољној политици. Интервенционисти би били они који се залажу за активистички приступ САД у савременом свету (они који заговарају улогу Америке као „светског полицајца“ у очувању постојећег и стварању очекиваног светског поретка), док би неинтервенционисти, а пре рата су их називали изолационистима, били они који се залажу за то да се Америка не уплиће ни у какве процесе где то заиста није нужно и крајњем националном интересу.

На основу чега се процењује тај национални интерес?

Процена националног интереса је специфична ствар и јако много зависи од околности у којима се он остварује. У том смислу, Американци некада могу проценити да им је у националном интересу ситуација у Југославији, а некада не. И сам председник Клинтон и Ворен Кристофер су у три наврата давали различите изјаве да ли је рат у Босни у америчком националном интересу или не. То кретање у цик-цак линији у политици према Југославији, и Босни и Херцеговини, питање је, пре свега, унутрашње ситуације, и процене снаге и слабости Клинтона као председника у унутрашњеполитичким питањима: Он је председник који је дошао на власт првенствено у вези са унутрашњим, а не спољно-политичким питањима. Његова битка на унутрашњем плану је јако велика и он вероватно не би желео да то излаже ризицима тако што би послао своје војнике на терен какав је Босна, где би они несумњиво гинули. То је видљиво и данас — Американци ће пристати на све, осим да директно пошаљу своје војнике у Босну.

СПОЉНА ПОЛИТИКА ИЗ ПОЗАДИНЕ

Везано за учествовање Слободана Милошевића у мировним преговорима, постоје немале недоумице које субјект спољне политике СР Југославије. Као неко чија је докторска теза била: „Креирање и реализација спољне политике СФР Југославије“ — објасните нам суштину ових нејасноћа.

Као и креирање спољне политике у бившој Југославији, и процес креирања спољне политике СР Југославије у великој мери одудара од онога што је нормативно замишљено. Прво, надлежност федерације у домену креирања спољне политике је неспорна, међутим, чувени члан 7 Устава СРЈ даје велико право двома чланицама федерације у одржавању међународних односа, чак и отварању сопствених квазидипломатских и дипломатских представништава у свету. Устав свега неколико функција (по мом мишљењу противречних у односу на надлежност Владе) даје Скупштини, а изричиту функцију стварања и вођења спољне политике ставља у надлежност владе. И заправо проблем је баш у томе. Ми имамо оно што би се могло назвати **канцеларским моделом** политичког система у којем је премијер носиоца целокупне политике владе, што претпоставља логичну ситуацију коју наш систем не испуњава, а то је да **лидер парламентарне већине постоје и премијер**, односно канцелар.

Проблем **Контића** као председника Владе јесте у томе што он није лидер парламентарне већине. Једино логично и доследно решење било би онда да **Слободан Милошевић** буде премијер владе СР Југославије. Онда би та влада могла и требала да остварује своју функцију креирања спољне политике. Како то није случај, догађа се да се спољна политика креира из позадине. Влада остварује делимично ту своју функцију преко „људи од поверења“ најмоћнијег човека. У вези с тим имали смо и неколико „сељења“ министра Јовановића, час у савезну владу, час у републичку владу, а у складу с тим уводило се, или укидало републичко Министарство за спољне послове. Други, такође утицајан човек у овој области је несумњиво **Жељко Симић**. У том смислу, та два „човека од поверења“, као познати заступници ставова и опредељења најутрајајније политичке личности, спроводе ону политику која је стварно мимо владе и мимо Министарства за спољне послове. Црна Гора доста жучно брани посебност свог Министарства иностраних послова, при чему су са те стране неколико пута повлачени неки потези који нису били производ укупне политике СР Југославије, и свакако су имали циљ да покажу различит став Црне Горе у вези са неким значајним питањима. Мислим да ће неминуност збивања, која ускоро следе, вероватно и Србију и СР Југославију наводити на спољну политику много ближе оној коју је заговарало црногорско руководство, а то је једна мирнија, компромисима склонија и реалитичнија политика у односу на стварне, и поготову, дугорочне интересе земље.

Хоће ли се неки оштрији заокрет моћи направити, кад се има на уму воља босанских Срба?

Такав заокрет у спољној политици ће се тешко спровести, јер он има велику политичку цену. Али, на крају се, ипак, мора направити. Када би лидери садашњих држава, а бивших југословенских република могли као у овом Орвеловом роману, да избришу прошлост, и обећања која су давали, они би лако урадили оно што треба. Већина њих су робови мегаломанских обећања и грандиозних великодржав-

них пројеката, и сада им је тешко да се ишчупају из тога. Нимало није једноставно казати да је оно што је раније обећавано као неминовност, сада остављено, евентуално, за неку даљу будућност. Али, можда сте приметили, и они који су били сугворци јавног мњења, и припремали га за неке такве ствари на идеолошком плану, већ на овом тзв. другом конгресу српских интелектуалаца, почели су благо да перу руке од свега, припремајући јавност за то да је реалистичан приступ ипак неминован, и да од остваривања максималистичких идеја у овом тренутку нема ништа. Питање је, наравно, укупног преговарачког процеса шта ће се и како остварити, али је већ чини ми се доста јасно да интерес Срба из Босне и Херцеговине и интерес СР Југославије, па чак у ужем смислу и саме Србије, полако долазе у конфликт. Интерес Србије и Југославије јесте што брже успоставити мир и почети нормалан живот, док је интерес босанског руководства да се војничком победом, или неком спектакуларном дипломатском акцијом, оно што је освојено на бојном пољу претвори у политички успех.

Могућност да, насупротив заједничкој држави за коју се Запад залагао, у Босни свака национална заједница формира своју државу, покренула је шпекулације како то западним земљама не одговара, јер не желе муслиманску државу на Балкану. Има ли у томе истине?

Мислим да се у нашој јавности непотребно ствара фама о томе да Запад не жели муслиманску државу на Балкану, зато што је — исламска. Чињеница је да је исламски фундаментализам ноћна мора са којом се Запад суочава, али мислим да по свему што се може прочитати и чути, они, ипак, не процењују да је случај Босне управо такав. Постоје многе друге муслиманске земље у свету које они подржавају, или са њима одржавају врло добре односе, и од којих не долазе претње од исламског фундаментализма. По мом мишљењу проблем чисто муслиманске државе на простору Босне и Херцеговине јесте заправо у страху Запада од потенцијалног реваншизма који би то неминовно донело. Не треба потцењивати реваншизам у политици. Ако би се рат завршио неповољно по муслимане у Босни и Херцеговини, стварање чисто муслиманске државе само би им омогућило да када она заиста постане суверена и када буде могла добијати помоћ из иностранства (а те помоћи ће несумњиво бити), може лако и да се наоружа, јер ембарго на оружје неће вечно трајати. А када буду војно способни и економски ојачани у односу на своје супарнике у бившој БиХ, реваншизам у облику новог рата може се врло лако претпоставити. Према томе **страх од потенцијалних сукоба** је оно што, по мом уверењу, много више плаши Запад од постојања саме исламске државе. Јер, мислим да се то лако превиђа, муслимана данас има широм Европе — у Немачкој је на стотине хиљада радника припадника исламске вере, у Француској их има више вероватно од укупног броја у БиХ, и у таквој ситуацији сматрати да је Запад само стога што се ради о муслиманима, аутоматски против било какве могућности да они остваре и неку своју државност у БиХ, сувише је једноставно гледање. Они из више разлога, једног принципијалног става, и наравно, потенцијалних опасности које би стварање етнички чистих држава у Европи донело, не желе да се БиХ уреди као постојање три независне етничке државе. То би отворило Пандорину кутију за сличне процесе широм Европе и бившег Совјетског Савеза. А где би томе био крај, то је тешко предвидети.

ОБАВЕШТЕЊЕ

Редакција
„Српске речи“
обавештава
читаоце да
располаже
комплетом
бројева.
Комплети или
појединачни
бројеви могу се
наручити
уплатом на
жиро рачун
40801-603-4-27562

ПОРУЧБЕНИ КУПОН

НАРУЧУЈЕМ
„СРПСКУ РЕЧ“ ОД БР. 1 ДО БР. _____
(упишите који број поручујете)

_____ (име и презиме)

_____ (улица и број)

_____ (место и поштански број)

ЦЕНОВНИК ОГЛАСНОГ ПРОСТОРА

А. ОГЛАС У КОЛОРУ

ЗАДЊА СТРАНИЦА КОРИЦА, ФОРМАТ 1/1	900 НД
ОСТАЛЕ КОЛОР СТРАНЕ, ФОРМАТ 1/1	600 НД
ВИЈЕТА НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ (5x5 цм)	300 НД

Б. ОГЛАС ЦРНО-БЕЛИ (УНУТРАШЊЕ СТРАНЕ)

ФОРМАТ 1/1	450 НД
ФОРМАТ 2/3	300 НД
ФОРМАТ 1/2	225 НД
ФОРМАТ 1/3	150 НД
ФОРМАТ 1/4	120 НД
ФОРМАТ 1/8	75 НД

ПОПУСТИ: ЗА 2 – 5 ОГЛАШАВАЊА 10%, ЗА 6 И ВИШЕ 20%

СРПСКА РЕЧ ПОЗИВА НА ПРЕТПЛАТУ

3 МЕСЕЦА	12 НОВИХ ДИНАРА
6 МЕСЕЦИ	24 НОВА ДИНАРА
12 МЕСЕЦИ	48 НОВИХ ДИНАРА

УПЛАТЕ ИЗ ИНОСТРАНСТВА: ЕВРОПА

3 МЕСЕЦА	40 ДЕМ	ИЛИ	25 УСД
6 МЕСЕЦИ	75 ДЕМ	ИЛИ	45 УСД
12 МЕСЕЦИ	140 ДЕМ	ИЛИ	85 УСД

УПЛАТЕ ИЗ ВАНЕВРОПСКИХ ЗЕМАЉА:

3 МЕСЕЦА	50 ДЕМ	ИЛИ	30 УСД
6 МЕСЕЦИ	95 ДЕМ	ИЛИ	55 УСД
12 МЕСЕЦИ	170 ДЕМ	ИЛИ	100 УСД

Уплате извршити у корист „Српске речи“, Београд, на жиро рачун 40801-603-4-27562. Пети примерак уплатнице послати на адресу: „Српска реч“, Браикова 13-15, IV спрат, 11000 Београд. За остале информације обратити се секретаријату редакције на тел. 011/628-242 или 011/620-891

ПОДЕЛА СЕКИРОМ

МНОГО ПРАВА — НИГДЕ ПРАВЦА

У међународне документе о Босни и Херцеговини унесен је нови израз **мора** умјесто ранијих разводњених фаза **треба** или **апела** за мир који су више личили на јадиковке немоћне мајке која не може да утиче на сина у пубертету.

Министри иностраних послова СА, Русије, Њемачке, Француске, Белгије, Велике Британије и Грчке саопштили су са састанка у Женеви да **мора** бити постигнут споразум о територијалној подјели Бих — 51 одсто босанско-хрватској и 49 одсто српској страни. Министри су, судећи по изјавама, свјесни да нико неће бити у потпуности задовољан ни таквим распарчавањем регија, градова, села и њива, али друге није било.

Не би се рекло да је овакав став и захтјев преломљен преко кољена и да министри поменутих земаља нису добро проучили све досадашње мапе, приједлоге, разне резолуције и остала документа чији је вијек трајања био веома кратак. Уједно; први пут је мало гласније споменута и могућност укидања санкција према Србији и Црној Гори уколико од евентуалног будућег мировног споразума нешто и буде. Шеф руске дипломатије **Андреј Козирјев** је управо то истакао рекавши да се „јасније него икад раније указује на међусобну повезаност мировног споразума и укидања санкција“. Као православцу и министру једне од ријетких земаља која навија, кад год то може, за своју сабраћу по вјери **Караџић** би требало да му вјерује. Муслиманско-босанска страна већ одавно тврди и често доказује да се Русија сврстала уз босанске Србе, изузимајући, можда, сарајевске. Добија се утисак да у томе сада нема исувише љутње. Уосталом, у овом рату свако је тражио пријатеље на свим странама. У том погледу Муслимани Бошњаци воде са 98:2. Какав ће бити крајњи резултат, ако је ово још увијек прво полувијеме рата, тешко је претпоставити, али ако се има у виду општи учинак на ратиштима Караџић би умјесто та два „позитивна“ поена могао дефинитивно да добије црвени картон. Јер, добро се зна какву је тежину имала његова ријеч и, посебно, наредба без обзира што су му понекад генерали измицали контроли.

Можда се, заиста, неке понајвише врти у глави питање: шта збиља чинити ако се рат у Бих коначно заврши, укину се санкције и остала ограничења. Чини се да оне који себе сматрају појединцима на војном плану оптерећује

Кључно питање у Бих данас јесте: шта, збиља, чинити ако се рат коначно заврши, ако се укину санкције и остала ограничења? Има ли тамо ко то да поднесе!

Пише: **Ејуб ШТИТКОВАЦ**

Наполеонова недоумица: „Побиједили смо, а шта сад?“

Примјера ради, нормални дио свијета обиљежио је 15. мај — Међународни дан породице. Које је до тога на већини простора бивше Југославије. Према званичним подацима здравствених и других надлежних служби, у рату у Бих убијено је или умрло од глади 16.575 дјеце. При томе треба имати у виду да су то само подаци из урбаних средина. Од поменуте бројке на Сарајево отпада 1.564. Теже или лакше је рањено 53.098 будућих земљодјелаца, инжењера, љекара... У друге земље је избјегло 650.000 непунулетних особа, а око 420.000 је расељено унутар Бих. О каквој се породици може говорити данас на тим просторима, а породица је ваљда још увијек основна ћелија друштва, осим ако није наређено да буде другачије.

Ово је само исјечак из мозаика босанско-херцеговачке трагедије. О томе се у свијету најмање пише и говори. Људи су једноставно презасићени таквим подацима и лакше им је да размишљају у сферама високопарне политике, а и то све мање. Доста им је трагедија у свијету и, посебно, балканских нарави које не могу да схвате.

Сама чињеница да су се народи са простора бивше Југославије хтјели да укључе у Европу у најширем смислу ријечи у прорачунате становнике Старог континента уноси немир и страх. Један бизнисмен из Беча рекао ми је на почетку рата:

„Шта бисмо ми са вама да сте у пословном и другом облику ушли у Европску заједницу — унију или неку другу групацију. Ви сте свијет за себе“. Њему је тада било јасно само неколико ствари: Срби хоће да створе своју јединствену

државу не питајући за цијену. Хрвати то хоће исто али им теже иде, а у свему томе Муслимани су највећа жртва јер су били најнаивнији и најнемоћнији. По његовој оцјени из рата ће изаћи као војни побједник онај ко је успио да приграби највише оружја од бивше заједничке Армије, која је била пета у Европи по количинама оружја у односу на укупан број становника.

Чинило ми се да зна све и да не зна ништа. Рекао ми је и то да у његовој фирми ради 12 Срба, четири Муслимана и 2 Албанца. Ниједног, вели, не мисли да отпушта јер су сви добри радници стручњаци. Не интересује га ни то да ли неко од њих шаље помоћ, и коме, у својој земљи: „Са својим новцем могу да располажу како хоће, али међусобних сукобљавања чак и ријечима у мојој фирми не може бити“.

Том рођеном Бечлији, који никада није дао интервју ниједној новини па због тога и не жели да му се спомиње име, није могао чудом да се

начуди како је до свега дошло на просторима бивше Југославије и да годинама неће моћи отићи у госте код свог радника који је родом из Бихаћа те да неће моћи да проведе годишњи одмор у Макарској.

Можда оваква размишљања нису типична, али сама за себе довољно говоре чак и много више од бројних нарочито војнополитичких коментара у којима се често аутори утркују у незнању из географије.

Таквих коментара у последње вријеме највише је срочено о ситуацији око Брчког и веома могућем пресељењу горажданског случаја у овај дио Босне.

Караџић је упутио врло јасну поруку: „У Брчко, белосветска господо, можете само преко мртвих Срба“. У те мртве није убројао себе. Нема никакве дилеме да је овај град „пупчана врпца која спаја две српске државе са матицом“. За **Караџића** постоји разлика између Горажда и поменутог града у томе што је град на Сави српски, док је град на Дрини „и српски“, што значи да припада и другима.

По попису из 1991. године, у Брчком је живјело 25,4% Хрвата, 44,4% Муслимана, 20,8% Срба и 6,4% Југословена. Никада нико није успио да објасни по којим критериумима се једно мјесто може прогласити српским, муслиманским или хрватским. О томе се нико никада није изјашњавао јер би упао у сопствену замку због измијешаности становништва. Због тога **Караџић** и њему блиски политичари бришу све критеријуме и намећу једини који познају: оно што се освоји „ослободи“ то је наше.

И много већи политичари, по обиму моћи, и много познатији генерали од Младића примјенјивали су исто правило па су се на крају, мање или више покуњене главе, враћали тамо одакле су и дошли. Зар Наполеон није сматрао да треба да влада Русијом или Хитлер скоро цијелим свијетом?!

Да би се постигао трајнији и иоле праведан мир све три стране морају да признају право на опстанак једни других. Ако је већ српској страни стало толико до Брчког и најчешће спомињаног коридора зар се не намеће питање шта је са коридорима за Муслимане или Хрвате. Одређеније речено; српска страна инсистира на својим пролазима и повезивању непризнатих новоформираних држава док то исто право негира другима. Шта је са пролазима за Сребреничане, Жепљаке, Зеничане... Такав однос према животним питањима других народа у БиХ представио је свијету српску страну у рату као „агресора без премца у новијој историји“.

Није проблематично само Брчко већ цијела Посавина, која је већ названа српском. При томе се заборавља да Хрвати полагају своја „повијесна права“ на највећи број општина у том региону. Јавности се презентирају подаци из раније и новије историје. Пошто је историја понајвише у служби дневне политике и замишљених националних интереса није препоручљиво новинару да повјерује у све оно што му се понуди макар на тим документима били печати царева и кнежева, али у сваком случају такви документи се не могу одбацити само због тога што их износи на видјело „туђа“ страна. По често коришћеном попису из 1991. године (ваљда због тога што таквих више неће бити) у осам посавских општина Хрвати су чинили 35,65% укупног становништва, Муслимани 29,1%, а Срби 27,78%. По хрватским изворима муслимани су те предјеле населили у 16. вијеку, а Србе су довели Турци након „заузимања тих бановина“.

Неки српски историчари ће наћи своје аргу-

менте да је то увијек била српска земља. Муслимани имају своје аргументе. Тешко је у таквом галиматијасу бити пресудитељ. Странању је лако рећи: „Далеко вам била кућа“, а шта ми да кажемо једни другима. А, без ријечи, јасних, разумних и логичних нема мира макар се у мировни процес укључили и Ескимима и Кинезима. Док

у главе осционих генерала и залуђених ратника не уђе сазнање да је то земља босанска (не бошњачка у садашњем поимању те ријечи у Сарајеву, на Палама, Београду и Загребу), а то значи да припада свима који на њој живе, неће помоћи ни источњачка ни западна мудрост. Нека звучи као фраза, али нека остане записано.

ДРУГА СТРАНА МЕДАЉЕ

Истина је увек негде другде. Баш као што ни у Сарајеву, ни међу Сарајлијама, није као што би то Караџић желео да буде. А тамо, у сред Сарајева, јавно, за православни Ускрс, један Муслиман рече да му је драже што протосинђел Авакум Росић врши службу божју у његовом граду него да му поклоне пола Истамбула: „Без црквених звона Сарајево не би било оно што јесте. Личило би на стабло без грана, на које птице не слијећу“. На оба Ускрса у Сарајеву су приређене пригодне свечаности, ван црквених здања, на којима су се нашли представници свих верских заједница и тамошњих власти. Можда ће то Караџићу звучати невероватно, али тамо могу заједно да седе један муфтија, један

надбискуп и један протосинђел.

НА СЛИЦИ: ПРОТОСИНЂЕЛ АВАКУМ РОСИЋ, НАДБИСКУП ВРХБОСАНСКИ ВИНКО ПУЉИЋ И МУФТИЈА БИХАЋКИ ХАСАН МАКИЋ, 2. АПРИЛА 1994. У САРАЈЕВУ

ПОВОДОМ ПОСЕТЕ ПАТРИЈАРХА МОСКОВСКОГ И ЦЕЛЕ РУСИЈЕ АЛЕКСЕЈА II СРПСКОЈ ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВИ

ТРАЖИ СЕ ТУМАЧ

Некако управо у ово доба пре тачно 900 година, дакле 1094, почеле су на западу тадашње Европе припреме за први од седам крсташких похода на Палестину, наводно ради ослобађања Христовог гроба од исламских „неверника“, а заправо ради прерасподеле сасвим другачијих интереса на Блиском и Средњем истоку. За тадање српске земље, посебно Рашку, ова чињеница је била од прворазредног значаја из барем два разлога. Прво због тога што је барем половину крсташа у следећих педесет година (током седам крсташких ратова) пут водио преко српских земаља (уз све политичке и војне консеквенце које је тај чин собом носио), а друго због чињенице да су управо српске земље свом јужном суседу, Византијском царству, (по)служиле кас северни „филтер“ пред покушајем Нормана да „уз пут“ ставе под своју контролу тадашње византијске територије. Тачно 900 година касније, дакле ових дана и готово по истом кључу, процес се одвија у супротном смеру. Поводом рата у бившој Босни и Херцеговини, политички, економски, верски па и државотворни интереси исламске матице са Блиског и Средњег истока, чак и уз подршку европског Запада, крећу према муслиманској енклави у срцу Балкана, опет добрим делом преко српских земаља, док истовремено на сасвим парадоксалан начин те исте српске земље за тај исти запад представљају јужни филтер за неконтролисани продор исламских интереса у срце западних. Јасно је при томе да, уз све политичке и геостратешке, верска компонента овог, сада већ „светског“, проблема представља једну од значајнијих, а по многим и најзначајнију. Утолико пре је од значаја и практична политика коју у односу на овај и овакав проблем, а уз асистенцију ових и оваких државних и „индосних“ институција, води Српска православна црква.

ПОЧЕТАК ИГРЕ

Долазак Патријарха московског и целе Русије у посету СПЦ, и не само њој, актуелизовало је овај проблем до нивоа који граничи са „чистом“ политиком. Ради се о томе да та посета представља само још један у низу потеза којему СПЦ није претходно нити одредила прави смисао нити га је уклопила у целовит систем међународно-политичких значења, каква данас и овде нужно постоје. Пре би се, наиме, могло рећи да представља једну, не само црквену, дневно-политичку потребу, којој је превасходан задатак да неутралише другу. О чему се, заправо, ради?

Све је, или барем ово о чему се говори, чини се, почело у јануару 1993. када је римски па-

До пре само неколико година кључни проблем у односима између СПЦ и Државе био је проблем монопола на продају свећа. А онда је Црква постала „слободна“. Од кога или за кога показују већ први озбиљни дипломатски проблеми, које је Цркви о(не)могућено да решава. Поготово кад јој се у дневни ред убаце римски папа и руски патријарх истовремено.

Пише: Весна ШЕВАРЛИЋ

па Јован Павле Други позвао патријарха Павла на чувену „Молитву за мир“ у Асизију. Добио је одбијеницу, у којој га српски патријарх обавештава да пристанак на такво шта не може да обезбеди без консултација, односно консензу-

са између свих братских православних цркава. Осим тога, Папи је замерено што је у својству државног поглавара Ватикана међу првима признао Словенију, Хрватску и БиХ, чиме му је имплицитно приписана осуда српске агресије. Овим „дописом“, који је, иначе, објављен у Италији, али, из неких разлога, не и код нас, започета је међуцрквена дипломатија, којој, опет, показало се, СПЦ није нарочито ни вична ни дорасла. Као да, на пример, католички понтификат не зна да „православне братске консултације“ не представљају ни ред ни обавезу него тек пуки међуцрквени — бонтон. При томе је српска јавност о Папиним политичким иступима обавештавана искључиво посредством овде уобичајених парапатриотских „тумачења“, а да ниједна његова реч поводом поменутог признања бивших југословенских република нигде и никада није дословно цитирана. Ипак, било због несналажења у конкретной ситуацији било због „остављања отворених врата“ Патријарх је у форми начелног става најавио долазак делегације Српске цркве. Папи у посету отишли су тада епископи Амфилохије Радовић и Иринеј Буловић. Чињеница да су тамо отишли без синодске одлуке, што значи помало и на „своју руку“, мало касније је довело до поприличних трзавица и расправа у врху Цркве. Епископ Амфилохије је, при томе, устрајавао у тврдњи да су били изузетно уважени гости и саговорници, без обзира на чињеницу да су „Латини старе варалице“.

Између ове и следеће фазе „случаја Папа“ сместио се један, по свему баналан и миноран, догађај, али који је неизостављив у покушају објашњења начина резонувања унутар саме Цркве и односа црквене и државне бирократије у питањима које је наметнуло сумњиво и дволично ратно време. Познати „случај бискуп“ почео је кад је портпарол за штампу Патријаршије, епископ бачки Иринеј, у сред Патријаршије организовао конференцију за штампу и славodobитно најавио значајног госта, Валтера Редвуда Креспоа, еквадорског англиканског бискупа. Иринеју га је, са своје стране, свесрдно препоручило Министарство вера Србије, односно надлежни министар Драгојловић, који је био одушевљен бискуповом нескривеном љубављу према Србима, употребљивом у овим тешким тренуцима за српски народ. Ова „висока“ препорука била је за епископа Иринеја довољан и неопходан разлог да г. Валтера одмах одведе и до патријарха. Валтер Креспо је новинарима рекао да је за „српски случај“ чуо од југословенског амбасадора у Либији, који му је причао и о српском патријарху, „свцу који хо-да“, те је дошао да помогне. Рекао је да сву своју љубав према истинољубивим и неагресорским Србима изражава у име „америчког народа, англиканске цркве и народа Еквадора“. Новинарима, али не и епископу Иринеју, одмах је постао сумњив када је, без увода, почео паљбу по Ватикану и његовој вези са усташком Хрватском те по католицима који у Хрватској малтретирају православце. Не толико због паљбе, уобичајене на овим просторима, колико због језика и начина који је више прилично неком „оперативцу у кафилиерији“ него високом, макар и еквадорском, англиканском свештенику. Шлаг на торти била је изјава да одмах после тог разговора одлази на Хиландар да са „оцем Симеоном разговара о сједињењу Српске православне и Еквадорске англиканске цркве“ (?!). Овакви изливи братске љубави и солидарности следећих дана су максимално рабљени на свим државним медијима и у свим пригодним ситуацијама као црквени допринос расветљавању истине о Србима пред светом. И таман кад је ова идилична мисија достигла патриотски врхунац, са својом причом и доказима да је Креспо најобичнији преварант појављује се Грем Дојл, службени представник Светске англиканске цркве у Београду. Након што је показао допис из своје „патријаршије“, да Креспо није на списку свештеника ни једне англиканске цркве нигде у свету, почео је причу која је сасвим илустративна за ову тему.

ВИКЕНД — БИСКУП

Дојл је, наводно, још пре извесног времена сазнао да Милошевић и Караџић траже и неког англиканца да својој многобројној пастви по свету „протумачи“ својевремени референдум у Републици Српској али и остале акције; да, укратко, буде бланко „за српску ствар“. Колико је Дојл у том тренутку знао, ниједан такав није им препоручен ни службеним ни неслужбеним каналима. Али, негде пре Видовдана, зову Дојла из савезног Министарства спољних послова (на кућни телефон и за време викенда, што је био знак о ургентности случаја) и питају да ли би био службени домаћин једном англиканском свештенику. Епилог: Дојл одбија, јер за дотичног Креспоа никад није чуо, његови га нису обавестили да ико, а поготово не неки бискуп, долази у службену посету, а каснијом провером у регистру свештеника установљава да

је у праву. И, неке пријатеље у Патријаршији СПЦ обавештава да буду обазриви са тим Креспоом (није му пало на памет да ће га епископ Иринеј, без икакве провере, иако му је то део дужности, одмах „привести“ и самом патријарху). Ипак, Креспоа примају у Министарству вера, одводе га чак и у Привредну комору (?!), а онда и пред патријарха. Међутим, оно што код Дојла утврђује сумњу да је целокупна акција изрежирана у организацији Министарства спољних послова јесте чињеница да је „инкриминисана“ Креспоова конференција за штампу у Патријаршији „организована“ током видовданског викенда. Истовремено, случајно или намерно, Дојла зову на Косово да буде гост на видовданским свечаностима, с тим што му је организовано да се одређеног дана и у одређено време сретне са епископом рашко-призренским Артемијем и епископом нишким Иринејем. Испоставило се да ниједан од двојице епископа „није имао времена“ да га прими (иако је он тамо позван, додуше не директно од стана ове двојице епископа). Због тога Дојл сматра да је намерно одвучен на Косово како би представу са Креспоом могли да изведу на миру и до краја.

Кад се вратио у Београд могао је само да присуствује медијским последицама иступа порученог бискупа. Морао је да објашњава да Светска англиканска црква негује срдачне односе и са Ватиканом и са СПЦ. Јер, „чак и да имамо неке несугласице са Ватиканом СИГУРНО ИХ НЕ БИСМО РЕШАВАЛИ ПОСРЕДСТВОМ ЈЕДНОГ 'еквадорског бискупа' и сигурно не злоупотребљавајући гостопримство Српске православне цркве“. Патријарх Павле се касније извинио Дојлу, али је остала чињеница да су Црква, односно њени високи опуномоћеници, захваљујући наивности или беспотребном додворништву, пристали да одиграју улогу играчке у рукама државе.

Држава се, међутим, није извинила Цркви због ове бламаже (нити је Црква даље то питање потезала) чак ни када је у овдашњој штампи објављено да је лажни англикански бискуп

Креспо, свега месец дана касније, пронашао нову жртву — овај пут пријатељски никарагвански народ, чијој власти је такође била потребна помоћ. У сваком случају, овај инцидент пластично је показао да Црква чак и у чисто црквеним пословима има и може да има државног кочничара, да је тај кочничар спреман да се и у најозбиљнијим стварима њоме поиграва, али и да у самој Цркви постоје високи функционери који ће за уплив државе у Цркву заложити и свој ауторитет. Отуда се из следећих догађања није могао очекивати расплет који би говорио у прилог аутономности Цркве у односу на државу и владајуће партијску бирократију, поготово што се радило о највишој могућој дипломатији.

Наиме, у касну јесен прошле године као гром из ведрога неба одјекнула је изјава београдског надбискупа Франтишека Перка, који је по повратку из Ватикана објавио како би Папа желео да посети Загреб и Сарајево, али тек после Београда. Они којима је била позната чињеница да, и код Папе лично и у Ватикану, г. Перко ужива знатно већи углед и пажњу, него, рецимо, кардинал Кухарић, који је на овим просторима у извесном смислу синоним за „југословенску“ Католичку цркву, схватили су да је Папа предузео иницијативу којој ће бити тешко парирати. Један коментатор је тај моменат објаснио као ситуацију у којој је „Папа поставио мету, а СПЦ треба да одгонетне шта је циљ“.

Предисторија ове иницијативе такође није била без одговарајућег значаја. Наиме, приликом једне од сесија тројних преговора у Женеви ватикански дипломата Винченцо Паља приволио је и Туђмана и Изетбеговића и Милошевића на пристанак да у државничком својству угосте Папу. Одмах после тога Паља је објавио да је Милошевић „позвао Папу“, што није сасвим одговарало истини, јер је овај заиста само „подржао иницијативу“ условљавајући могући службени и, пре свега, јавни позив испуњавањем одређених услова, тачније Папиним залагањем за укидање санкција, што је у том тре-

Папа Јован Павле Други: показао је како се води дипломатија и остварују задати циљеви

нутку био захтев прве класе. На оно на шта су Туђман и Изетбеговић глатко и очекивано пристали Милошевић објективно није могао из барем два озбиљна разлога.

ПАПА СХВАТИО

Први је везан за чињеницу да би нико други до он, Милошевић, био први српски владар уопште који би угостио неког римског папу, и то баш у оваквим околностима, а Јован Павле Други би био први папа у историји који би ступио на тле српских земаља. Сам Милошевић није за себе видео ни предност ни политичке поене у историјском факту да је последњи који је службено крочио на „ове“ просторе био папа Александар III и то крајем давног 12. века (боравио у Задру, који је у то време био под мађарском влашћу). Следећи и последњи (и то неслужбени) пролаз десио се у 14. веку (кроз Љубљану) неког безименог папе.

С друге стране, Милошевић није ни помишљао да се налази у светском шкрипцу неупоредиво горем од оног у којем је, у славно време стварања српске државе, у 12. веку био Немања, који је, наиме, имајући против себе и Византију и староверце, папине поданике, и са истока новоприсиле богумиле био присиљен да ступа у различите „коалиције“ с папском куријом, ради сопствене користи, наравно. Чак је и његов син Стеван првих година 13. века из тих или сличних разлога управо од папе, Иноћентија III, молио краљевску круну обећавајући му уз пут папску супрематију. Милошевић је дакле проценио да би свако „аутоматско шуровање“ с Папом у старту и без остатка било за њега лично ризично, јер се то за државу не би могло рећи. Други разлог је Милошевић искористио као алиби. Био је свестан по њега олакшавајуће околности садржане у двојности Папиног положаја, државничког и црквеног, што је подразумевало и истовремену спремност СПЦ да Папи буде домаћин.

Зато је Милошевић својим каналима сугеришао епископској конференцији СПЦ (која се иначе изузетно ретко уприличава) да му обезбеди такав алиби и добија оно што је тражио: епископи одлучују да кажу „не Папи“, што у преводу значи да га нису звали и да га неће звати, али и да га, исто тако, неће одбити ако „случајно“ дође. Тако је Црква опет испала наивна и (зло)употребљена, а Милошевић је скинуо са себе велику „одговорност“. Све то није спречило поменутог Винћенца Паљу да дође још два пута у Београд, оде код Патријарха, Милошевића и на Пале како би и даље испитивао терен да би на крају схватио у чему је кључ одгонетке — у санкцијама. (Духовнику Паљи свакако није промакла ни следећа чињеница: кад је недавно код СПЦ гостовала делегација Светског савета цркава, из СПЦ је изашло службено саопштење како се делегација zaloжила против санкција, односно, за њихово укидање, што је била ноторна неистина, јер су они дошли искључиво да би се уверили да је Савет био у праву кад се залагао — за увођење санкција!). Недуго затим Папа Јован Павле II се, у складу са императивом дипломатске акције, обратио Уједињеним нацијама са молбом да се из хуманитарних разлога ублаже или укину санкције против Југославије, али такав захтев у Србији уопште није регистрован. Јесте тек пар месеци касније, и то у форми прворазредне сензације, кад га је поновио ватикански државни секретар Содано и када је српски државни врх у име Цркве проценио да би корист од Папиног ангажмана на спољњем плану могла да

буде већа од „штете“ на унутрашње-политичком. Из чињенице да је одмах после тога у Београд дошао специјални Папин изасланик кардинал Ечегаран, иако је тек био отишао папски нунциј, дало се закључити да је Јован Павле II баш одлучио да покаже овдашњима како се води дипломатија и остварују задати циљеви.

ПАПА СЕ НУДИ

Чињеница да је Папа одједанпут (иако је он сам тврдио да то није одједанпут, али јесте за српску необавештену јавност) толико залегао иза хуманитарног третмана Србије и Црне Грe и скидања санкција ставила је српске државне и црквене власти у деликатан положај, којему, са становишта дипломатије, нису били дорасли. Испоставља се и да сусрет Папе и Патријарха, на пример, не би био никакав преседан — римски папа се, наиме, већ сусретао са цариградским и јерусалимским патријархом па би овај српски био тек трећи. А припомагао је и цариградски, васељенски патријарх Вартоломеј, службено „први међу једнакима“ (гост СПЦ био управо кад је почела „гулва“ са Папом), који није искључио могућност сусретања патријарха Павла са Папом приликом предстојећег Патријарховог боравка у Бечу. И Вартоломеј је, притом, могао да се увери да СПЦ има и другачијих проблема од дипломатских, јер је њега лично, захваљујући „организацији“ надлежних из Патријаршије у Београду (опет Иринеј) дочекало тек неколико десетина случајних пролазника, док га је неколико дана касније у Румунији дочекало не мање од сто хиљада људи. Даље, неко је подсетио да Папа, заправо, дугује Југославији, додуше бившој, одговор на позив. (Јер, прво, није реализована посета Папе Павла VI на позив Јосипа Броза. Потом је 1980. позив папи, овај пут Јовану Павлу II, обновио у име СФРЈ Цвијетин Мијатовић, и то након

бројних опструкција у југословенском врху, којима је кумовао тадашњи министар спољних послова Јосип Врховец. На иницијативу из самог Ватикана позив је обновљен и 1984. и то уз оштро противљење Хрватске (опет заслугом Јосипа Врховца), али је реализација посете остављена за нека боља времена. Сплет околности Јовану Павлу II говорио је да су то баш ова времена!)

Међутим, опет је мало уља на ватру дозирао додао сам Папа изјавом да у септембру, чак и ако Срби не пристану, долази у Загреб (на прославу 900. годишњице загребачке бискупије). Тиме је Србима стављено до знања да у претераном страху од Папе и самих себе могу да „извисе“ и пред собом и пред светом и да им изузетна дипломатска шанса полако измиче из руку. (Неко је у Патријаршији прокоментаришао да се Папа заправо сам нуди да у сред Београда обичајно пољуби српску земљу, а одбити то је гест вредан „пажње“.) Затим је Папи упућена релативно дилетантска порука (преко Мартића) да би у Јасеновцу морао да се поклони српским жртвама, што су, опет, чак и неки у Српској патријаршији сматрали нереалним захтевом, јер би се Папа, ако би се уопште поклонио, поклонио свим жртвама у Јасеновцу, а не само српским. И не само то, мимо овдашњих очекивања све техничке појединости око евентуалне посете Јасеновцу биле би договоране између Ватикана и Загреба, а не Београда, јер се Јасеновац налази на „међународно признатој“ хрватској територији без обзира што је тренутно „у власти“ УНПРОФОР-а.

УПОТРЕБА АЛЕКСЕЈА

У тој фази интензивне комуникације на дипломатској линији између Ватикана и Београда саобраћај је углавном прекинут, јер је са српске стране у игру „убачен“ незванични „пра-

Алексеј Други: пасторална или политичка посета

вославни лидер", московски и патријарх целе Русије Алексеј II. За Папу је овај чин требало да има само једно значење: одговор њему заснио од мишљења, тачније благослова или не, патријарха Алексеја II, који је, иначе, у више наврата изражавао револт због отвореног ангажмана Ватикана на унијаћењу руских православних цркава, на превођењу у католицизам, што је посебно интензивно било у Горбачовљево време. Овакав сценарио Српска црква није ни покушавала да прикрије, јер је јасно ставила до знања да ће на редовном годишњем мајском заседању Сабора, одмах по одласку Алексеја II из Србије, „случај Папа“ бити на дневном реду међу првима, ако не и први.

Међутим, да би све било како је и започето ни Алексеја II нису могле да мимоиђу овадешње ситне политике, којих је он свакако био свестан. Види се то из нешто мање „атрактивне“ предисторије његове посете. Службени, заправо протоколарни позив руском патријарху да посети СПЦ уручили су прошле године у Москви владика бачки Иринеј и владика зворничко-тузлански Василије, у склопу такође запажено траљаво организованог „поклоњења“. Ради се заиста о протоколарном позиву, јер би Алексеј II то свакако учинио. Ради се о томе да сваки новоизабрани патријарх (Алексеј II је то постао у јуну 1990) по устаљеном редоследу обилази остале православне цркве. Затим настаје мала пауза, да би се почетком ове године из

Москве тријумфалистички огласили, нико други до „Браћа Карић“ и њихови тамошњи представници, најављујући да Алексеј II долази 12. маја а у њиховом финансијском аранжману (јер, ваљда, ни Руска ни Српска православна црква немају довољно пара). Онај ко плаћа диктира и услове па је у истом тону обзнањено да тај аранжман подразумева и да руски патријарх посети Пећ, али не као место у којем се налази, на пример, Пећка патријаршија или које је, на пример, родно место финансијера, него као место које је — „исходиште браће Карић“. Била је то, заправо, прва јавна бламажа целокупне акције, и то оваквог ранга. Изостала је било каква реакција на овој маркетиншко-пропагандни приступ духовним стварима, иако се ради о једном од, са становишта обе цркве, не тако честих историјских тренутака.

СЛОБОДНИ СТРЕЛЦИ

Уместо тога почиње тиха, дискретна полемика око смисла, сврхе и црквено-политичког формулисања посете. Прво је у име СПЦ епископ Иринеј, најављујући одлагање доласка са 12. на 14. мај (што је само по себи узбуркало овадешње црквене духове) инсистирао на чињеници да се ради о протоколарној посети, при чему је прећутано да таква формулација

садржи чињеницу да Алексеј II треба да посети све српске епархије укључујући не само оне у Републици Српској и Републици Српске Крајине него и оне у Хрватској и Македонији, на пример. Већ то је у старту, заправо брзоплетошћу функционера СПЦ, могло да представља непремостиву практичну и дипломатску препреку. Одговор из Москве био је више него неочекиван: посета неће бити само протоколарна него, и пре свега, мировна, јер руски патријарх жели да разговара са свим трима странама сукобљеним у босанско-херцеговачком грађанском рату. Као да то није чула, или као да јој то не одговара, СПЦ посредством епископа Иринеја (или његовом самоиницијативом) „демантује“ Алексеја тврдњом да је посета ипак пасторална (искључиво црквени контекст). Месец дана пре почетка најављене посете у Београду је епископ Кирил, „министар спољних послова“ Алексеја II, како би утаничио детаље. Опет надлежни из СПЦ, захваљујући својој наивности или, чак додворничкој брзоплетости, праве неопростиву грешку. Покушавају да Кирила прво „споје“ са надлежним државним органима (Лилићем па даље!?) иако им је морало бити познато црквено правило да би први којег би Кирил требало да види морао да буде српски патријарх. Овакав гаф спречен је искључиво захваљујући иницијативи руског госта. У међувремену, гост Алексеја II у Москви је, и то у време божићног поста, када патријарх прима госте тек у изнимним ситуацијама, гђа Мирјана Марковић (на функцији Супруге Председника Републике, јер јој то у својству полуанонимног професора социологије и заклетог атеисте сигурно не би било омогућено): Остаје у разговору са Алексејем предуго, наводно, два сата. Епилог, дакле, свега тога је да Алексеј најављује могуће одлагање своје посете „због ситуације у Југославији“ (иако је таква ситуација у Југославији већ пуне две године, што је Алексеју свакако познато). „Уз пут“ се и прехладио и обезбедио делимичан алиби за такво шта (не треба заборавити да је прегрмео и два инфаркта). Ипак, сматра се — на „притисак“ Карића, Алексеј II се 14. маја коначно обрео у Београду скраћујући тако посету са првобитно најављених седам на пет дана.

Без обзира како ће се ова посета завршити, могу се Српској православној цркви поставити барем три значајна питања и дилеме.

Прво, како је могуће да СПЦ, односно њени „органи“ Сабор и Синод намају јасну и систематичну концепцију развоја „пасторалних“ односа према осталим двома великим конфесијама, поготово у светлу могућих епилога рата у БиХ. Другим речима, како је могуће да ту „концепцију“ најчешће ад хок формулишу некомпетентни или сујетни слободни стрелци, макар били и високи функционери СПЦ.

Друго, како је могуће да се у „регулисање“ односа према првом човеку једне светске конфесије укључује „најуваженији међу једнакима“ из друге, и то на начин какав код овога отвара сумњу и аверзију.

Треће, како је могуће да се у црквена питања тако јавно и експлицитно инфилтрирају партијални државно-политички и партијски интереси владајуће политичке гарнитуре.

Одговори на ова питања требало би да представљају и став СПЦ о сопственој „пасторалној“ будућности али и о будућности стања духа српског народа, о чему, наводно, у СПЦ нема никаквих глобалних спорења.

**БОЖИДАР ВУЧУРЕВИЋ, ПРВИ ПЕСНИК МЕЂУ КАМИОНЦИЈАМА И ПРВИ КАМИОНЦИЈА
МЕЂУ ВОЂАМА СРПСКОГ НАРОДА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ:**

„СУДАР ПЛАНЕТА — ТО ЈЕ КАТАСТРОФА!“

*Председник општине Требиње, у
облићу разних дужности и
интервјуа, примио је на разговор и
нашег фоторепортера и свог
земљака. Започет у крајње
професионалном тону, разговор је
завршен прилично напето, али
искрено.*

Разговарао: Ђорђе ВУКОЈЕ

Пре уласка у канцеларију председника општине Требиње поздравио сам се са новинаром Радио Београда који већ три године скупља разговоре са г. Вучуревићем и сада је књига тих бисера већ у завршној фази. Човек је дошао авионом до Подгорице, а кола су га чекала за Требиње. Два стара знанца се љубе, а Божа пита — да ли је било проблема на путу.

Први се јављам за разговор, напомињући да ћу бити краћи. Имао сам намеру да г. Вучуревићу поставим два кратка питања, али из онога што сам знао о њему (а и о себи!) могао сам претпоставити да ће то бити жучан дијалог. Био је то један од многих мучних разговора које задњих година водим са већином родбине, са том битном разликом што сам овога пута пред собом имао представника власти у Републици Српској, са неким ко одлучује о судбини овог народа.

СУДАР ПЛАНЕТА

Шта бисте Ви, г. Вучуревићу, рекли о „грађданској офанзиви“ (да употребим тај партизански термин из прошлог рата)?

Видите, сан Муслимана је одавно да овладају овим дијелом, тзв. зелене трансверзале, да се бивша Босна повеже са Санџаком преко

Косова и даље ка исламским земљама. Њима је много било стало до Горажда. Пошто је та трансверзала ође била ослабљена на овом дијелу, дуго се је припремала и до које је коначно дошло. Није српска војска ишла на то да освоји Горажде, нити је кренула ни у какав поход. Али се претило муслиманском офанзивом која је била кренула у два правца: једна према Требињу а друга према Чајничу. Циљ је био повезивање са Санџаком. Ми смо се успротивили, морали смо да зауставимо ту офанзиву, а у рату нема правила до које се линије иде. Војска Републике Српске се снажно успротивила и испречила тој дуго најављиваној офанзиви и њен учинак је заиста ефектан. Не само да су одбранили ове линије, него су и помакли линију фронта од Санџака.

О чему сте размишљали и шта сте осећали у моментима дејствовања НАТО-пакта — први пут од како постоји — а баш на нашој територији?

Ја мислим да је велика несрећа не само српског народа, него свеукупног свијета да су Уједињене нације све немоћније. НАТО пакт преузима добрим дијелом улогу међународне заједнице, што он није, он је војна алијанса, жандар. То је најважнија ствар на свијету. Ако човек при ходу изгуби равнотежу — пашће. Ако се изгуби равнотежа организма — бољеће, ако се изгуби равнотежа у галаксији, дошло би до судара планета, што би било катастрофално, а ако се изгуби равнотежа у војним и политичким односима у свијету, онда долази до рата — што је сада случај. Распада Варшавског пакта постоји само један жандар у свијету и то је веома опасно. НАТО пакт узима право и улогу која му не припада. То је врло опасно и мене ово јако подсећа на '38. годину кад се распала Лига народа, и последице је дошло до рата. Мислим да се Уједињене нације морају више забринути него сам српски народ. Те пријетње, па хвала Богу, њима се пријетило одавно. Они су се морали понијети како су се понијели. Једна пријетња је била офанзива Муслимана, друга — бомбардовање НАТО пакта. Ето, на нама су пропали и једно и друго. Српска војска је то мушки поднијела.

Конечно су бомбе откачене...

Да, коначно су бомбе откачене и ја лично мислим и захтијевају преко наших посланика да се овај господин генерал Мајкл Роуз прогласи ратним зликовцем. Бар да то ми учинимо, као Република Српска.

Био сам јуче на свечаном пријему бораца који су били на Горажду. Чуо сам од њих да им је обећано око 150 ДМ. Шта је у томе истина?

Не, не... Први пут чујем о томе. Ништа није погођено и ми ћемо према нашој војсци поступати, наравно, као према својој војсци, учинићемо све што можемо. То и чинимо, и кад је у питању побољшање исхране и кад је у питању издржавање њихових фамилија, дајемо неке војничке пакете колико се може. Ми ћемо покушати да побољшамо одећу војске Републике Српске, али никакве новце не мислимо давати.

Добили су за неколико месеци уназад само 20 динара!

Има нешто што нама фали као народу. Ми хоћемо сви све да радимо, али то се тако не може. Човек може да ради посао у који се разумије, а онда кад су у питању државне ствари — онај ко је надлежан за то.

Ми ћемо сада рећи — војска има малу плату, а дијели се плата од привреде. Био је један период кад смо ми критиковали и кажњавали директоре који су дијелили плате у предузећима,

Вучуревић са руским адмиралом Бузовом, командантом руске црноморске флоте у распадању, приликом Бузовљеве посете Требињу

ма, а ми смо их обавезивали да издвајају новац за Војску.

Сад је то другачије. Сад је држава преузела бригу да она плаћа војску, да издваја за плате војсци.

Нема више доштампавања новца, на срећу, сад је може се рећи чврста валута. Новаца има онолико колико га има. Кад је држава профункционисала, плате се морају дијелити. А онај ко дијели плате на један динар плате даје још 1,6 као обавезу држави. Од тих 1,6 динара се пуне државни буџети.

Е па сад, ако војник има малу плату, држава би дала и више да може. Кад буде могла — даће и више. Али поред те плате, даје и неке војничке пакете, цигарете и још што може. Још увијек последице двије и по године (овдје је две године и седам месеци рат!) још увијек нема жртва глади! Чак нико није гладан.

ЧОВЕК БЕЗ ЗАВИЧАЈА

Нисам Вас примијетио на Другом конгресу интелектуалаца у Београду. Били су предсједници општина из источне Херцеговине, а Ви нисте...?

Ја сам имао и усмени и писмени позив на Конгрес интелектуалаца, али због заузетости нијесам могао отићи. Ја сам овдје и иначе доста запослен, а у ово задње вријеме је то заиста преко сваке мјере. Пут у Русију на она два конгреса — Либерално-демократске партије и Конгреса Свесловенских земаља (како су га они назвали), после тога Горажде и обавезе око Горажда...

И, веома је добро што је дошло до овога Другог конгреса српских интелектуалаца. Мислим да су наши људи — паметни људи. Веома фино су дискутовали, за разлику од неких којима се то може јако замјерити. Рецимо, иступање једног Вука Драшковића, је веома жалосно било на том Конгресу. Ипак, он је наш човек, одавде, он је Херцеговац. Нас, Херцеговце, највише боли кад се неко одроди, неки наш Србин. И ја мислим да он није, како кажу многи — болестан, или само болестан, него и веома добро плаћен да растура српски народ.

Како мислите да је плаћен? Да ли се то зна?! И ко га плаћа?

Па, свакако се зна. Наши непријатељи унутар, из бивше Југославије, али више споља него јако добро плаћају. Замислите да наш најприје хваљени као књижевник Вук Драшковић не смије доћи у своју Херцеговину. Три године није дош'о! Веома је тужно кад човек остане без завичаја, а још је тужније кад се сам одрекне њега.

Није се он одрекао завичаја...

Цитирају Ваше стихове:

„Још су мошти Светитеља Саве живље неко ико на пријестолу, још лепрша перје на соколу кој' Страхини донесе поруку. Још је клетва на проклетом Вуку, још је царски прстен у Милице, још је Срба крај воде Бистрице.“

Задржао бих се на овоме стиху: „... још је клетва на проклетом Вуку...“ Почели сте да причате о Вуку Драшковићу, а хтео сам да Вас и ја упитам баш о његовом иступању. Храброст је била уопште изаћи пред толико људи који су га извиждали на онај начин, а то су неки „интелектуалци“!

Да ли сте прочитали тај Вуков т. „хст“?

Да. Споминјете ове моје пјесме, то је из једне моје књиге лане одштампане. Ја се бавим епском поезијом, а ово је из косовског циклуса. Ријеч о Вуку Бранковићу. Међутим, ни овде није неке разлике.

Да ли је то проклетство и овога Вука?

Ја мислим да јесте.

Вукови у песми и причи

Наша народна књижевност сасвим другачије говори о Вуку Бранковићу од онога што је о њему остало забележено у историографским списима. Са савременошћу испада компликованија ситуација. Ви тврдите да је Вук Драшковић плаћеник — не знам од кога — и многи то причају — те није Србин итд...

Интересантно је да тако питате! Видите, то да ли је тачно по епској поезији да је издајник Вук Бранковић или је, како неки дијелови исто-

рије говоре — другачије, то је дискутабилно. Али, ако је и било онако како народне песме кажу, да је Вук издајник (мислим на Вука Бранковића), он има далеко већих оправдања. Има оправдање јер су његове процене биле да ће мо изгубити Косовску битку у оној мјери у којој смо је и изгубили, и можда је он хтео да сачува део људства. То се може сматрати некаквом тактиком.

Међутим, у случају Вука Драшковића нема никакве тактике, господине! Овдје наши борци на ратишту пјевају:

„Српско братство нема Муслимане,
осим Вука и његове Дане!

Све је српска очистила рука осим куће Драшковића Вука“.

То је веома жалосно...

Жалосно је то и за нас, друге Србе, готово за оне који то пјевају...

Јесте, али како то ја гледам: мој је Милош Обилић, наравно, као и Ваш. Мој је Стеван Синђелић, али мој је и Вук Бранковић и Вук Драшковић, јер га је изнедрио мој народ. Ја га ником, не могу другом трпати него нама. Са свим манама, не могу рећи врлинама — он их и нема!

А када питате — како се сматра да је плаћен: прво — човјек мора имати нека средства од чега би се живјело...

Он је најтиражнији писац после Добрице Ћосића!

Знам... Треба имати нека средства од чега би се живјело. А за нека политичка дјеловања у овим размјерама која јако коштају, то нико не може сносити. То неко мора да финансира.

Али, та странка је најјача опозициона странка у Србији! Стотине хиљада чланова... има богатих људи у земљи и иностранству.

Не мислим ја да то странка финансира, јер ја мислим да има пуно часних људи у његовој странци. Не могу да верујем да ти часни људи прихватају да финансирају програм Вука Драшковића, који растура српски народ сада, када је историјско раздобље.

Ја мислим да то странка не финансира!

А шта то странка финансира?

Па, саму себе, ако је то уопште могуће! Зна-

те ли да ни владајуће странке, ни Српска демократска странка која је владајућа у Републици Српској не може сама од себе да живи и не може да се финансира. А некакав СПО финансира себе и још оваква силна дјеловања...!

А шта СПО финансира осим понеко путовање. Где је Вук ишао толико по свијету да би трошио силне паре?

Молим Вас, одговорите: **БРАНИТЕ ЛИ ВИ ЊЕГА?!!!**

Вук је мој пријатељ више од 12 година! И мој — биши.

Владимир Дедијер, са ким сам сарађивао у Одбору за геноцид, САНУ, је био одушевљен Вуковим романом „Нож“. Ја сам посредовао да се њих двојица упознају.

Кад смо код Драшковића и Дедијера до спомене још да се неки дан навршило 10 година откако смо заједно били ухапшени Шешел и ја! Тих година, данима су ме испитивали у СДБ-у у Требињу. Чим дођем из Београда у Пађане, они дотрче да нешто припишу — шта мислим о Дедијеру, Драшковићу, Ђогу, Шешелу...

Чујем да ти људи који су ме онда ислеђивали раде исти посао и данас...

Да се вратим мом познанству са Вуком. На њега се до сада нисам наљутио. Оно што ми се код њега не свиђа — кажем му директно. Некад му није свеједно, али је боље од ласкања. Зна да му то искрено кажем...

Ја сам га исто једно вријеме јако волио и прочитао сам све што је он написао. Добро је писао. „Нож“ сам у даху прочитао. Међутим, десило се то: Вук-књижевник и Вук-политичар, то не стоји.

ЛОШЕ НАМ ТЕЧЕ ОВА ПРИЧА

Он је сувише поштен за политичара...

Молим?

Сувише је поштен за политичара, а не да буде плаћеник... Ево, стално питам: како је то плаћен?

Да вам нешто кажем — лоше нам тече ова прича!

Која би то демократија у свијету дозволила 9. март?! У којој се то демократији свијета смију чинити онакви ломови, онаке побуне и стално рушилачке, молим вас лепо?! Која је то демократија? Који је то српски патриота, а био рођен у Херцеговини, Семберији, на Косову или негде друго — који за двије и по године рата није спремио кутију цигарета на терен за иједнога борца?!

Па није тачно! Ја сам прије годину дана дошао на Борачка језера, са 200 људи из Српске гарде. Тамо и у Невесиње су толико тога слали из СПО-а!

Чега?

И хране и свега! Па не знам како нисте са тиме упознати. У Невесиње су стизали шлепери и народу и борцима. Кад то причам човјеку одавде, ишчуђава се, не зна за то... Страшна је пропаганда! И баш то о деветом марту је једна окорела прича у којој нема истине! Није то било тако. Ја не могу да схватим како неки људи врте стално исту причу о деветом марту: да је Вук са балкона позвао на јуриш! И то онако, без везе... Ја сам био ту... 100 хиљада људи, околу коњи, борна кола, пси, заграђено све. Говорници се смењују мирно, миран народ, нико се не јавља и, наједном, пуцање сузавца у народ. Онда борна кола. Ја сам мислио да ће бити 100 мртвих људи од тих кола!

У тој ситуацији, кад' је народ био тако сабијен, не зна куд ће, у том безнађу. Вук је тај недужни народ охрабрио да не би дошло до веће катастрофе. Ја то говорим као очевидац и не могу да се сложим са Вама!

По политичком питању, свако има право на свој став. И то не може нико да се замери. Али, ако Ви то заиста тако причате, ја се уопште не слажем.

Не морамо да се слажемо. Ја'то и не тражим.

Станите господине! Кажете да је мени непознато. Напротив, познато ми је одлично. Никад регуларној војсци Републике Српске, једна кутија, један филтер од цигарете није дошао од тог српског издајника који је рођен у Херцеговини! Он је само слао некој својој нерегуларној војсци која нас је у Требињу о јаду забавила! Сукобили су се са нашом војском овдје, господине, и стали по парковима да пуцају једни на друге. Знате ли где су они дејствовали. Чекали су да се упадне у Дубровник да би пљачкали!

Па то нису били Вукови људи...!

Молим?

Нису то били његови, Вукови!

Хајде, завршите разговор!

Добро, нека нека...

ЗАВРШИТЕ РАЗГОВОР!!!

Председник у свом кабинету

НАФТОВОД ИЗМЕЂУ АЛБАНИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

НЕ СКИДАЈТЕ, ПРОПАДОСМО!

Да садашњи комплексан однос између Србије и Црне Горе све више личи на љубавну везу у којој се једна, она њежнија, страна, мање моћна, стално сумњичи за невјерност, због чега је принуђена да увијек и изнова доказује своју искрену и несебичну љубав, одричући се при томе, свега онога што би њој самој, доносило корист и задовољство, доказују нам из дана у дан њихови челници. На олтар те помало болесне љубави приносе се све веће жртве. Поред, како се касније признало, непотребног рата у Конавлима, то је сада несебично одрицање од евентуалног укидања санкција према једној страни, према Црној Гори. У петак, 13. маја, ударни Дневник ТВЦГ почиње, наиме, најавом, неколико samozадовољно изговореном: „Нема попушта за санкције према Црној Гори“. Ништа необично, чинило се, само још једна у низу сличних вијести из свијета, још један неуспио покушај непредвидљивог црногорског министра иностраних послова **Миодрага Лекића**, да избори повољнији положај Црне Горе у свијету, од оног који тренутно ужива.

БЕЗ САНКЦИЈА — СМРТ

Али, то није била вијест из свијета, већ најавна ставова црногорског премијера **Мила Ђукановића**, са његове редовне конференције за новинаре на којој је, између осталог, рекао отприлике и ово:

„Ако би сада попустиле санкције само према Црној Гори, од тога би и Црна Гора и Југославија имала више штете него користи. Црна Гора ће се једино заложити да се ублажи режим санкција у саобраћају и обнови веза са Италијом, ради појачавања хуманитарне помоћи, од које ће користи имати и СРЈ“.

Изјава премијера Ђукановића дјеловала је заиста шокантно, а како је он није даље образлагао, запрепашћеним грађанима остало је само да нагађају зашто и како би то укидање санкција Црној Гори штетило!!! Као, толико нам је добро под њима и у изолацији од осталог дијела свијета, да то не треба кварити. Или је то било хорско пјевање са предсједником **Слободаном Милошевићем**, који се ето похвалио, да под санкцијама можемо и хиљаду наредних година, а да нам ништа не буде. Црногорски премијер је само пожурио да дода како је и нама у Црној Гори једнако лијепо као и онима у Србији. Неки шерети мисле опет, да сналажљиви и лукави **Ђукановић**, само „генијално“ хоће да превари свијет и УН и да их оваквим изјавама наведе да нам нанесу још већу штету и — укину санкције! Да нас до краја униште!

У премијеровом одбијању могућности да се само Црној Гори укину или попусте санкције, треба тражити више разлога. Прије свега, си-

Кад се највиши државни функционери јавно заложу против укидања санкција онда је то или веома смешно или веома исплатљиво

Пише: **Бранка ПЛАМЕНАЦ**

гурно је да би таква одлука била врло неповољно примљена у Београду. Била би протумачена као атак на федерацију, на СРЈ, срачуната, по њима, на постепено одвајање Црне Горе од Србије, која би затим остала једина партија данас у свијету.

Између двије могућности, оне да се помогне свом народу, да се земља извуче из свеопште бијезде, и оне друге, да се очува сопствена власт по сваку цијену, премијер недвосмислено бира ову другу. Јер, прихватање могућности, ако је уопште и било, да се Црној Гори укину санкције а Србији не, актуелна власт би се изложила ризику супротстављања српској врхушки, која их је као своје изасланике и поставила. Њихов одлазак са власти, уз сарадњу свих острашћених великосрба у Црној Гори, био би само питање дана. Отишли би лако, на истом оном српском таласу, на ком су и дошли. Знају они то врло добро, па зато, чим министар **Лекић**, на својим честим путовањима по свијету (која би да му ускрате) направи неки мали помак у корист и за рачун Црне Горе, одмах премијер одржи конференцију за новинаре, да ствари забашури и умири вазда будан српски блок, радикале и народњаке.

Међутим, постоји и други, не мање значајан разлог, зашто су санкције још пожељне. Тако идеалне услове за продужење своје владавине над осиромашеним, изолованим и на гето осуђеним грађанима, уз страховито лично богаћење, тешко да би још могли наћи. Не треба сумњати да ли су рачуни у ино-банкама наших руковођилаца танки и да, што се њиховог имовног стања тиче, санкције већ могу и да се укину. Али, сваки нови дан чист је добитак, јер доноси нова богатства. Довољно је само поменути велики нелегални увоз или шверц нафте из

суседне Албаније.

Премијер **Ђукановић** се пожалио новинарима да Црна Гора из савезног енергетског биланса земље није добила ни кап нафте и других енергената који јој припадају. Није ни чудо да не добија када се зна да Црна Гора продаје нафту и вози и за Србију и српске крајине. Црна Гора се „одужила“ савезној држави што је ударила државни рекет само за ону нафту која иде за Србију, у износу од 70 пфенига по литру. Ниједна цистерна не може проћи кањон Мораче а да возач не покаже да је дажбина наплаћена, док за увозничке-шверцере нафте за остале потребе — рекета нема.

РУКА ДО РУКЕ

Посао са нафтом контролише држава, зараде су огромне. Колико је то уносан посао показује и податак да је фабрика „Радоје Дакић“ „освојила“ производњу специјалних металних чунова за превоз буради са нафтом преко Скадарског језера. Превоз преко ријеке Бојане је ријешен далеко практичније. Бојана је, наиме, премошћена. Провучен је цјевовод, односно нафтовод с једне на другу обалу, који ни Авакси не могу открити. Идеја није оригинална. Предузета је очигледно од америчких гангстера који су тридесетих година, за вријеме прохибиције, забране производње и промета алкохолним пићима у САД, оставили цјевовод ријеком Сент Лоренц, која повезује Америку и Канаду и точили до миле воље.

Зарађују добро сви учесници пограничног промета дефицитарном робом. Околна албанска села, са обе стране границе, потпуно су препорођена. Граде се убрзано нове куће, купују се аутомобили. Бог је и њих одједанпут погледао. И трговина са Италијом не заостаје, упркос ембаргу. У томе опет предњаче групе блиске владавини круговима, њихови рођаци и пријатељи. Није никаква тајна, на примјер, да њихове рибарске коче редовно путују на пучину и продају рибу Италијанима и поред државне забране о продаји исте. Глисери из Будве, Котора и Зеленике неометано плове, пуни и са једне и са друге стране? Трговине су препуне робом из иностранства. Може се само замислити ко све и како зарађује у том ланцу „руку“, док роба не стигне у трговине. И сви смо се навикли. И нико се не буну. Зато је премијер у праву. Ми се једноставно без санкција не бисмо снашли.

МУКАЊЕ БЕЗ МЛЕКА

Пише: Донка МИХАИЛОВИЋ

Верни и паметни гутачи ТВ вести нису успели запамтити да ли ТВ Политика тужи НТВ „Студио Б“, Тијанић Даницу, Даница „Дугу“, ДСС Даницу, СПО ДСС, Даница Верицу, Вучелић „Српску реч“, Мирко Марјановић Богољуба Пејчића, Тирнанић Даницу, Даница Тирнанића, НИН ДС и ДЕПОС... Све у свему, тужби ће бити, чак и ако их не буде, а инфлације неће бити, чак и ако је има.

После објављивања признаница „Дафимент банке“ у прошлом броју „Српске речи“, господин Тијанић, наведен као власник једног од девизних папирића, појавио се на својој телевизији саопштавајући да сви они, а првенствено госпођа Драшковић, који су СИГУРНО, за разлику од њега, имали и на кварно подигли новац из те банке, имају исти вратити и поделити ситним штедишама, а онда ће их он, а првенствено госпођу Драшковић, сместити ил' у затвор, ил' санаторијум. Ову причу и овакве жеље господин Тијанић није спомињао у својим ТВ разговорима са Дафином и Браном Црнчевић.

Госпођица Верица Брадић у „Молим Недељом“ ТВ Политика, поучена од „свог шефа“ одмах је пресудила: „Лист Дане Драшковић јуче је објавио листу од десетак ФАЛСИФИКОВАНИХ признаница... покренуће се тужбе, а госпођа Драшковић МОРАЋЕ да их плати...“ Прилог о афери „Даниних признаница“ госпођица Брадић назвала је „Друго стање Дане Драшковић“. Зна се шта је друго стање жене, зна се да жена о којој је реч не може „доживети“ то стање, зна се да су је неки већ погано „качили“ по питању тог стања, али се не зна зашто госпођици Брадић треба такво простачко и ниско гађање.

За широке ТВ Политикине масе најдуховитији је био „Дух из боце“, Богдан Тирнанић јер се позабавио пробавним трактом тврдећи: „Никако нећу појести говно које из кухиње Дане Драшковић сервира нови број „Српске речи“. Потом је новину бацио на под, немајући храбрости или времена чак, да је исцела на ситне комадиће и поједи, доказујући да је бољу и некавалитетни папир него говно. Бацањем је измаио само Вељу Павловића, уредника Студија Б, да изјави како је господин Тирнанић изгубио смисао за хумор. Како се тужбама баве одређене институције, друг Вучелић, по „Српској речи“ такође власник девизног папирчета, на некој трибини СПС, присетио се како је давно, давно тужио Љубишу Ракића због приче да је РТС гебелсовска телевизија, а суд још није пронашао Ракићеву адресу и уручио му тужбу. „ТО јасно говори ЧИЈИ су судови“ загрмео је Вучела. Признајем прва: имам неке **судове**, углавном цветне, не би ми фалио вишак.

За то време, приучени ратни новинар, Момо Капор, имао је премијерно приказивање свог интервјуа са Николом Кољевићем у „Панорами“. Интервју је рађен у време дубоке зиме и највероватније са одређеним циљем приказан на самом почетку лета. Једно од генијалних ка-

поровско-новинарских питања гласило је: „Пада лагано снег на малу престојницу света, прекрива филозовском белином пред коном смо увек узнемирани и у недоумици шта са њом да урадимо и све се чини да је ово један есеј др Кољевића о Шекспировој драми у којој хоће да нас убију, али бог је на нашој страни, послао је ниске облаке и маглу, неће моћи ништа баш да погоде, али ме занима, Ви сте поменули пети чин у Шекспировим драмама, да ли се ми налазимо на прагу тог петог чина када се завеса отвара?“ Пу, ј... ти питање, док Кољевић одговара „Приближавамо се крају...“

Телевизија не би била телевизија да се не бави и хумором. Тако је на ТВ Политици представљено „ново, београдско чудо уметности“ ПОЛИТАРТ чија су два главна лика издала неку књигу о Љотићу. У емисији која је личила на закупљени термин, Исидора Бијелица је стајала и лежала, Небојша Пајкић демонстрирао да њихов хитлеровски поздрав јесте само обично стање деснице руке, Симонида Станковић, оуглала на своје лепе ноге, открила је да оно између ногу зове дуња, Коста Буњушевац окружен „стилизованим“ кукастим крстовима мукао је, али није дао млеко, а Бранислав Лечић послужио се глумачким изражајним речима „јеби га, не сери, зајебавај другог“. Стварно ми је жао у овом граду више нико не уме да се смеје.

Вучелићева телевизија позабавила се животом на Косову, а читаву причу уобличио је уредник серије Драган Дамјановић. Лутајући по крајини пронашао је пар Шиптара, али правих. Најправији је био деда Мехметај који је својој унучи, госпођици Мехметај, природно дошао на рођенданско славље и уз љубљење честитао: „Зато што волиш ову државу Србију и СР Југославију на челу са Слободаном Милошевићем, који никада није погрешо, зато ти желим сретан рођендан!“

А Слободан Милошевић, дајући интервју грозним странцима, рече, да што се тиче њега и нас, санкције могу потрајати и хиљаду година. Када Милошевић буде славио рођендан, од деде Мехметај стићи ће телеграм, од нас проклетство...

О НАИВНОСТИ И НЕВИНОСТИ, 9

Размишљам о људима који су годинама, природом свог посла у култури, уметности, на универзитетима, у средствима јавног информисања... на некој врсти сцене. И површном читаоцу, гледаоцу, слушаоцу, студенту — они су неко и нешто: узор, мета, параметар, барометар, хероји, полтрони, ништарије. Времена пролазе (по правилу тешка, историјска, прекретничка), генерације се смењују, а о неком од њих остане прича, предање такорећи, о држању у неким прошлим, гадним временима. Ко ми све није, с мање или више дара за приповедање, детаље, имитирање испричао ону чувену: "... а каже њима чика Миша Ђурић, оним својим громким гласом, ја не свирам у дигле, ја предајем етику...". Сродили се с тим високоморалним чином у ових четврт века, откад ја имам прилику да ову причу слушам, ама баш сви; подједнако и они који су у својим гадним временима служили коме су стигли, и они који су се опирали, и они који су рекли неке своје значајне реченице, и они који добро знају и они који појма немају шта је ова легендарна реченица отпора значила у своје време и шта се могло случити с њеним аутором.

Ваљда баш зато што су ми је с подједнаким жаром казивали и они из чијих сам је уста примала као природан наставак борбе за морални интегритет у њиховим смутним временима, али (све чешће) и они чијим је иступима, наступима и поступцима одговарала баш колико и разбојнику калуђерска риза, ова прича постала је за мене (мада су могле и неке друге, с истом (о)поруком) парадигма, прва лекција из кратког усменог курса о личном и друштвеном моралу и неморалу. Нека врста пробног камена, знак за распознавање. Све пажљивије сам, на име, слушала ко је и како прича, када и зашто, којим поводом и у ком контексту. Тако се у мени временом искристалисао један чудан механизам — не бежим од тога да је детињаст, наиван можда, али за мене функционише попут неке једноставне направе која ме упозорава да нешто не ваља, и када закажу интуиција, искуство, информације — по коме делим старе знанце и нове познанике на оне од којих могу да саслушам ову или неку сличну причу, и оне од којих не могу, на име — нећу. Нека се теше њоме пред самима собом, или нека је (зло)употребљавају међу себи сличнима. Мене више не би зачуло ни да чујем како, пред неким новим клинцима, приписују себи ауторство. Јер данас множина свира у дигле, а реч етика постаје експонат имагинарног лингвистичког му-

О недоследној доследности и доследном неморалу на нашој јавној сцени. — Милош И. Бандић дели правду, и по бабу и по стричевима, „партизанским“ и „окупацијским“ лекцима у књижевности НОБ. — Злодух из Тирнанићеве сујетне боце. — Доле комунизам, живели комунисти на челу са Миром Марковић.

Пише: Љиљана ШОП

зеја. Из ког повремено појединци ваде неку лепу, некада значењем богату реч, да је злорабе и смуче свима који за лексику још имају слуха. (Као што нам је председник срџоао достојанство, а један амбициозни политичар извргао руглу поштено. Речник злоупотребљаваних речи расте тужном прогресијом, јер тако треба).

И ПО БАБУ И ПО СТРИЧЕВИМА

Размишљам, и даље, о људима који су годинама, природом свог посла... на некој врсти сцене. Требало ми је времена и искуства да мање замера онима који су остали доследни себи и у грешкама, заблудама, ставовима које не ценим, текстовима који им не служе на част, него онима који су камелеонили, сунцокретисали, врдали и врлудали, а повремено учинили

гест или оставили текст који се памти по вредности и честитости. Тачније, од два зла бирам мање, онда када је нужно градирање по злу, што се, на жалост, често догађа у овим временима.

„Само се будала никада не мења“, рекао ми је једном Милован Данојлић када сам му, надобудно и наивно, указала на своје виђење неких поступака који су ми се чинили моралним салтом. Мислио је на промене које природно долазе сазнавањем, интелектуалним зрењем, приступом потпунијим информацијама. По тој дефиницији, живимо у времену необично паметних људи; мењају се преко ноћи до непознатљивости („Код нас се све дешава преко ноћи“, рекао би Душан Ковачевић у Професионалцу). Али та „памет“ подразумева лукавство, бескичмењаштво, каријеризам, образ под ногама, што би казао народ, дакле одсуство моралног става. Такве „памети“, задивљујућих размера, трују нашу културну, академску, политичку, уметничку јавну сцену и наш загађени информативни простор, збуњују народ, завађају некадашње истомишљенике, а продубљују јаз и нетолеранцију између неистомишљеника. Такве „памети“ доприносе да се људи од моралног интегритета повлаче са јавне сцене да „обделавају своје вртове“ и пасивно посматрају јавну арену, с подсмехом или гађењем, већ према својој духовној конституцији. У овом времену не знам шта је веће: национална и друштвена штета од таквих „памети“, или индивидуална корист коју оне прибављају за себе.

Примери доследности и немењања (на своју и општу штету) феномен су који, такође, завређује пажњу. Један, без већег утицаја (изузев можда на генерације просечних студената), психолошки занимљив, јесте пример Милоша И. Бандића, дугогодишњег професора књижевности на Београдском универзитету и књижевног критичара. Од тога што је годинама идеолошки кудио добре писце, а хвалио рђаве, није могло да буде неког већег зла: вредности у књижевности полако су долазиле на своје место мимо процена господина Бандића и сличних мерилаца. Саша Божовић је била и остала у запећку ма како је хвалио, док су се Ђосић, Селенић, Марков „провукли“ кроз кишу идеолошких погрда ове врсте без последица, што ће рећи да су и оновремени уредници, или евентуални наручници оваквих „критика“, у себи знали да млате празну сламу, али су је „паметно“ млатили чувајући своје положаје у номенклатури.

Критика се, по природи ствари, мора бавити свим писцима и свим периодима књижевности, те чињеница да се господин Бандић претежно бави „народнослободилачким“ писцима, сама по себи, није проблематична. После **Цвета и стега** (1975), двадесет година касније појављује се **Историја књижевности Југословенских народа 1941-1945**, доказ професорових преокупација и доследности, књига коју је неспорно ваљало начинити. Како, међутим, друго је питање. Једино што би било критички релевантно и за историју књижевности корисно, било би да се поузданим критеријумима вреднује период, појединачни писци, њихови опуси и поједина дела, *sine ira et studio* дабоме, али и без догматске привржености „партизанским“ писцима, а отпора и неосетљивости за „окупацијске“ писце. Довољно је, и одвише, времена прошло, те би требало да приступ овом периоду књижевности буде одиста рационалан, објективан и честит.

Може ли господин Бандић, који новинару на питање „треба ли званично рехабилитовати писце попут Драгише Васића, Светислава Стефановића или Станислава Кракова“ одговара да је о њима неко ко је хтео одувек могао да каже „прикладну“ реч (знамо како је та „прикладност“ деценијама изгледала), да оконча посао кога се латио тако да ова историја постаје макар користан уџбеник? Може ли неко ко је годинама веровао, па и данас верује да ове писце не треба предавати студентима бити поуздан тумач било којих књижевних вредности? Шта рећи на изјаву да „... сви овде споменути (а и остали) књижевници нису никад били дефинитивно потиснути, избрисани из сећања и свести културе, народа, нових генерација...“, када припадам и сама једној од генерација којој су током школовања сви, па и поменути професор, прећуткивали ове писце?

Да ли је доследност врлина или плод ограничености, догматизма, а у овом случају и идеолошке заслепљености и естетског далтонизма или слепила? И какав је заправо однос између доследности и морала, друштвеног и индивидуалног? Да ли је доследност глупост или „памет“, кукавичлук или храброст, заблуда или тврдоглавост, видовитост или слепило?

Волим ауторске емисије, за то сам да се појединцу да могућност да искаже сопствено виђење свега, лични став, индивидуалну нијансу. Свакоме ко има шта да каже, ко је ту позицију „минулим радом“, оригиналношћу, па и занимљивим појављивањем колико јуче, заслужио. **Заслужити**, међутим, данас код нас значи нешто сасвим друго. Значи: добити „одозго“, отети другом, изборити ђонем и лактовима, послушношћу и превејаношћу, овладати крајностима од безбојности до јарке обојености бојама које су у тренду.

Гледам, на пример, **Дух из боце**, сматрајући **Богдана Тирнанића** особом која има шта да каже. Како време пролази, све сам уверенија да из ове абракадабра боце излази мноштво духова, да не речем злодуха, из сумњивих кухиња, кетмански забрањених, подсећних, уносних, каријеризмом уобличених, а да их све накриљује дух сујете аутора који ауторство схвата као личну промоцију и практичну, неукусну борбу за сопствени интерес. Господин Тирнанић, када је нападнут, наравно, има право да се брани, ако је оклеветан има право да тужи, демантује, оповргава и слично, ако је увређен може да реагује. Али мера, али тон, али укус, али хијерархија вредности, редослед по важности и неком општијем значају! Глуматање са

бацањем „Српске речи“ пред гледатељским аудиторijем (прво и једино бацање такве врсте за које барем ја знам) било би смешно да није (о)тужно. Такве патетичне гесте, екскламације, помињање фекалија у емисији која би требало да буде културни прилог, науку неукима како се мисли, полемике, разговара и када је монолог у питању, одувек су ми билу сумњиви. Чак и да је господин Тирнанић бацно **Политику** или **Дугу** (што му се на овом ступњу личног и колективног развоја, дабоме, није могло десити) било би ми мучно и стидно да га гледам, тужно и чудно што то себи дозвољава. Овако је барем кристално јасно: господин баца оно због чега је лично бесан и погођен, одмеривши да је то бацање пробитачно с једне, а безбедно с друге стране, занемарујући оне ретке који свако бацање сматрају у најмању руку невоспитаним. Господин се пред телевизијским камерама понаша као у својој кухињи, пред милионским аудиторijем чинећи нешто што може да прође пред женом и децом, ако су вољни да то слушају, гледају и подносе.

А онда, у наредној емисији, осокољен од сличних и горих од себе, Богдан Тирнанић вест о себи и њему сличнима, о аферизи подметнутој сиротном луку на увесељеније по принципу „игара без хлеба“, саопштава као прву, најважнију, пресуднију (по кога и шта?) за српски народ од бомбардовања Брчког и осталих збитја у овом времену бременитом судбинским вестима и значајним информацијама.

Да се разумемо, не браним „Српску реч“. Ако је дезинформисала, кривотворила, прозвала часне а прећутала неке још грамзивије од до сада прозваних, нека одговара пред законом. Друго је (или прво, ипак?) питање пред којим, каквим, чијим законом, у каквом правосудном систему, у каквој држави. Једино што

заступам јесу исти аршини, једнак закон за све, свесна да нема ништа од тога у земљи Србији, састављеној од две оштро подељене, на владајућу и опозициону, ратноострвљену и мирољубиву, комунистичку и демократску, са небројеним подврстама од фашизма до мазохизма, од анационалности до шовинизма, од зла до добра. Ако је истина једна, онда је Србија осуђена да је не угледа док не промени или власт или народ.

ДОЛЕ КОМУНИЗАМ, ЖИВЕЛИ КОМУНИСТИ!

Гледам неке младе људе како машу црвеним, „уједињено-пролетерским“ заставама и куку се Титу, па се, што би рекао народ, крстим и десном и левом. Пре три-четири године говорила сам како ме не би чудило да наша деца, тада у обданишту, пунолетство дочекају откривајући поново „усређитељске“ идеје комунизма, пароле о равноправности и социјалној правди, о човеку као нашем највећем богатству и братству и јединству као зеници нашега ока. Било би то логично, мада претерано и опасно као што смо у протоку времена, под притиском лажи, ми осетили исправну потребу да рехабилитујемо четништво, па дошли до крајности неумољивог клатна тврдећи да с те стране нико није био злочинац и убица, кукавица или пропалица, већ само го јунак, херој, родољуб, светац, великомученик, заборављајући да то ама баш нико не може да буде у грађанском рату, у братоубилачкој пошлости, нити у било каквом рату уопште.

Откуда, међутим, тако брзо (опет „преко ноћи“) ови бучни, рокерски Титови следбеници, или они носталгични саговорници Мићкови на београдским улицама? Нови преконоћни заборав на делу или незнање, инат или политичка вештина удружене левице, несналажење у хаосу или свеже сећање да се њиховим родитељима овако опредељење углавном исплатило: да се бесплатно школују, готово бесплатно станују и летују, да не ратују већ путују по свету у својим пристојним аутомобилима. Нама одиста ни у чему не треба и не вреди временска дистанца, искуство, знање, историја као учитељска живота. Код нас као нигде другде све пролази и ништа не пролази, све ваља и ништа не ваља, све може и ништа не може.

Само код нас нико не примећује апсурд реченице „Срби не ратују због рата, већ ратују због мира“ коју је министар вере, **Драган Драгољевич**, не трепнувши изговорио пред двојицом патријарха, владикама и званицама, варирајући тако, подобно и „мудро“, логичку бесмислицу свога председника да ми заправо и нисмо у рату, што значи да немамо погинуле, рањенике, инвалиде, избеглице, ратне профитере, емигранте... Када сретнете било кога из ових непостојећих категорија становништва, знајте да вам се сусрет само причинио, вих их не видите и не слушате њихове исповести — све је то привид, све су то лажи које је измислила непатриотска, плаћеничка, издајничка опозиција да би се домогла власти над опљачканим земљом и унесрећеним народом.

СПО: ИЗ РАДА СТРАНКЕ

Приликом посете Приштини, потпредседни-ку Скупштине Србије **Војиславу Михаиловићу** у последњем часу је отказана унапред догово-рена посета Радио телевизији Приштина

У вези са афером „Дафимент банке“ на кон-ференцији за штампу СПО, републички посланик **Иван Ковачевић** рекао је да се странка залаже да се што пре на судском јавном процесу разоткрије истина о тој банци.

„Као прво, хитно је потребно да се одржи састанак шефова, председавајућих земаља Европске уније, затим самит свих чланова ЕУ, и затим одлукама тога самита морале би да се повинују све заражене стране. Најважнија одлука самита гласила би: тренутни прекид ватре свих заражених страна, без ултиматума једнима и додатним обећањима другима. Тешко наоружање одмах ставити под пуни надзор снага УН. Затим, спровести комплетно разоружање свих у БиХ, а то би се могло учинити уз додатне трупе Русије, Велике Британије, САД и Француске због тога што су те земље највише допринеле стварању Југославије“, каже се између осталог у писму које је **Вук Драшковић** 10. маја упутио на адресе министара спољних послова Русије, САД, Велике Британије, Француске и Грчке.

„Обавештавам Вас да сам повукао одлуку о иступању из чланства СПО“, стоји у поруци **Драгослава Миличића**, упућеној 11. маја Главном одбору и председнику СПО.

У присуству више од десет хиљада људи на Равној Гори код споменика Генералу Михаиловићу обележена годишњица Равногорског устанка.

13. маја одржан митинг у Косјерићу на коме је окупљеним говорио председник СПО. Сутрадан **Вук Драшковић** обишао више села у косјерићкој општини где је разговарао са мештанима.

„Са жаљењем истичемо да ТВ Политика и лист „Политика“ отворено обављају пропагандно-комуналне послове против СПО, а по налогу партијских врхова СПС и СК Покрета за Југославију. Што не могаше Штуле и Вучелићи, сада покушавају Тијанићи и слични. Новина је у томе што би господин Тијанић и да хапси, да забрањује, да жигоше без права на одбрану и одговор. Иду нови избори, али ће кућа „Политика“ бити затворена за СПО, а отворена за све и свашта против СПО. То су претње из Македонске 29. То је нова Бастиља српског новинарства“, каже се у саопштењу **Савета за информисање СПО**.

Од 15. маја, у службеној посети САД бора-ве савезни посланици **Михајло Марковић** и **Владимир Гајић**. Током ове посете која се одвија на позив Америчког информативног центра, предвиђени су сусрети са госпођом **Мадлен Олбрајт**, амбасадором САД при УН, са представницима **Савета безбедности**, **Комитета за санкције** и **Комитета за људска права УН**. Марковић и Гајић имаће у Конгресу сусрете са **Џозефом Бајдном** и **Робертом Долем**, као и са представницима Демократске и Републиканске странке Сједињених Америчких Држава.

„Подвалама и хистеричном мржњом не може се ништа прикрити. Па ни чињеница да је на прошлим изборима ДСС поклонила СПС-у 11 посланичких мандата. То су заиста „прави опозиционари“. У СПС-у кажу: Док је ДСС-а и таквих, ни једне изборе не можемо да игубимо“, каже се поред осталог у реаговању СПО-а на изјаве ДСС-а изречених на рачун странке поводом објављивања признаница „Дафимент банке“, са именом Војислава Коштунице.

ТУЖБА

ВУК ДРАШКОВИЋ, председник Српског пок-рета обнове и савезни и републички посланик и **ДАНИЦА ДРАШКОВИЋ**, члан Главног одбора СПО, поднели су 12. маја 1994. Одбору за одбрану и безбедност Народне скупштине Републике Србије **ЗАХТЕВ ЗА УТВРЂИВАЊЕ ОДГОВОРНОСТИ РАДНИКА МУП-а СРБИЈЕ** због кривичних дела доношења тешких телесних повреда, злоупотребе службеног положаја, злоставе у служби и кривичног дела изнуде доказа учињених у ноћи између 1. и 2. јуна 1993. године.

ПРЕДСТОЈИ

У Крагујевцу 21. маја седница **Главног одбора СПО**. На дневном реду су три тачке. Као прва, кооптирање нових чланова у Главни одбор странке, промене у статуту СПО, као и усвајање упуства о раду општинског одбора.

У Прибоју ће се 19. маја одржати изборна Скупштина Општинског одбора СПО. Присутвоваће и посланици **Боривоје Боровић** и **Александар Чотрић**.

ПОВРАТАК НЕОТПИСАНОГ

ВЕЛИКИ САН

Потпредседник СПО Драган Миличић обавестио је своју странку преко телевизије и новина да је напустио све функције у странци и саму странку. То одсуство је трајало петнаест дана, затим је опет преко телевизије и новина обавестио своју странку да се вратио у њу. У међувремену није ни ушао у просторије странке нити је било са ким у странци о томе разговарао. Али је зато разговарао са новинарима. Свакодневно. У истим новинама у којима су черечили на насловној страни његову странку у коју се вратио, он је то исто чинио. Жалио се на скупоћу у СПО—у и рекао отприлике овако: „Уложио сам у СПО милионе марака, за те паре код Клинтонa био бих конгресмен“. Пошто га не виђамо у странци питамо га јавно — зар није конгресмен и код Драшковића? Савезни је посланик, потпредседник најјаче опозиционе странке у Србији. Шта је још желео да купи за новац који није ни дао. Остало је само још Вуково место. За велики сан малог грађевинског предузетника из Паланке.

СПО

15. маја у Дому синдиката одржана је свечана Академија посвећена Дражи Михаиловићу. Том приликом председник СПО Вук Драшковић говорио одломак из свог новог романа „Ноћ Генерала“.

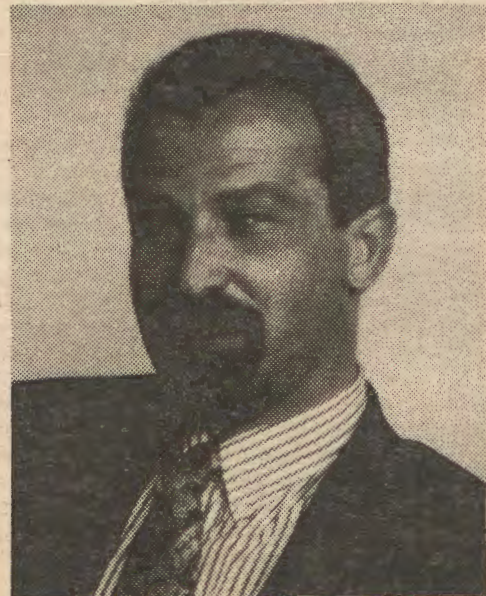
На Ускршњем турниру у малом фудбалу који је организовао Општински одбор СПО у Бајиној Башти, победио је тим СПО. Екипа најјаче опозиционе партије у Србији победила је све противнике СРС, ДС и ДСС.

ОБАВЕШТЕЊЕ

Сваког уторка и четвртка у просторијама Градског одбора СПО Београда од 13 до 15 часова дежурају адвокати који свим грађанима без обзира да ли су или не чланови странке пружају бесплатну правну помоћ.

Адреса Градског одбора СПО је: Теразије 3, на десетом спрату.

Од 25. маја ће делегација СПО, у саставу **Војислав Михајловић**, потпредседник Народне скупштине, **Гвозден Росић** народни посланик и **Александар Чотрић**, народни посланик, присуствовати у САД прослави предесетогодишњице од искрцавања савезничке војске у Нормандији. Делегација ће боравити и у Канади, где ће имати сусрете са Србима који живе у овој земљи. Повратак је предвиђен за 5. јун.

ИЗ ДНЕВНИКА СПОНЕ

СРЕДА, 4. 5. 94.

Ево, и празник је прошао. Настављамо даље: Јутарње поделе хлеба и брашна. Лица иста, препознајемо се по лику. Задовољни су и том скромном помоћи, али у очима је увек сакривено питање хоће ли данас бити и нешто више! Ове среде делимо остатке јаја спремљених за Ускрс, нека су фарбана, нека свежа. Остала је и понека чололада. То су углавном стари људи — чоколади су се радовали једнако као и деца.

ЧЕТВРТАК, 5. 5. 94.

Данас амбуланта ради. Лекове имамо и дајемо их. Госпођа Невенка Поповић понудила је СПОНИ хуманитарну помоћ коју шаље њена

сестра из Швајцарске и при томе се извињавала што је помоћ мала. Поново ћу рећи да је свака помоћ добро дошла без обзира да ли је мала или не. Неком ће увек добро доћи.

ПОНЕДЕЉАК, 9. 5. 94.

Изгледа да нам је ово срећан дан. Два донатора у једном дану! Господин Милан Пејић обећао нам је месечну помоћ којом ћемо моћи сасвим пристојно да поупунимо наш магацин. Значи — смеше нам се богатији пакети! Хуманитарна организација из Италије „Арчи“ тражи од нас да пронађемо четрдесет породица са децом које су угрожене и тешко живе. Са њима ће се окупити четрдесет италијанских поро-

дица које ће на тај начин помоћи школовање те деце. Надамо се да ће то заиста бити у реду.

СРЕДА, 11. 5. 94.

Пролеће је изгледа закуцало и код нас. Опет у истом дану два донатора. Овог пута — пекари. Тако ћемо моћи сваког јутра да поделимо три пута већу количину хлеба него до сада.

Ливница Браћа Јеремић урадила нам је натпис у баку. Сада ће на улазу у нашу зграду на Обилићевом венцу, уместо натписа на папиру, стајати леп прави натпис. Растемо, нема шта!

ПЕТАК, 13. 5. 94.

Сви који раде у СПОНИ одавно су се већ навикли на разне људске ћуди и још разноврсније захтеве људи који нас посећују. Данас нас је посетио господин Маринко Г. из Земуна и врло самоуверено пружио писмо које треба да предамо нашем директору Г-ђи Драшковић. А у писму пише:

— Поштована госпођо Дано Драшковић, мени треба до 1. јуна ове године двадесет шест милиона немачких марака у апоенима од по 1000 и 500 марака. Новац ми је хитан за тај дан. Исти новац вратићу за две године.

Не зна човек да ли да се смеје или да плаче. Додуше, сличан случај смо имали скоро, мало скромнији, где жена, на врло истакнутом радном месту врло истакнуте савезне установе, која је тражила да јој СПОНА обезбеди петнаест хиљада немачких марака које су потребне њеној кћери за џепарац јер путује у Канаду. Да има дете да јој се нађе!

Ој Србијо, земљо небеска!

**Карлеуша Марија
СПОНА**

ОБЕЋАЊА ПОКЛОН ХИЛАНДАРУ

Обећање које је приликом последње посете братству манастира Хиландар дао Вук Драшковић, да ће Српски покрет обнове помоћи Хиландар, испуњено је у време Ускрса. Од 26. априла до 2. маја у манастиру Хиландар боравила је делегација странке у саставу: **Бранислав Васиљевић**, председник Градског одбора СПО, **Радомир Живковић**, потпредседник ГО СПО и **Андреја Радошевић**, потпредседник СПО за Швајцарску.

Братству манастира Хиландар предали смо на коришћење теренско возило, као и новчана средства за набавку њима неопходне опреме која би олакшала живот монасима. Средства за куповину ципа прикупили су наши чланови из Швајцарске. Нас је примио игуман **Мојсије** и проигумани отац **Василије** и отац **Серафим**. Братству манастира предали смо Вуково писмо, његове комплете књига са посветом, као и говор који је председник СПО требао а није успео да одржи на Конгресу интелектуалаца. Ми смо видели на Хиландару оно што немају прилике сви који дођу на Свету Гору. Показали су нам Триптих Светог Саве и мац Цара Душана. Стварно смо осетили Хиландар и тих тридесет хиљада хектара свете српске земље на најоригиналнији начин. То је колевка наше духовности и српства. Уколико би Хиландар остао без монаха, а сада их је тридесетак, припао би Грчкој, — причао нам је своје утиске из ове несвакидашње посете **Бранко Васиљевић**.

Поред захвалнице СПО, из Хиландара је пут Београда донета и икона Светог Ђорђа и обећање да ће делегација братства манастира Хиландар доћи у Београд у посету СПО-у. На поклон ће тада бити донета и икона Тројеручице, која ће бити освештана у просторијама странке.

Ни овога пута братство манастира Хиландар није пропустило прилику да делегацију СПО-а подсети на штету коју им је нанео хеликоптер актуелног председника Србије који је слетео у њихову башту.

IN MEMORIAM

**РАДИША
ЧОТРИЋ**

(1921 — 1994)

Један од најбољих музичара Подриња, познати **Радиша Ж. Чотрић**, преминуо је 3. марта 1994. године у седамдесет трећој години живота.

Радиша Чотрић је рођен и живео у селу Горњи Добрић код Лознице. Био је прави музички виртуоз на хармоници, што га је прославило и омогућило му да пропутује свет и сними неколико грамофонских плоча. Радишу су људи волели због

његове доброте, ведрине и срдчности.

Једина странка којој је припадао био је Српски покрет обнове.

Своју љубав према музици и СПО — у покојни Радиша пренео је на сина Мишу, такође изврсног хармоникаша, и унучу Јасмину, студента Музичке академије у Паризу.

В. Р.

СПО НА КОСОВУ

Потпредседник Скупштине Србије **Војислав Михаиловић**, народни поланици **Гвозден Росић**, **Иван Ковачевић**, председник СО Стари Град **Јован Кажичић** и књижевник **Јанко Вујиновић** боравили су између 3. и 7. маја на Косову као званична делегација СПО-а. Ова посета је по њиховим речима израз брига за стање у старом делу Србије.

Косовска турнеја је почела трибинама у Куршумлији и Лесковцу на којима су посланике дочекала многа питања, а пре свега она која се односе на кадровске промене у СПО-у.

Војислав Михаиловић је обишао и рудник Добро Село, површински коп Белаћевац, где су се чули занимљиви подаци попут оних да сада у руднику преовлађују Срби и Роми за разлику од претходних година када су већину радника чинили Албанци, а конкурс за овај тежак посао је стално отворен.

Делегација СПО-а је обишла и приштински Универзитет да би затим била примљена код председника општине. На Универзитету је посланике Ковачевића и Росића, иначе професоре београдског и крагујевачког универзитета, примио проф. др Радивоје Паповић који је истакао да је стање у овој установи кудикамо другачије од оног од пре неколико година, јер више нема двојезичне наставе, студенти су хетерогене националности, јер национални кључније обавеза. Укратко у „приштинским разговорима“ сви су истакли једну чињеницу која се своди на: „Срби имају власт, а Албанци капитал.“

Нешто што је највише изненадило новинаре, а поготову оне неупућене, је посета Гори, крају који обухвата 19 села чији је центар Драгаш а становништво Муслимана, у великом броју присталице и симпатизери СПО-а. Горанци упорно истичу своје православно порекло, па тако чувају и обичаје прославе Божића и Ђурђевдана.

Делегација СПО-а је обишла српска села Витомирицу и Гораждевац где се чуло да су тамошњи Срби врло незадовољни и то пре свега лажним обећањима. Кадрови долазе из Србије, добијају станове, да би их после кратког времена продали Албанцима вративши се одакле су дошли, док Срби из тих крајева, по њима, врло тешко долазе до посла.

Није много боље стање ни по српским манастирима Грачаница, Дечанима и Пећкој Патријаршији. Литургију за Ђурђевдан у Дечанима је служио владика Артемије и то пред присутним свештеништвом, гостима из Београда и тек неколико православних верника из оближњих места.

Његово Преосвештенство владика Артемије је госте из Београда примио у седишту епархије у Призрену изразивши задовољство што су посетили Косово и распитујући се за њихове утиске. На питање Војислава Михаиловића, потпредседника Скупштине, како поправити затечено стање владика је рекао: „

„Србија је стара, Србија је баба. Навикли смо на удобности, сви имају по једно или двоје деце. Трудиле смо се да поправимо ствари, па

Владика Артемије са посланицима Иваном Ковачевићем и Војиславом Михаиловићем

смо чак и увели и орден МАЈКЕ ЈУГОВИЋА за жену која има четворо или више деце, али мала је вајда и даље нас је недовољно.“

Слушајући речи владикине, посланик Иван Ковачевић га је упитао: „Шта нам је чинити?“, на шта је владика одговорио: „Судбину своју знате. Крст, па на Голготу.“

Владика Артемије је замолио госте из Београда да пренесу срдчане поздраве лидеру СПО-а Вуку Драшковићу као и његову жељу да ако је могуће Драшковић дође за Видовдан на Косово и сусретне се са њим.

Тања Николић

ХАЈКАЧИМА

Приближава се 1. јун и почиње хајка на Вука. „Демократе“ из опозиционих партија, из новинских кућа, и, наравно, власт преко својих паса хушача — захуктавају хајку. Шта год да учини или не учини Вук је крив. Свима и свугде. „Дафингејт“ је отворен у „Дуги“ да би се на њега и Дану усмерио гнев народа за опљачкани новац, а када је то пропало окривљен је за обележавање годишњице генерала Михајловића. Буне се „опозициони лидери“ Коштуница и Никола Милошевић и кажу да се то користи за страначке промоције и поделе у српском народу. Комунисти организују контрапрославу истог дана, певају партизанске песме, скачу као мајмуни по освојеном полупразном Дому омладине. Комунистима се смејемо, а „опозиционаре жалимо“. Њихова завист и безразложна мржња толико су велики да их терају на неразумне и смешне поступке. Заједничко саопштење дато тим поводом запрепастило је глупошћу и њихове присталице. Када је прошле године гозорио пред тридесет хиљада људи на Равној гори господин Никола Милошевић није имао ништа против обележавања те годишњице. А сада има. И шта они, у ствари, хоће. Да се не обележава, као 50 годи-

на до сада или да се обележава, али не Вук него — они. Па ко им брани? Где су? Не умеју, неће, не смеју, шта је у питању? Знамо и, немају са киме. У томе је њихова мука и јад, неће им нико доћи а неће заједно са Српским покретом обнове иако у истом саопштењу позивају на уједињење ради рушења комуниста. Па, уједините се господо, дођите, ми смо најјачи, ми најбоље то радимо. Рехабилитација генерала Михајловића и његовог покрета је борба против комунизма. Њему ове године на прослави педесетогодишњице победе савезника у Америци одају почаст и тиме отварају прославу. А ми овде не треба ништа да радимо, јер, кажете Дража припада свима. Па то кажемо и ми и питамо се где сте ви, велики борци за демократију. Да ли је смисао ваше борбе рушење Вука и СПО-а, јер једино то радите. Окани-те се ћоравог посла. Не можете нам ништа. Већ четири године то радите заједно са комунистима, њиховим полицијама, новинама, телевизијама и какав је резултат. Никакав. Најјачи смо, најбољи и најлепши и воли нас цео свет. Можете се само придружити.

ОТВОРЕНО ПИСМО РАДИВОЈУ ПАПОВИЋУ, РЕКТОРУ ПРИШТИНСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

ШТО ЈЕ МНОГО — МНОГО ЈЕ!

Имате ли огледало господине Паповићу?

Данас, шестог маја 1994. године, баш на Дан Ђурђевдана, на свим каналима радија и телевизије чуо се Ваш умиљати, добро одмерени глас. И видело се ваше дивно поносно лице док позивате Његову светост Патријарха српског да се врати на боравак у Пећку Патријаршију.

При читању позива и набрајању бираних речи нисте, што би се оно рекло, ни трепнули, а камоли да сте замуцали или, не дај Боже, загрнцали се. Све је ишло глатко као и при ранијим вашим наступањима. А наступали сте увек када сте осетили да је терен безопасан и да бисте могли себи пришити поене. Истини за вољу, увек сте имали благодатност власти. У време владавине Шиптара на Космету још као студент стекли сте поверење при погрому српских студената 1971, те сте уз Кутлеш Салију брзо узнатреповали. Касније сте то врло успешно наставили уз Дервиш Рожају и све сте проблеме пред собом олако ломили па сте дошли до звања доктора без магистратуре, затим доцента, професора, декана у два мандата, за рекордно кратко време.

Нормално, то је праћено политичким функцијама у СКЈ-у и, свакако, добијањем Децембарске награде. Када сте осетили победу српских „устаника“ за јединствену Србију брзо сте ћурак окренули и истини за вољу, после решених и озваничених ставова „успешно“ сте наступали на скуповима на Универзитету да би на крају то крунисали именовањем за првог човека науке на Космету — ректора Универзитета у Приштини. Но, када сте, господине ректоре, већ начели ово осетљиво питање и меденим речима позив Патријарху упућујете без имало гриме савести, ако нас памћење не vara, подсетили бисмо вас на неке догоровштине из 80-тих година, као на пример:

— Да ли се сећате господине Паповићу да је поводом повратка Светог Синода и српског Патријарха у Пећ 1989. прикупљено хиљаде потписа од грађана Космета, уз благослов владике Рашко-призренског господина Павла, молећи га да за Видовдан прогласи повратак у стару српску православну престоницу — Призрен (писмена молба Његове светости Патријарху Српском и Светом Архиепископском Синоду СПЦ предата је на дан њиховог заседања 24. јула 1989. Међу тим потписима имамо и потписе Муслимана, као на пример Зејнела Зејнелија, али нема вашег потписа, господине Паповићу!

— У време наших протестних зборових у Србији и Југославији појавила се и парола: „Српска влада у Призрен — Свети Синод у Пећ“. И то је за вас, вероватно, непознаница, господине Паповићу. Многи наши саборци више пута су на разним местима овај захтев потенцирали како би се тиме повећао повратак Срба на Косову. Нешто слично се ових дана предлагало са изгледима за решавање. Највероватније да сте тим поводом од некога обавештени, па користите привилегије које имате у средствима медија и журите, као и увек обидите, да поене за себе и овим поводом добијете. Нема кога Патријарх послушао, него вас! Знате ли, побору, да ваши пред-

лози могу да имају само супротан учинак, с обзиром на вашу „омиљеност“ код народа српског на Космету.

Но, када смо начели тему из времена устанка Срба 80-тих година односно покрета отпора, односно покрета за јединствену Србију и Југославију (у зависности како ко ово време назива), дозволите господине ректоре Паповићу, да вас подсетимо на пар ствари, ако нас памћење не vara:

— Ви бејасте онај који великодушно обећа да ћете доћи са тридесет професора Универзитета и да ћете поћи са приштинским студентима код председника ЦК СКЈ Стипе Шувара, 4. новембра 1988! Како се то деси да се то сведе на долазак само једнога, а то ви не бејасте!?

— Бисте ли ви онај професор и декан који посла студенткињу Глорију да пошто пото разбије одржавање митинга „Братства и јединства“ 17. децембра 1988. где је у прогласу дословно стајало: „На митинг позивамо колеге који слушају наставу на албанском језику на Приштинском универзитету као и све студенте из других југословенских центара из целе земље. Митинг ћемо одржати ради солидарности са напредним идејама у решавању косовске драме, као и „братства и јединства“ и југословенског патриотизма. Тим поводом су студенти из неколико универзитета већ били дошли и ви их растерасте!

— Зли језици говоре да сте ви онај „интелектуалац“ коме Косовополци великодушно подарише пропуснице за разговор са председником Слободаном Милошевићем 24/25. априла 1987, а ви дођосте до Косова Поља и побегосте, позивнице другоме не дадосте!

— Прича се да сте ви онај који направи фракцију међу интелектуалцима при разговору са председником ЦК СКЈ Миланком Реновићем 21/22. маја 1987.

— Препричава се како сте ви измислили напад непознатих Шиптара на ваш интегритет, на ваш стан (не знамо који!) те алармирасте власт у Београду да вас под хитно спасавају пребацивањем у Крагујевац или Београд (не знамо где сте боље стамбено опскрбљени) али не би се рекло да има места за вас у Крагујевцу, јер тамо живе професори који са својим браћима животну судбину деле.

Но, за одлазак у Београд, на врло високу функцију, одавно сте глас пронели. Може, може, зашто не, зашто би ви били гори од тамо неких министара-милионера. Само, молимо вас, узмите са собом Милоша Симовића, он има добре везе у Београду. И ваше „аудије“ напуните вашим другарима, па збогом, господине.

Но, оставимо се набрајања, па да вас упитамо:

Дадосте ли јавни одговор на књигу проф. др Вујадина Милановића „Универзитет у Приштини у мрежи великоалбанске стратегије“ (у издању ИНП „Књижевне новине“ — Београд и НИРО „Јединство“ — Приштина 1990). Свака вам част како „храбро“ ту бруку подносити! Доживели смо судбину алисоваца, али још не и Алиса, па пошто смо живи, дозволите, господине Милоше Симовићу, пардон господине проф. др Паповићу, пардон господине професори др мр... ићи, да вас подсетимо да сте нам слаба, односно никаква узданица били у време када се требало жртвовати за права човека, права Србина у Србији, односно Југославији. Пар врло часних и храбрих људи интелектуалаца, који се могу на прсте избројати и сувише је мало да би се рејтинг могао поправити. У тим тешким временима ви сте, очигледно, оштрили пера да пишете славу за власт победника, те да би се дочепао овога чега сте се дочепали. Ви сте господо интелектуалци, вашим слуганством шиптарским шовинистима, благо речено, допринели да се догоди ово што се догодило. Тиме сте огромну штету нанели и шиптарском народу, осокљавајући их да траже оно што не могу добити. Српски народ на Косову замутисте и изделите вашим прљавим интригама и циљевима на Косовце и Црногорце, односно староседеоце и дошљаке. А то, господо, није било међу нама у време нашег устанка 80-тих година. Сада себи место, без пардона, у парламенту обезбеђујете.

И још вас видимо како у првој клупи Српског парламента седите и камери позирате!

Ако би могли учинити рекалитулацију вашег животног пута, она би се могла свести на пар констатација: успешно сте обавили слуганство шиптарским сецесионистима, успешно сте разбили пар акција у нашем устанку, у сукобу ставова Стамболића — Милошевић стали сте на страну Стамболића. Доскора сте оданост Милошевићу показивали, данас бираним речима говорите о Патријарху, па се може са сигурношћу закључити да ћете још лепше краља срести ако његов долазак осетите.

Крајње је време са наше стране, с обзиром да вашој дрскости нема мере, да преко вас упозоримо и све друге калкуланте и интриганте.

Послужите својој отаџбини колико-толико, боље икад него никад. Али, не идите на штету часних људи. И поглед доле. У противном, нећемо праштати. Као што видите — следи прозивка.

**За групу учесника
Покрета за јединствену Србију
Светомир Микић — Прота**

П.С. Како стојите сада са стамбеним проблемима господине ректоре, с обзиром да сте две куће „морали“ продати Шиптарима!?

ПОВОДОМ ДРУГОГ КОНГРЕСА СРПСКИХ ИНТЕЛЕКТУАЛАЦА

Иступањем Вука Драшковића на Другом конгресу српских интелектуалаца као да су задовољни заговорници и ратне и мировне опције решавања српског националног питања. Први, зато што је Вук „најурен“ са Конгреса, а други зато што су учесници Конгреса показали своје право лице. Без обзира ко је задовољнији, Конгрес је неодољиво подсећао на донедавно одржаване партијске конгресе, где су ставови „на линији“ прихватани једнодушном акламацијом, а они други — звиждањем и галамом.

Прави интелектуалац прижељкује опонирање, дијалог и сумњу, а квазиинтелектуалац сагласност, монолог и тврдњу. Спречавањем Вука Драшковића да говори на Конгресу учесници су показали своје опредељење. Ако је то и урадила мањина, већина ништа није предузела да то спречи, нити се неко појединачно оградиле од учињеног поступка. Да би парадокс био већи овај недемократски поступак се оправдава „угрожавањем српског националног јединства“. Уколико интелектуалци са Конгреса уважавају једног од највећих српских интелектуалаца, Борислава Пекића, морају се преиспитати над његовим речима: „Стога, као демократи, никада не допустимо да будемо увучени у вештачку дилему избора између нације и демократије. Јер за демократију је нација њена **нужна стварност**, а за нацију демократија њен **изабрани циљ**“.

Можда су неки интелектуалци са Конгреса почели да се преиспитују после учињеног поступка или после читања Вуковог текста, а можда се многи са њим интимно слажу. Али, нико се од њих није јавно огласио да одбрани слободу говора, као једну од основних људских слобода. Поменути господин Пекић о томе каже: „Слобода се, консеквентно, не може ускраћивати ни у име националних интереса, јер је управо та слобода врховни национални интерес, без којег су и остали ништавни“. На Конгресу на којем је ускраћена слобода говора учесници су се ватрено и једнодушно залагали за одбрану националног интереса!

Да је Вук Драшковић онако „најурен“ са конгреса СПС-а било би потпуно разумљиво. Али људи који се називају интелектуалцима, а не слажу се са мишљењем Вука Драшковића, требало би да у свом интелектуалном жару једва дочекају прилику да са њим укратко аргументе. Ваљда се не плаше да не наседну аргументима! Ако аргументе немају, као прави интелектуалци то ће поштено и савесно признати у духу Сенекине изреке — *Confessio conscientiae vox est* (Признање је глас савести).

Са Вуковим текстом се можете сложити или не сложити. То зависи од начина како тумачите чињенице. Али саме чињенице се не могу побити. Да ли је рат био неизбежан — нико пост фестум не може тврдити. Можда није, јер ето, десило се. Али, можда и јесте да смо се више потрудили. Можда се нисмо довољно потрудили. Можда би без рата боље заштитили своје националне интересе. За рат никад није касно, поготово нама.

Можда смо могли више покушавати да добијемо националну државу мирним путем попут Македоније, Словеније, Словачке, итд. Можда су жртве и разарања превелика цена за оно што ћемо добити. Можда наша дипломатија није знала да предочи свету наша историјска, ет-

ничка и државотворна права. Можда се у рат и морало, али како и на који начин.

Постоји још хиљаду „можда“ на која нико не може знати тачан одговор јер су практично непроверљива. Али, управо зато постоје скупови какав је требао да буде Конгрес интелектуалаца на којима се укрштају аргументи и траже најбоља решења. У супротном скупови служе као покриће за унапред донета решења, у овом случају одређене политичке опције.

Када се говори о националном интересу, безмало сви народи, па и Срби, теже стварању своје националне државе. Границе тих држава најчешће одређују етнички и историјски разлози. Ако се из тих разлога морало ратовати око Вуковара и Сарајева, да ли је то случај и око Осијека, Дубровника или Задра. Ако је острашћеност политичара и генерала помало разумљива, ње код интелектуалаца не сме бити. Они морају рећи где престаје граница националног интереса, а почиње злочин. Они се морају руководити начелом оног мудрог Куча који се прославио изреком да је јунаштво бранити се-

бе од другог, а чојство бранити другог од себе. Ако смо већ у рату, морамо бити и храбрији и поштенији од својих противника. Ако Хрвати и муслимани кољу наше жене и децу — ми не смемо њихову. Ако руше наше цркве и гробље — ми не смемо њихова. На злочин се не сме одговорити злочиним. Најзад, да ли указивање на злочин може бити издаја националних интереса?

Може се сматрати историјски оправдана тежња српског народа у садашњој Републици Српској и Републици Српској Крајини да се уједине са Србијом и Црном Гором. Споран је само начин на који се то може извести. Ако тај начин захтева стотине хиљада људских лешева треба потражити други начин. Управо на то указује Вуков текст на Конгресу. Али лешеве већ постоје и треба се суочити са реалношћу. Познавајући Вукову природу и нарав учесници на Конгресу су разбили понуђено огледало како се не би препознали. Али управо они који су реаговали сами су себе оптужили. Само истина рањава — упозорно је Ескил.

Радован Вукаковић

ГЛАВНОМ И ОДГОВОРНОМ УРЕДНИКУ „СРПСКЕ РЕЧИ“ БОГОЉУБУ ПЕЈЧИЋУ

Поштовани г-дине уреднице,
У броју 97/9. 05. 1994. Вашег листа објавили сте дио мога излагања са Београдског круга под насловом „Надрљали смо“. Хоћу овом приликом да Вам се на томе захвалим. Па ипак, желим такођер, да укажем на неке грешке које су се у одређеним дијеловима текста поткрале.

Умјесто: „То су идеје Српског културног клуба '79. ГОДИНЕ, ревитализиране посебно Михајловићем и тим покретом...“ треба да стоји: „То су идеје Српског културног клуба из 1939. године, ревитализиране посебно Михајловићем и тим покретом...“

Даље, умјесто: „Они на биолошки начин тумаче нашу дезинтеграцију. На пример, Цепић, говори...“ треба да стоји: „Они на биолошки начин тумаче нашу дезинтеграцију. На пример, **Крстић** говори...“

Такођер, умјесто: „Та федерација коју је Милошевић направио...“ треба да стоји: „Та федерација коју је Милошевић **предлагао**...“

Надаље, умјесто: „У Југославији нема демократије као у врло сложеној етничкој заједници“. (...) треба да стоји: „у Југославији нема демократије као у врло сложеној етничкој заједници без **националне компоненте**, равноправности народа...“

Што се тиче реченице:

„Ни један Муслиман ми није рекао — немој да се купаш на Дрини, немој ту да живиш, сем да се забављаш са Муслиманком...“ тај завршни дио: „... сем да се забављаш са Муслиманком...“ **напросто нисам изговорио!**

Конечно, умјесто: „И, сад, дошао неки шегрт из Херцеговине...“ треба да стоји: „И, сад, дошао неки Шегрт из Херцеговине...“

С поштовањем,

Слободан Илић

Пажљивим преслушавањем тонског записа уставовили смо да је због изузетно лошег квалитета снимка дошло до поменутих грешака. Грешке су искључиво техничке природе и у њима нема никакве намере да се излагање господина Илића које смо са задовољством објавили криво и злонамерно представи или интерпретира. Извињавамо се господину Илићу и читаоцима.

МАГА СРБИЈА

СОЋИНА ПОСЛА

T-T ЦЕХОВИ

2Стијовић Златомир (31), радник из Аранђеловца, на плаћеном принудном одсуству, ухваћен је, према наводима командира ОУП Аранђеловац **Веселина Павловића**, како претаче бензин из резервоара свог аутомобила у „пластичну амбалажу“ а онда га „нуди пролазницима на продају“. Стијовићу је бензин уредно одузет методом претакања из резервоара у пластичну амбалажу и од онда му се (бензину) губи сваки траг. Једини путоказ је призналица коју ових дана, у жељу успеха Аврамивићевог програма, поседују многи Аранђеловчани.

Стијовића није мрзело да се догура до редакције „Српске речи“ и барем именује раднике ОУП Аранђеловац **Ненада Старчевића** и **Радишу Павловића**. Он зна да му бензин неће бити враћен, јер су санкције. Он зна да полиција може да му ради шта год хоће, јер су санкције. Да се грађани несметано могу плачкати, јер су санкције. Итд.

Оваквих случајева је много, а Соколовић прича да његови радници савесно обављају свој посао. Соћо, где је бензин?

Готово да нема вечери, а да чувени Клуб књижевника у Француској 7 не посете Александар Тијанић и Богдан Тирнанић.

Њих двојица у Клуб долазе у друштву младих новинарки са ТВ Политике. У ресторану обавезно вечерају и попију толико да са муком погађају излазна врата у ситним часовима када полазе.

Све њихове рачуне плаћа ТВ Политика.

Само прошлог месеца априла, на рачун те куће, двојица кумова су се најдрали и напили у вредности од две и по хиљаде марака.

А. Ч.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
Секретаријат унутрашњих послова

Број № 05. 1984 год.

ПОТВРДА о привремено одузетим предметима

Потврђује се да је потписано овлашћено службено лице приликом претресања стана и других просторија — лица СТИЈОВИЋ ЗЛАТОМИРА
ЈМБГ 0711963721815
у АРАНЂЕЛОВЦУ улица ОКЛАЦИЈСКА број 4
општина АРАНЂЕЛОВАЦ дана 11. 06. 1984 године у 12. 00 часова
на основу наредбе истражног судије _____ 19 _____ године.
број _____ од _____
На основу чл. 211, ЗКП, а из разлога НЕДОЗВОЉЕНЕ ТРГОВИНЕ ДЕРИВАТИМА
НАФТЕ

пронашло и привремено одузело следеће предмете:
1. Бензин 93 октана литара 12 (дванаест).
ЗАКЉУЧНО СА РЕДНИМ БРОЈЕМ 1 (ЈЕДАН).
Напомена укупно по изјављу 26- литара.

ПОТВРДА о привремено одузетим предметима

Потврђује се да је потписано овлашћено службено лице приликом претресања стана и других просторија — лица ВЕЛИЧКОВИЋ БАЛШЕ
ЈМБГ _____
у АРАНЂЕЛОВЦУ улица БУЈОВИЋ број _____
општина АРАНЂЕЛОВАЦ дана 11. 06. 1984 године у 14. 00 часова
на основу наредбе истражног судије _____ 19 _____ године.
број _____ од _____
На основу чл. 211, ЗКП, а из разлога НЕДОЗВОЉЕНЕ ТРГОВИНЕ ДЕРИВАТИМА

пронашло и привремено одузело следеће предмете:
1 Бензин 93 октана литара 70 (седамдесет)
Закључно са редним бројем 1 (ЈЕДАН).

ЛИЛИЋ БИО „ПРОПАЛИЦА“

Зоран Лилић, председник међународно не-признате, тзв. СР Југославије, према истраживању локалног листа „Вршачка кула“, похађао је четири виша разреда основне школе „Јован Стерија Поповић“ у Вршцу.

Како је сазнао новинар „Вршачке куле“ Б. Микша, увидом у деловодник ученика под бројем 753, Зоран Лилић је рођен 14. априла 1952. године у Београду, од оца Драгољуба, железничара и мајке Анице, домаћице.

У сачуваном дневнику осмог разреда школске 1966/67. године поред имена Зорана Лилића уписан је просечан успех — добар!

Тачније, четири двојке (математика, српскохрватски, географија, руски језик), шест тројки (физичко васпитање, ликовно васпитање, историја, биологија, хемија, физика), четворка из техничког образовања и две петице из домаћинства и музичког. У колони владање записана је реч „примерно“.

Очигледно да знање није Зорана Лилића препоручило за место председника државе. У основној школи највише га је красила послушност — а председник Републике Србије, од својих сарадника, једино то и тражи!

А. Ч.

ВИДИ КАКО ВОЗИМ

Дафина Милановић од пре неколико дана учи да вози. Молимо грађане да обрате пажњу како прелазе улицу када у близини угледају „Југо“ са ознаком „Л“ и натписом „Академац“.

Госпођа Милановић на веома необичан начин одрађује часове ауто-обуке. Када „српска мајка“ седне за волан аутомобила, поред ње се сместе и двојица телохранитеља, а испред и иза њих иду по три „мерцедеса“.

Вест је готово невероватна, али ко нам не верује, може да провери:

„Академац“ се налази на почетку улице Теодора Рузвелта.

КАВАЈА ИДУЋЕ ГОДИНЕ НАПУШТА ЗАТВОР

„Српска реч“ је у прилици да објави ексклузивну вест: Никола Каваја, најпознатији српски политички затвореник који је пресудом америчког суда 1979. године осуђен на шездесет пет година затвора, изаћи ће на слободу 20. новембра 1995. године.

Никола Каваја најављује да ће по изласку из затвора у месту Маријана на Флориди „отворити своју душу и изнети многе тајне које су му познате“.

А. Ч.

АТЕНТАТ НА САРАЈЕВО

Некрофилска склоност Милорада Вучелића и његових сарадника са РТС-а и Продукције грамофонских плоча, да присвајају све оне личности и уметничке пројекте који су били заштитни знак сарајевске културне сцене, поприма све чудовишније размере.

Тако, на пример, филм Емира Кустурице „Аризона дрим“ у програмима РТС-а квалификује се као југословенски филм, иако је његов продуцент из Француске, глумци и сценарист из САД, а снимно га је босанско-херцеговачки режисер.

И група из Сарајева „Бијело дугме“ поводом двадесетогодишњице рада, представљена је српском гледатељству као рок група „која је обележила једно време и једну земљу“. При томе се, наравно, мислило на ову данашњу (полу) Југославију.

Здравко Чолић је највећи број својих албума снимно за загребачки „Југотон“. Сада ПГП РТС, кршећи све законе о издаваштву, објављује плочу са Чолићевим песмама које су се некада налазиле на „Југотоним“ винилима.

Ових дана се, као врхунац цинизма, најављује снимање **Топ листе надреалиста**, али на београдски начин. Према вести агенције Тинер, у београдској топ листи надреалиста учествоваће, поред **Нела Карајлића** и **Бранка Ђурића Ђуре**, и неколицина београдских глумаца.

Али, као што није успела намера да Сарајево буде убијено физички, тако овај град и његови становници не дају да буде убијен ни њихов дух.

Како је јавио дописник „Гласа Америке“ из Сарајева **Боро Контић**, почетком маја одржана је светска премијера ТВ-издања **Топ листе надреалиста**.

Снимање овог популарног шоу програма почело је у септембру прошле, 1993. године. Радило се више од четири месеца у готово немогућим условима због недостатка струје, воде, енергената и сталног гранатирања града са српских положаја.

Од предратне екипе, како је рекао Контић, „недостају само Ненад Јанковић који је на почетку рата отишао из Сарајева и Бранко Ђурић који је након четири ратна месеца у Сарајеву прешао у Словенију. Остатак екипе, међутим, појачан је новим снагама.

Топ листа надреалиста у ратном издању препричава нека од ратних догађања у Сарајеву. Аутори тврде да овога пута ништа нису морали да измишљају и предвиђају јер све што се десило само по себи је већ било на надреалној равни.

Серија се састоји од десетак играних скечева и исто толико музичких нумера које су на основу неких светских хитова допуњене актуелним текстовима сарајевске ратне збиље“, завршава Контић свој извештај.

ВРЕМЕПЛОВ КОЈИ ТЕЧЕ

Један од њих двојнице зна где шта иде, али други је ту да му припомогне, за сваки случај... Како год се све завршило, увек ће бити оних који љубав не могу да сакрију и оних који не умеју да је приме

КАКО СЕ КУПАЈУ ДУШАНКА ЂОГО И ЖЕЉКО СИМИЋ

На Златибору се пре извесног времена збио инцидент чији су актери били Душанка Ђого, председница Савета Младих социјалиста, и Жељко Симић, потпредседник Савезне владе.

Ђого и Симић су боравили у хотелу чији базен им се толико допао да су пожелели да се у њему сами окупају. Директор хотела је због те њихове жеље морао да обмане госте који су се купали у базену — саопштивши им да је вода неисправна и да морају хитно изаћи напоље.

Када су сви напустили базен, пар Ђого — Симић, могао је да се препусти уживањима која пружа топла вода и тишина.

Превара, међутим, на њихову жалост, није остала неоткривена. Посетиоци су сазнали да су обманути и жестоко су протестовали код управе хотела.

Изгледа да нису баш сви „обожаваоци Душанке Ђого“, а нису спремни ни да Жељку Симићу опраштају подвале. Ако тај млади кадар СПС-а настава са сличним преварама, ни вода из свих базена у Србији их не може опрати!
А. Ч.

ПОМРАЧЕЊЕ

Десетог маја ове године, након десет година апстиненције, одиграло се помрачење Сунца. Да је знао о чему се ради Стефан Грубач би то прокоментарисао овако:

Последњи пут је неко покушао да помрачи Сунце, наводно Месец, каквог ли случаја, пре тачно десет година. Сетимо ли се да је те године Слободан Милошевић тријумфално ступио на српску политичку сцену, постаје јасно да је управо на десетогодишњицу тог покушаја пажљиво испланирао ново помрачење и то, чудне ли подударности, баш кад је политика српског председника коначно довела до реализације вишевековни сан српског народа да се уједини. У ситуацији када већ и птице на грањама, од Беле куће до Кремља, од Северног до Јужног пола, коначно прихватају исправност борбе српског народа на самоопредељење, некоме је, више је него јасно — из домаћих, слободно се може рећи издајничких кругова, стало да помрачи све што сија, све што рађа нови живот. Да би се све коцкице склопиле у логичан мозаик, ваља напоменути да за помрачење није одабрана ни Венера ни Јупитер ни Марс него Месец. Зашто? Зато што нико није чуо ни за полуvenusу ни за полујупитер ни за полумарс, али јесте за полумесец, а ту смо већ на тлу чврстих аргумената. Ако вам је, драги гледаоци, као и мени прва асоцијација Вук Драшковић, онда сте очигледно у праву, јер не може бити у криву онај ко се бори за сопствено огњиште и сопствену историју. Помрачени умови, попут неких из наше околине, отишли би и на ходочашће у Меку само зарад јефтиних политичких поена. Како иначе објаснити жал за неколико стотина срушених цамија од стране, рецимо и то, поштених српских родољуба ако не политичком концепцијом помрачења извора наших стремљења најобичнијим полумесецима. Господе, неће проћи!"

ПОГЛЕД У СУШТИНУ

У среду, 11. маја 1994. одржана је заједничка конференција за штампу две братске, патриотске странке: ДСС (известилац: Воја Коштуница) и Народне странке Црне Горе (известилац: Новак Килибарда).

Патриотски известиоци обе странке су заступали тезу да се „српска држава мора стварати свим средствима, укључујући и рат“ те да је, када се о Брчком коридору ради, нужно да, ако свет неће милом, непостојећа земља Југославија објави да се укључује у, за њу сада непостојећи, рат.

Ова информација је могла послужити за многе менталне експерименте, типа „слободних асоцијација“.

Ево једне такве „пројекције у будућности“, дате на основу могућих новинских наслова и ТВ коментара.

„ПОЛИТИКА“:

Патриотским чином Ђенерала Коштунице и његове две Амазонке освојен је коридор код Брчког. Очекује се велика јавна акција ради отварања брзе пруге на линији Брчко — Бановићи.

„ТВ БАСТИЉА“:

Директор Вучелић у јога позицији интервјуише Ђенерала Воју који, због ишијаса, не може да устане из лежеће позе. Срећом, добра кондиција г. Вучелића (искуство у клечању, пужењу, чучању) учинила је да кадар „дејствује“ патриотски, као да Ђенерал Воја седи да ногама подигнутим на кауч.

Вучелић: „Ђенерале Војо, како је то бити српска мајка?“

Коштуница: „Нисам ја српска мајка, већ би ми више одговарало да ме зовете зрели ЈУГ ВОЈА“.

Вучелић: „Тачно је, зрело је. Сада ми рецимо поштено: Аркан је имао борбене тигрове, а шта ви имате?“

Коштуница: „Ми никада нисмо били комунисти, ни плаћеници страних земаља. Ми имамо домаће мачке“.

Вучелић: „Дакле, ЈУГ ВОЈА и његових девет мачица!“

Како је изгледало пробијање кондома, пардон, коридора?“

Коштуница: „Наравно, ми, једноставно, свакако имамо искуства из јуна прошле године, па нам није било тешко да изведемо стерео јуриш“.

Вучелић: „Како то мислите стерео?“

У собу улази тандем Петровић, у униформама Амазонки: „Добар дан, добар дан. Како сте, како сте?“

Вучелић: „А, сада ми је јаснија ваша стерео стратегија. Али зашто сте обучени као Амазонке?“

Петровићи: „Тактика, тактика. Овако рескирамо само силовање, а не и линчовање. Нисмо ми из Депоса, па да верујемо како и у мушкој кожи има шансе. Нас води ГЛАС НАДЕ!“

Следи крупан кадар ЈУГ ВОЈЕ и Амазонки са Вучелићем, око кога се сјатило девет домаћих мачки.

Вучелић их нежно мази и каже: „Ово је био директан пренос с коридора. Пустимо јунаке да се одморе!“

Петровићи климају и уз клавијску пратњу непознате пијанисткиње певају: „Јуриш, јуриш, у бој, у бој“.

„ТВ ПОЛИТИКА“, емисија „ДАН“:

Мешовити дубл водитеља енергично чита: „Нови успех Ђенерала Воје и његових ађутантица, пардон, ађутаната и војних јединица. Очекује се пристизање великог броја добровољаца из Србије“.

Кадар се замрачи и испуњава портретом (читај главом) главног уредника Тијанића. Он каже: „Имам један крајње професионални коментар. Ја се, лично, са својим пријатељима и камарадима, спремам да одем у Брчко. После срамних признаница у „Српској речи“, ми, оптужене Дафинине штедише, нећемо седети овде и трпети увреде, већ ћемо поћи за светлим примером Ђенерала Воје. Ако се суђења и одложе, па чак и заврше на нашу штету, бар ћемо створити суверени свесрпски простор за нове, патриотске, свесрпске банке, из којих ће моћи да се узме колико треба. Вуче ме срце, а као што знате и оно је на левој страни!“

Емисија „Молим, шта сте украли?!“

Верица Брадић најављује 5 предлога:

1. Вук је издајник
2. Дана је Вукова жена
3. Вук и Дана су чланови СПО
4. Вук, Дана и СПО никада нису читали „Политику“

5. Уз енергично климање главом, палацање језиком и колутање очима, као електрични зека у кога је управо убачен жетон, Верица најављује: „Ево и петог предлога — Жртве кухиње „Српске речи“ основале кухињу народног јединства на коридору (други наслов: „Пролеће у Брчко стиже раније“).

РЕВИЈА „ЗДРАВЉЕ“:

„Лечење исхијалгије, неуралгије, психопатија, алкохолизма, трансексуализма и бисексуализма у три корака:

1. Подићи новац из Дафимент банке
2. Тужити „Српску реч“
3. Отићи на ослобођену територију и прикључити се ЈУГ-ВОЈНИМ мачицима.

Трећи канал ТВ БАСТИЉЕ, емисија „КО ЋЕ КОГА?“

Новинарка Хабјановић, уз асистенцију ГЛАСА НАДЕ, бира између: Драшке, Мирке и Воје. Награда: путовање у Брчко.

И, коначно, „СРПСКА РЕЧ“:

Зашто је ВИТЕЗ КОЈА (скупштински псеудоним Владана Батића остао код куће?)

Ако овај мали ментални експеримент некоме и послужи као основа за приватну тужбу, бар се „Српска реч“ не може оптужити за дефетизам и позивање на дезертерство. Својом акцијом ми смо директно лансирани уснуле добровољце грађене као паста за зубе (непосредно пре цурења из тубе) или аутоматски пилот-балон (гледај филм: „Има ли пилота у авиону?“).

Сандра Јанковић

БРАНКО ГЛОГОВАЦ: КОМУНИСТИЧКИ ЗЛОЧИНИ У БЕРАНСКОМ СРЕЗУ

ЧИЗМА НОГА — НЕМА БОГА

— Знаш ли да је Цуца Пешић бачен у јаму?
— Који Цуца?
— Онај, Радоњин.
— Он? Неће бити?
— Право велиш, неће више бити. Већ је било. Поновит се не може.
— У коју јаму?
— Лучила.
— Ону код Лубница.
— Баш ту!
— Ко то учини?
— Они.
— Ама, који?
— Они који ће и теби сутра доћи у кућу и бомбу у кућу бацити, а да не знаш зашто. Они који се крију иза оне црвене петокраке...
— Мислиш ли то озбиљно?

Тај дијалог из летњег дана 1942. године само је један од примера, бројних, и вероватно никада избројаних, о злочинима, које је партизанска земаљска ескадрила починила у срезу Беранском.

Кренимо редом...

ЛИСТА СМРТИ

Чињенице говоре саме за себе. Нажалост, нису потпуне. По мојој процени и поред свих вишегодишњих настојања мислим да нисам успео да у ову КЊИГУ ЗЛОЧИНА убележим око 20 одсто недужно настрадао становништва из Беранског среза који су, под петокраком, били криви само зато што нису били — комунисти. Од села до села исплисујем без тих несрећника затрвених у двадесет одсто, о којима се, изгледа, никада ништа неће сазнати, оно што се могло дознати колико их је погинуло од комунистичке руке. Од села до села листа смрти гласи:

— БУЧЕ:	86
— ВЕНИЦКА:	48
— ГОРЊА СЕЛА:	30
— РИЈЕКА МАРСЕНИЋА:	41
— ПОЛИЦА:	200
— ШКУЛАР:	100
— ВАРОШ БЕРАНЕ:	111
— БУБАЊЕ:	18
— ЦРНИ ВРХ:	28
— БЕРАНСЕЛО:	25
— ЛУЖАЦ:	43
— ПЕШЦА:	18
— ДОЛАЦ:	11
— ЗАОСТРО:	63
— РУЈИШТЕ:	5
— ФЕМИЋА КРЦ' БРЗАВА:	49
— ПРИЈЕЛОЗИ:	32
— ТРЕПЧА:	65

Јесу ли клали? Јесу! Јесу ли стрелали, а да никоме није суђено? Јесу! Јесу ли бацали у јаме, живе и недоклане? Јесу! Јесу ли убијали још непроходалу децу? Јесу! Јесу ли из куће изводили домаћине да би им провирали метак кроз главу? Јесу! Има ли неко зло које не починише? Нема! А ко то? Па, они. Који? Њихови. Чини су? Ничијин, интернационални и свачијин. Како их познати? Тешко и лако. Некад су носили петокраке, а сада носе само своју савест, ако је од ње, до сада још нешто остало.

— ЛУГЕ:	38
— ПЕТЊИК:	17
— ЗАГОРЈЕ:	11
— ДОЊА РЖЕНИЦА:	61
— РОВЦА:	18
— КАЛУДРА:	43
— БУДИМЉА:	48
— ДАПСИЋЕ:	15

УКУПНО: 1.224

Од тог броја у борби је погинуло 243 четника, а без суђења је стрелано 238 у Црној Гори. У Словенији је заробљено укупно 575 и без суда у мају 1945. године, убијено толико људи означених као четници. Нестало их је 25, у терористичким акцијама погинуло је 68, од рана и болести умрло 23, као рањеници стрелано 6, од усташа у Босни убијено 10, у партизане мобилисано и са леђа убијено 2, заклано 26, заједничком акцијом партизана и муслиманске милиције убијено 8.

Од укупног броја убијено је 65 ђака, 41 студент, 63 официра, 2 лекара, 27 правника — судија, 40 жандарма, 61 чиновник, 4 свештеника, 3 девојке, шесторо деце, три домаћице, 11 професора, 54 учитеља, 8 подофицира, 2 председника општине, 6 своских кметова, 15 финансијера, 3 начелника среза, 5 трговаца, 2 пилота, 6 солунских бораца, 727 сељака и 70 осталих заједнички убијених.

Беране, после тога Иванград, па кад се поново мало памети вратило, опет Беране, и дан данас памти добро само по злу злочине Петокраке.

Био је то октобар 1943.

Трећа година од када је народу помућена свест. Трећа година од када најближи насрће на најближег. Гимназија у Беранама и у то време ради, гимназијалци уче, што не треба да уче, али морају да понове оно што им је речено. Било је и оних који на то нису пристајали.

Октобар, исте године.

У кућу Поповића упадају они који се зову партизани. Изводе гимназијалца Поповића. Пар стотина метара даље стижу до куће Вуковића. Још једна кућа је остала без гимназијалца. Та колона смрти креће кроз Беране, кроз град. На улицама је већ окупљен народ. Гледају та два везана и измучена дечака који иду право у смрт и још им кличу:

„Падај кишо, крв опери, где пролазе пролетери“.

Два дечака, то су ипак само деца, разуларена гомила испраћа са још две песме:

„Издајнике и лопове страћајемо у гробове“.

„Чизма нога — нема Бога“.

Зашто?

Зашто децу? Па, они нису никада опалили нити један једини метак. Које су то они зло нанели? Недужно стрелани! О томе сада постоји много прича, а само је једна истина. Ону другу причу, неистиниту, да су то били четници и злотвори који су тих година од оружја имали једино праћку у рукама, причају они који још увек шетају уздигнуте главе, мирно, као да није било што је било, а савест, ако је од ње остало бар и један грам, неће и не може им дати да спавају. Буде ли се ти људи ноћу? Зноје ли се? Удари ли им крв у главу? Она крв, туђа, коју су просули.

На несрећу то није крај зле приче.

Тетка стреланог гимназијалца Вуковића један сат после смрти њеног сестрића отишла је да му однесе тело на гробље. Да почива под крстом под којим се и родио. Имала је шта и да види. Рукама је откопала двадесетак сантиметара прекривеног тела и свог сестрића нашла — још живог!

На њену несрећу видео је то неки локални шпијун. И шта је било?

Оно што је тада једино морало бити.

Петокрака је увек исправљала такве грешке, док није кренула на нове задатке, у нове злочине и стрелана. Пред тетком Вуковића, гимназијалац, њен сестрић је убијен — ДРУГИ ПУТ! Тако је коначно могла однети мртво тело на гробље.

У истом дану два пута је живео и два пута од метака Петокраке погинуо гимназијалац Вуковић.

Тог истог дана, октобра 1943. године, извучени су из беранске болнице рањеници Митар Вукићевић, Миро Дујовић, Михајло (Миташ) Ивановић и Лека Вујисић. Сви су бачени у јаму и то живи, само је један био стрељан.

За Михаила Ивановића Микаша и дан данас у Беранама се памти шта је било када му је фамилија однела кости на гробље да, ако може, бар једном мирно почива.

Тело му се још није било распало.

Само, на прстима није имао ниједног нокта!

Жив, закопан, борио се да изађе на светло дана, где је ионако владала тама. Ни до те таме није стигао да се пробије. Нокте је поломио, свих десет на прстима копајући земљу да се ишчупа и дође до даха.

Остао је без ноката.

Није се ишчупао.

Када то Петокрака затрпа — она га баш тељењем затрпа.

Не за дан, месец или годину, него за деценије. Једна им је деценија била мало, па и друга, па и трећа, па и четврта, па и пета. Е, Богаме, дође и време да се и ово каже:

— Боричић Петар — Пешо, ђак беранске гимназије заробљен је 1944. године у Беранама. Стрељан је на гробљу села Ријека Марсенић заједно са Лазом Лазаревићем, студентом. Лазо и Петар су сестрићи браће Миладиновић.

— Јоковић Симо, жандарм, стар 25 година заробљен 1942. године. Страховито је мучен и жив бачен у јаму Лучила код Лубнице.

— Јоксимовић Тома, учитељ, заробљен у селу Тмушић 1945. године. Исте године је стрељан. Издао га је кум.

— Ивезић Војо, ђак беранске гимназије изведен је из куће и стрељан 1944. године. Породица му није нашла гроб.

— Јоксимовић Зарија, народни посланик, стрељан 1945. године у Пећи.

— Трифуновић Н. Милица — Џица имала је само тринаест година. Убијена је у кући Јоксимовић Тома у Харемима, на прагу своје куће 30. августа 1944. године. Историчари утркују се да кажу како су над Србима до тада непојмљиве злочине учиниле усташе у задњем Великом Другом светском рату. Нису то само усташе измислиле. Усташе из Босне су вадиле српске очи и носили их на поклон Павелићу, А КОМЕ СУ НОСИЛИ СРПСКЕ ОЧИ НА ПОКЛОН, СРБИ КОМУНИСТИ?

КОМЕ?

Није било усташа у Беранском срезу. Ко је то онда, осим комуниста, а сведока још има, Миливоју Нишавићу извадио очи и бацио га у јаму код Рудеша? Изведен је из беранске болнице, рањен и поведен на стрељање.

Нису га само стрељали.

Прво су му очи извадили, оба ока, ваљда, да не би гледао њихову срамоту.

Без очију Миливоје је завршио у јами.

Тада је, без оба ока, најбоље све видео. Има још...

Све оне филмске, документарне сцене из Маутхаузена, Аушвица, Јасеновца и из свих осталих нацистичких логора смрти, могле су се видети, свуда око нас, али пре свега у Црној Гори (пасје гробље, јама Радовча, Талум и још десетине јама).

Миливоје Обрадовић, официр краљевске војске, заробљен је 1942. године. Мучен је, али је пред смрт остао без златних зуба. Крезубог Обрадовића, олакшаног за тридесет грама злата у устима, одвели су, везали за дрво, као да онако беспомоћан негде може утећи, и стрељали, без суђења, у Лубницама.

Само Беранаца стрељано је у Словенији, маја 1945. године, четрдесет и четворо. Од тога броја ђака 19, студената 11, судија 5, официра 7, професора и учитеља 8, осталих занимања 61. Укупно је из вароши Беране убијено 111 људи. Убили су их комунисти, никоме није суђењено!

ЈЕДНО УБИСТВО, А ДВЕ СМРТИ

Село Шекулар. Срез берански.

Наставља се црвена листа смрти.

Долази наредба (чија? Од кога? Зашто?):

Истребити Шекуларце!

Како?

За њих је и то било лако. Није им било тешко заробити једну обичну домаћицу Милицу Б. Божовић у Краљским барама. Била је у осмом месецу трудноће. Једно убиство, а две смрти! Због чега? Само зато што је жена Бранка Божовића, антикомунисте, четника и патриоте који није хтео да иде под црвену заставу.

Ко ли је то издао наређење да се угасе породице? На црвено стрељање вођена су браћа:

— Гавро и Радојко Божовић, рођена браћа

— Миличко и Милорад Шарић, рођена браћа

— Велимир и Бранко Љубић, рођена браћа

— Милорад и Никола Спалевић, рођена браћа

СВИ СТРЕЉАНИ!

Зашто?

То само они знају.

Када им је мало било да у Шекулару убију два брата (зар је мало „само“ два брата), дошли су до куће Балевића. Кућа Балевића је остала без три мушке главе и — без потомства! Стрељан је Балевић Миљан. Стрељан Балевић Милован. Стрељан Балевић Микаило. Стрељан Балевић Микаш.

Што се могло побити — побито је!

Да је било више некомунистичких глава. Шекуларца не би било.

Није крај.

Наставак је да је у терористичким акцијама убијено 6 Шекуларца. У својој кући. Као крадљивци, лупежи, прикрадали су се до прозора да би домаћинима бацили бомбу за врат. Тако је остало још 6 Шекуларца мање.

Шта тек рећи за обичне сељаке, неострашћене од сваке политике, Комнена Дујовића и Давида Давидовића. Једина њихова политика била је земља и Бог. Хоће ли са неба послати мало кише или мало сунца. Да никне. Да се преживи. Да израсте међу коровом неко ново цвеће, како би песници рекли.

Нико је и ницаће. И поред тога што је село Шекулар затрвено. Од 100 убијених Шекуларца 71 је стрељано 1945. у Словенији, у бегу у нови живот. Тамо далеко где не цвета лимун жут, тамо је њима из беранског среза једино био пут. Преживели Шекуларци тврде да у Шекулару није обухваћено још 30 људи које су комунисти убили.

Тамо далеко, на Зиданом Мосту, на Блајбургу и по Похорју, данас је највеће гробље Беранаца. И целог беранског среза.

Они почивају — „Тамо далеко“. Далеко од очију свих оних са Петокраком који су им одузели живот.

Свима стрељанима из беранског среза у Словенији је пресудила — ЦРНОГОРСКА РУКА!

ЧЕТВРТА ЦРНОГОРСКА И ПРОЛЕТЕРСКА...

ПЕТА ЦРНОГОРСКА И ПРОЛЕТЕРСКА...

СЕДМА ЦРНОГОРСКА И ПРОЛЕТЕРСКА...

ОСМА ЦРНОГОРСКА И ПРОЛЕТЕРСКА...

ДЕВЕТА ЦРНОГОРСКА И ПРОЛЕТЕРСКА...

И ПОСЕБНИ ДЕЛЕГАТИ ЦК ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ.

Шта ли би било, мили Боже, да је тамо далеко била још нека црногорска и пролетерска бригада?

— наставиће се —

НАРУЧБЕНИЦА

НАРУЧУЈЕМ КЊИГУ

„СРПСКА ЕМИГРАЦИЈА“

АУТОР: РАДОВАН КАЛАБИЋ,

300 стр. пластификовани колор повез.

ИМЕ _____

АДРЕСА _____

ТЕЛЕФОН _____

Књигу можете наручити поузећем на адресу:

Милан Јокић, Вишњичка 16, 11000 Београд,

или телефоном на број: 011/767-167

— По први пут код нас у једној књизи историја српске политичке емиграције.

— Који су били методи обрачуна комунистичке тајне полиције са емиграцијом.

— Драгиша Кашиковић, најопаснији противник Брозовег режима у САД.

— Убиство Кашиковића, мистериозин чин за који се верује да је дело ФБИ и Удбе.

ИСТОРИЈА „СРПСКЕ ЕМИГРАЦИЈЕ“ ЈЕ КЊИГА КОЈА ГОВОРИ О БУДУЋНОСТИ

РУСКО АМЕРИКАНСКО СРПСКА БАНКА

РАС БАНКА АД.

Београд Српских владара 24/2

тел: 688-805, 683-979

факс: 682-809